Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXIX/161/21
Rady Miejskiej w Piątku
z dnia 19 lutego 2021 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piątek na lata 2021-2024

Piątek 2021

Spis treści

Wstęp 4

RODZIAŁ I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 5

1.1. Podstawa prawna Strategii 5

1.1.1. Dokumenty europejskie 5

1.1.2. Dokumenty krajowe 5

1.1.3. Dokumenty regionalne i lokalne 5

RODZIAŁ II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE 7

2.1. Charakterystyka Gminy 7

2.1.1. Położenie 7

2.1.2. Ludność 9

2.1.3. Oświata 10

2.1.4. Kultura i sport 11

2.1.5 Pomoc społeczna 13

2.1.6. Bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe 14

2.2. Kwestie społeczne 15

2.2.1. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej 15

2.2.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez GOPS 16

2.2.3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Piątek. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej 18

2.2.4. Ubóstwo 18

2.2.5. Niepełnosprawność 20

2.2.6. Długotrwała lub ciężka choroba 21

2.2.7. Bezrobocie 21

2.2.8. Uzależnienia 23

2.2.9. Bezradność opiekuńczo - wychowawcza 25

2.2.10. Przemoc w rodzinie 27

2.2.11. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne 30

2.2.12 Praca socjalna 31

2.3. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców Gminy Piątek……...31

2.3.1 Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Piątek 32

2.3.2. Problem uzależnień na terenie Gminy Piątek..... 33

Cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu 46

2.3.3 Problemy dzieci i młodzieży w Gminie Piątek……48

2.3.4. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych sprzedawców napojów alkoholowych w Gminie Piątek 70

2.4. Podsumowanie części diagnostycznej 72

2.4.1. Podsumowanie badań ankietowych 72

2.4.2. Analiza SWOT 75

RODZIAŁ III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE PIĄTEK NA LATA 2021-2024 78

3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym strategią 78

3.2. Realizacja strategii 80

3.2.1. Cele i kierunki działań..... 80

1. CEL STRATEGICZNY: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych..... 80

2. CEL STRATEGICZNY: Rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. 81

3. CEL STRATEGICZNY: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym 83

4. CEL STRATEGICZNY: Dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Gminy84

3.2.2. Monitoring i ewaluacja..... 85

3.2.3. Źródła finansowania 86

Spis wykresów..... 87

Spis tabel 89

Spis rysunków 89

Słowniczek skrótów: 89

Wstęp

Polityka społeczna jest zazwyczaj definiowana jako działalność, którą prowadzi państwo, podmioty samorządowe i pozarządowe organizacje. Zmierza ona do tego, aby kształtować odpowiednie warunki pracy i bytu, pożądane z punktu widzenia społeczeństwa struktury społeczne oraz takie stosunki społeczno-kulturowe, w których możliwe stanie się zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w określonym okresie dzięki podejmowaniu aktywności ludzi[1]. Można więc uznać, że głównym celem polityki społecznej państwa staje się dbanie o utrzymanie rozwoju zarówno społecznego, jak i gospodarczego.

Głównym dokumentem o charakterze planistycznym mieszczącym się w sferze polityki społecznej na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Określone w niej zostają najbardziej istotne kierunki działań i interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych, które występują na terenie Gminy. Wskazuje ona również najważniejsze kierunki działań oraz wytyczne do ich realizacji.

Opracowanie właściwej Strategii staje się punktem wyjścia do tego, aby opracować szczegółowe programy. Ich realizacja ma się przyczynić do tego, aby rozwiązać problemy społeczne i wyrównać szanse społeczne mieszkańców Gminy.

Artykuł 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020

poz.1876) nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Z kolei art. 16b wyżej wymienionej Ustawy określa kluczowe elementy, które powinna zawierać strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie. Dokument taki powinien składać się w szczególności z:

1. diagnozy sytuacji społecznej Gminy,
2. prognozy zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenia:
    a) celów strategicznych projektowanych zmian,
    b) kierunków niezbędnych działań,
    c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
    d) wskaźników realizacji działań.

Niniejsza Strategia została opracowana na lata 2021-2024.

[1] K. Loranty, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

RODZIAŁ I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1. Podstawa prawna Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w GminiePiątek na lata 2021-2024 jest zgodna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych stanowiących podstawę i punkt odniesienia do powstania niniejszej Strategii.

1.1.1. Dokumenty europejskie

Głównym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest to dokument, który zawiera długookresowy program na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Podkreśla się w nim znaczenie współdziałania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform. Mają być one odpowiedzią na wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. W Strategii Europa 2020 uwzględniono trzy najważniejsze cele. Należy do nich zaliczyć:

1) wzrost inteligentny związany z rozwojem opartym na innowacjach i wiedzy,
2) wzrost zrównoważony mający na celu transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
3) wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

1.1.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w GminiePiątek na lata 2021-2024 uwzględnia także zapisy następujących dokumentów krajowych:

- Długookresowa Krajowa Strategia- Polska 2030,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,

1.1.3. Dokumenty regionalne i lokalne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w GminiePiątek na lata 2021-2024 uwzględnia zapisy dokumentów regionalnych i lokalnych, takich jak:

- Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego do roku 2007-2020,

- Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Łódzkiego na lata 2017-2020,
- Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Łódzkiego na lata 2017-2020,
- Plan Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Piątek, na lata 2017-2020,
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Piątek na rok 2020.

Opracowując Strategię Rozwiazywania Problemów Społecznych na lata 2021-2024 uwzględniono zapisy innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu w zakresie realizacji zadań społecznych w przyszłości. Uwarunkowania zawarte są w poniższych ustawach:

1. Ustawa o pomocy społecznej,
2. Ustawa o samorządzie gminnym,
3. Ustawa o świadczeniach rodzinnych,
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
5. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
7. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
8. Ustawa o promocji zatrudnienia i rynku pracy,
9. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

RODZIAŁ II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

2.1. Charakterystyka Gminy

2.1.1. Położenie

Gmina Piątek położona jest w północnej części województwa łódzkiego, we wschodniej części powiatu łęczyckiego. Od zachodu graniczy z Gminą Góra Świętej Małgorzaty, od północy z powiatem kutnowskim (Gminą Krzyżanów i Gminą Bedlno), od wschodu z powiatem łowickim (Gmina Bielawy), a od południa z powiatem zgierskim (Gmina Zgierz, Głowno, Ozorków).

Rysunek 1 Położenie Gminy Piątek (źródło: https://ongeo.pl/geoportal/gmina-piatek/dzialki-ewidencyjne)

Powierzchnia gminy wynosi 133 km2, jest to trzecia pod względem powierzchni gmina w powiecie łęczyckim. Na obszarze gminy znajdują się 33 sołectwa (42 wsie): Balków, Bielice, Broników, Boguszyce, Czerników, Goślub, Górki Łubnickie, Górki Pęcławskie, Janowice, Janków-Orądki, Jasionna, Konarzew, Krzyszkowice, Łęka, Łubnica, Mchowice, Michałówka, Mysłówka, Orenice, Stare Piaski-Leżajna, Pęcławice, Piątek, Piekary, Pokrzywnica, Rogaszyn, Sułkowice Pierwsze, Sułkowice Drugie, Śladków Podleśny, Śladków Rozlazły, Sypin-Borowiec, Witów, Włostowice, Włostowice-Parcele, Żabokrzeki.

Jednostka terytorialna	Powierzchnia [km^2]
Grabów	156
Łęczyca	151
Piątek	133
Świnice Warckie	93
Góra Świętej Małgorzaty	90
Daszyna	81
Witonia	60

Tabela 1 Powierzchnia gmin powiatu łęczyckiego [źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)]

Obszar gminy od północy oparty jest na pradolinie warszawsko-berlińskiej. Na południu tereny gminy obejmują fragmenty płatów wysoczyzny, przeciętych dolinami rzek: Bzury, Maliny, Strugi i Moszczenicy. Gmina Piątek to geometryczny środek Polski, w centrum Piątku usytuowany jest pomnik symbolizujący ten fakt. Wcześniej w tym miejscu znajdował się potężny kamień.

W gminie krzyżują się drogi prowadzące z Łodzi do Kutna i z Łowicza do Łęczycy. Gmina Piątek położona jest na skrzyżowaniu drogi nr 702 Łódź - Piątek - Kutno z drogą nr 703 Łęczyca - Piątek - Łowicz. Obszar gminy pokryty jest gęstą siecią dróg o nawierzchni bitumicznej. Przez gminę Piątek przebiega autostrada Północ - Południe A1. Gmina jest połączona z autostradą za pomocą węzła Piątek, znajdującego się w miejscowości Bielice. Ponadto gmina posiada sieć połączeń komunikacyjnych realizowanych przez PKS i prywatnych przewoźników, głównie w kierunku Łęczycy, Kutna, Łowicza, Łodzi i Zgierza oraz na liniach dalekobieżnych. Gmina jest więc dobrze skomunikowana, odległość od Łodzi wynosi 35 km, od Kutna 21 km, od Warszawy 116 km, od Łowicza 33 km, od Łęczycy 19 km.

Powierzchnia gminy w 64% użytkowana jest w postaci gruntów ornych, 0,3% zajmują sady, 15,4% to łąki, 5,4% pastwiska, 7,8% lasy, 7,1% pozostałe grunty i wody.

Głównymi wodami powierzchniowymi na terenie gminy są rzeki: Moszczenica(54,2 km), Malina (12,5 km)i Struga (4,9 km), które uzupełniane są gęstą siecią rowów i cieków. Rzeka Struga przepływa przez zachodnią część gminy i jest najmniej zasobną w wodę rzeką na terenie gminy. Do najbardziej zasobnych w wodę rzek w gminie należy rzeka Moszczenica płynąca przez cały obszar gminy. Cechą charakterystyczną gminy jest występowanie na jej terenie dużej gęstości drobnych strug wodnych i cieków płynących ku północy przy równoczesnym braku form dolinnych.

Gmina Piątek jest gminą typowo rolniczą. Całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 10,741 ha. Na terenie Gminy znajduje się 1600 gospodarstw rolnych, a średnia ich powierzchnia to około 6,5 ha.

Jednostką organizacyjną przy pomocy której Burmistrz realizuje zadania wynikające z przepisów prawa oraz uchwał podejmowanych przez Radę Miejską jest Urząd Miejski zsiedzibą w Piątku, przy ul.Rynek 16.

Na terenie Gminy dobrze rozwijają działalność indywidualne punkty handlowe, w tym sieciowe oraz punkty usługowe :

- 2 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- 2 przychodnie weterynaryjne,
- Urząd Pocztowy,

- 3 stacje paliw,
- Bank Spółdzielczy ZŁ w Łęczycy o/w Piątku,
- Filia PKO.

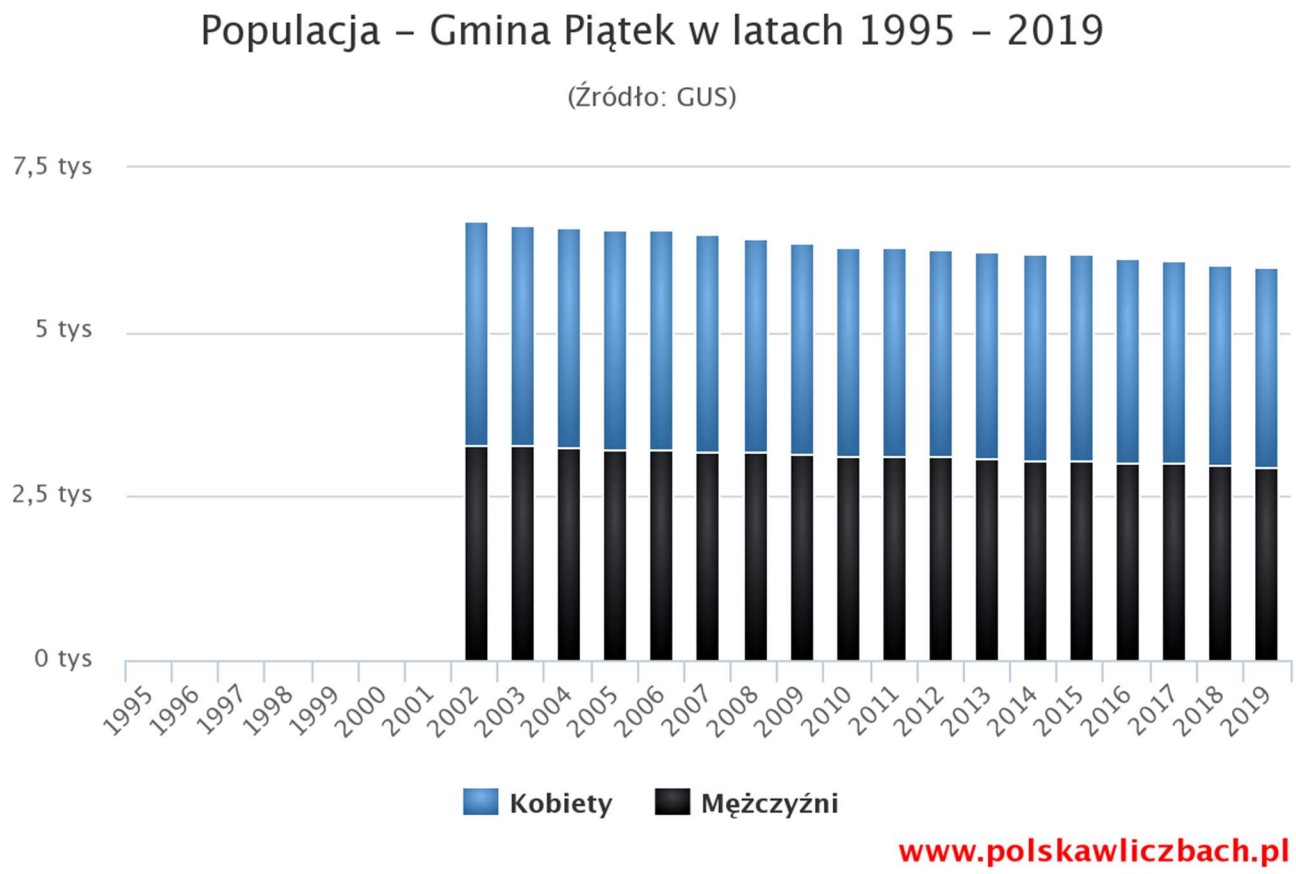
Na terenie Gminy działały w 2019 roku 192 podmioty gospodarcze. Działalność gospodarczą rozpoczęło 15 nowych przedsiębiorców, a 18 podmiotów zostało wyrejestrowanych. W porównaniu z 2018 r. spadek nastąpił o 3 przedsiębiorców.

W zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy funkcjonują: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANITAS i Zakład Leczniczy ALAMED. Ponadto funkcjonują inne prywatne gabinety:2 gabinety stomatologiczne i Przedsiębiorstwo „KORMED" oraz 3 apteki.

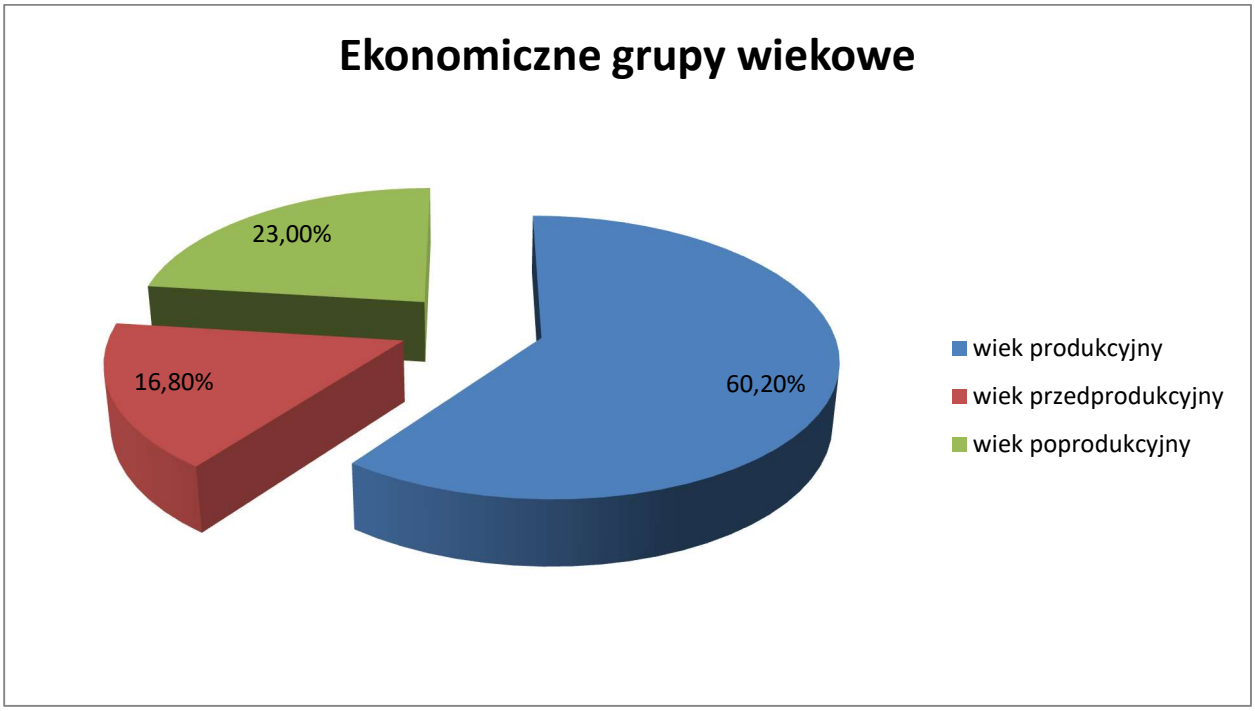
2.1.2. Ludność

Gminę Piątek, zgodnie z raportem przygotowanym na koniec 2019 rokuzamieszkiwało 5955 mieszkańców. Liczba ta zmniejszyła się w 2019 roku o 61 osób. Wśród stałych mieszkańców Gminę Piątek zamieszkiwało 3020 kobiet oraz 2935 mężczyzn. Migracje przebiegały w kierunku miast i były związane ze znalezieniem pracy przez mieszkańców Gminy. Na terenie Gminy zameldowano w 2019 roku 626 osób, z przewagą pobytu czasowego cudzoziemców.

Średnia gęstość zaludnienia Gminy wynosi 46 osoby na km^2 .

Rysunek 2 Zmiany w populacji GminyPiątek w latach 1995-2019.

Wykres 1 Ludność Gminy Piątek w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe (źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatek#demografia-w-pigulce).

Odnosząc się do analizy zaprezentowanych powyżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku przedprodukcyjnym. Dane te dość jednoznacznie wskazują, że ludność zamieszkująca na terenie Gminy jest dość młodą społecznością.

Tabela 2 Struktura przyrostu naturalnego w Gminie w 2019 r.

Urodzenia	61
Zgony	92
Przyrost naturalny	-5,2

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatek#demografia-w-pigulce

Dane przedstawione w powyższej tabeli odnoszą się do struktury przyrostu naturalnego, który w GminiePiątek na dzień 31.12.2019r. wynosił -5,2. W 2019 roku urodziły się 28 dziewczynki oraz 33 chłopców. Zmarły natomiast łącznie 92 osoby.

2.1.3. Oświata

Na terenie GminyPiątek działają dwie szkoły podstawowe i przedszkole. Organem prowadzącym jest Gmina Piątek:

1) Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Piątku;
2) Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Czernikowie;

3) Gminne Przedszkole im. Jana Pawła II w Piątku

Szkoła Podstawowa w Piątku	Ilość dzieci uczęszczająca do placówek oświatowych na dzień 31.12.2019r
Klasy I-III	116
Klasy IV-VI	138
Klasy VII-VIII	100
Razem	354

Tabela 3 Ilość dzieci uczęszczająca do szkoły podstawowej w Piątku (źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Gminy Piątek).

Szkoła Podstawowa w Czernikowie	Ilość dzieci uczęszczająca do placówek oświatowych na dzień 31.12.2019r
Klasy I-III	27
Klasy IV-VI	32
Klasy VII-VIII	18
Razem	77

Tabela 4Ilość dzieci uczęszczająca do szkoły podstawowej w Piątku (źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Gminy Piątek).

Do Gminnego Przedszkola w Piątku uczęszcza 136 dzieci.

2.1.4. Kultura i sport

Na terenie GminyPiątek działaGminna Biblioteka Publiczna. Od 1.01.2018 roku uchwałą Rady Gminy uzyskała ona status Instytucji Kultury. W 2019 roku zorganizowała 78 imprez mających na celu propagowanie czytelnictwa. Należy tutaj wymienić takie wydarzenia jak:

1) Mała Książka Wielki Człowiek (projekt skierowany dla dzieci w wieku 3-6 lat);
2) Z Książką na Walizkach (spotkanie z Agnieszką Frączek);
3) Narodowe Czytanie;
4) Konkurs Recytatorski PIĘKNIE BYĆ CZŁOWIEKIEM;
5) spotkania z pisarzami;
6) lekcje biblioteczne;
7) spotkania z dziećmi i młodzieżą;
8) warsztaty różnotematyczne;
9) konkursy;
10) wystawy książek.

Przy Bibliotece działa również Dyskusyjny Klub Książki, który jest elementem ogólnopolskiego programu promocji czytelnictwa.

W Gminie Piątek działa teżGminny Ośrodek Kultury, który jest określany animatorem życia kulturalnego. W jego statucie są zapisane zadania, które powinien realizować. Chodzi tutaj przede wszystkim o przygotowywanie różnorodnych, atrakcyjnych działań artystycznych i kulturalnych, rozrywkowych i edukacyjnych, które byłyby skierowane do różnorodnych grup wiekowych i środowiskowych.

Priorytetem działalności GOK jest wspieranie amatorskiej działalności artystycznej mieszkańców Gminy poprzez stwarzanie różnego rodzaju możliwości do realizowania swoich pasji i talentów. Jego zadaniem jest również upowszechnianie i promocja kultury. Organizuje on szereg różnych działań i wydarzeń mających na celu integrację mieszkańców oraz wspólne spędzanie czasu wolnego.

Brał udział w organizowaniu takich działań jak:

1) spotkanie autorskie z dziennikarką telewizyjną i podróżniczką Zofią Suską oraz pisarzem Andrzejem Ziemowitem Zimowskim;
2) wystawa fotografii „Wrzesień 1939”;
3) akcja ‘Happy Bus”, w trakcie której wolontariusze z zagranicy prowadzili gry i zabawy oraz prezentowali swoje państwa;
4) obchody 80-tej Rocznicy Bitwy nad Bzurą;
5) święta Nowalijki połączone z występami artystycznymi;
6) zajęć, konkursów dla dzieci oraz warsztatów wyrobów z bibuły, filcu i wikliny przy pomocy Fundacji „Zielony Piątek”;
7) happening i koncert poświęcony odzyskaniu praw miejskich.

Na terenie Gminy działa 13 organizacji pozarządowych, w tym:

1) Fundacja „Fundacja Zielony Piątek”;
2) 11 stowarzyszeń: „Towarzystwo Miłośników Piątku i Okolic”, „Stowarzyszenie Kobiet w Konarzewie”, Ochotnicza Straż Pożarna w Balkowie, „Stowarzyszenie Razem dla Balkowa”, „Stowarzyszenie Janowice-Goślub”, Ochotnicza Straż Pożarna w Piątku, Ochotnicza Straż Pożarna w Janowicach-Goślubiu, Ochotnicza Straż Pożarna w Orenicach, Ochotnicza Straż Pożarna w Jankowie, „Stowarzyszenie Kobiet Geometrycznego Środka Polski”, Stowarzyszenie „Przystań Piekary”;
3) Ludowy Klub Sportowy „Malina-Piątek”.

LKS „Malina-Piątek” podejmuje wiele inicjatyw i działań na terenie Gminy Piątek.

Do najważniejszych w 2019 roku należały:

- organizacja gier i zabaw dla dzieci w wieku przedszkolnym;

- organizacja halowych turniejów sportowo-rekreacyjnych dla uczniów wszystkich szkół gminy oraz mieszkańców gminy;
- współorganizacja wyścigu kolarskiego w Witowie dla uczniów szkół powiatu łęczyckiego „Jedziemy dla Mieczysława Nowickiego”;
- współorganizacja „Biegu Nowalijkowego”;
- współorganizacja biegu „Leśna Dycha w Centrum Polski w Witowie;
- prowadzenie rekreacyjne treningów w piłkę siatkową zakończonych Turniejem Siatkarskim im. Czesława Lichoty;
- organizacja obozu sportowo-rekreacyjnego dla trampkarzy LKS Malina-Piątek;
-patronat nad najlepszymi sportowcami kończącymi szkołę podstawową w Piątku i Czernikowie;
- włączenie się do inicjatyw sportowo –rekreacyjnych szkół gminnych.

Na terenie GminyPiątek nie działa żaden zespół folklorystyczny.

2.1.5 Pomoc społeczna

W GminiePiątek w zakresie pomocy społecznej działaGminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Piątku, przy. ul.Łowickiej 4. Celem pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie ze statutem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku Ośrodek realizuje zadania:

1) zadania własne i zlecone gminie ustawą o pomocy społecznej;
2) powierzone i przyjęte do realizacji na podstawie innych ustaw.

Zadania Ośrodka obejmują:

a) prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia uprawień i realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszy alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych;

b) przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych, świadczeń dobry start;

c) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych;

d) prowadzenie postępowań i ustalanie prawa do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób innych niż ubezpieczeni;

e) prowadzenie działań profilaktycznych, poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

f) obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

g) realizowanie zadań w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej;

h) udzielanie wsparcia kobietom w ciąży i rodzinom, w których zdiagnozowano u dziecka ciężkie upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu;

i) realizacja programu dla rodzin wielodzietnych, w tym przyznawanie Karty Dużej Rodziny;

j) inne zadania Gminy z zakresu pomocy społecznej powierzone i przyjęte do realizacji na postawie upoważnień.

2.1.6. Bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe

Ochronę bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy zapewnia Komenda Powiatowa

Policji w Łęczycy– Posterunek Policji w Piątku. Gmina podzielona jest na 4 rejony. Do którego przypisany jest dzielnicowy.Posterunek Policji w Piątku obsługuje dwie gminy: Gminę Piątek oraz Gminę Góra św. Małgorzaty.Służbę pełni czterech dzielnicowych, dwie funkcjonariuszki patrolowo- interwencyjne oraz kierownik Posterunku Policji.

Posterunek Policji w Piątku prowadzi stałą współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Piątku a dzielnicowi biorą udział w spotkaniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w celu określenia rodzaju i charakteru pomocy osobom potrzebującym, dotkniętym przemocą domową i objętych procedurą „Niebieska Karta". Dzielnicowi prowadzą szereg spotkań społecznych, pogadanek i prelekcji, które dotyczą wielu aspektów, związanych minz zabezpieczeniem mienia przez rolników przed kradzieżami, bezpiecznym wykonywaniem prac polowych, prowadzeniem rozmów z osobami starszymi na tematy związane z wszelkiego rodzaju oszustwami. Cyklicznie prowadzone są spotkania w szkołach informujące o bezpiecznej drodze do szkoły, konsekwencjach prawnych osób nieletnich za popełniane czyny karalne czy przejawy demoralizacji, przekazywanie informacji o bezpiecznym korzystaniu ze stron internetowych.

Na terenie Gminy Piątek działa 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, których zadaniem jest, walka z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. W 2019 roku OSP liczyła 238 członków.

1) Ochotnicza Straż Pożarna w Balkowie;
2) Ochotnicza Straż Pożarna w Janowicach – Goślubiu;
3) Ochotnicza Straż Pożarna w Jankowie;
4) Ochotnicza Straż Pożarna w Orenicach;
5) Ochotnicza Straż Pożarna w Piątku (włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego).

2.2. Kwestie społeczne

2.2.1. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest jednym z instrumentów polityki społecznej państwa. Jej zadania wynikają z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku[2]. Do głównych celów pomocy społecznej należy zaliczyć podejmowanie takich działań, dzięki którym osoby bądź rodziny są w stanie przezwyciężyć takie sytuacje życiowe, którym nie są w stanie podołać przy pomocy własnych możliwości czy środków lub wykraczają one znacznie poza ich uprawnienia. Organami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań są:

- województwo (zajmuje się zadaniami ogólnymi- strategicznymi, które dotyczą całego województwa);

-powiat jest jednostką administracyjną odpowiedzialną za zadania o charakterze specjalistycznym;

- gmina odpowiada za usługi podstawowe, takie jak kwestie związane z funkcjonowaniem domów pomocy społecznej, ośrodków wychowawczych, organizowanie pomocy rzeczowej, zasiłków celowych, które są przyznawane w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców, udzielanie schronienia i posiłku oraz zasiłków, potrzebnych na pokrycie wydatków powstałych w skutek zdarzeń losowych.

Na terenie GminyPiątek zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom udziela świadczeń społecznych w szczególności z powodu:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę

[2] Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 r.poz..1876).

uzupełniającą,

12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomani,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2.2.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez GOPS

W 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku udzielił pomocy i wsparcia 147 rodzinom, w 2018 roku 134 rodzinom, natomiast w 2019 roku 94 rodzinom.

Z danych GOPS w Piątku wynika, że liczba klientów zgłaszających się po różne formy pomocy społecznej w 2019 roku zmniejszyła się w stosunku do ubiegłych lat, co związane jest min. przyznaniem rodzinom świadczenia wychowawczego 500+.

Dane dotyczącekorzystania osób ze świadczeń pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych w latach 2017-2019 obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Formy pomocy	2017	2017	2018	2018	2019	2019
		Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
1	Zasiłek stały	24	121192,49	29	141488,41	28	170833,47
2	Zasiłek okresowy	46	70000,00	43	26568,41	24	34016,19
3	Zasiłek celowy	99	47700,55	67	28399,00	58	29179,87
4	Wynagrodzenie opiekuna	2	6156,00	2	6156,00	2	6988,50
5	Dożywianie: - posiłek - zasiłki celowe	 77 89	 41963,00 14699,00	 54 99	 32291,00 21190,00	 39 33	 22244,40 8640,00
6	Usługi opiekuńcze	10	87223,97	9	93570,36	9	91098,91
7	Schronienie	1	9925,00	1	12899,00	1	5380,00
8	Sprawienie pogrzebu	0	0	3	6520,00	2	6650,00
9	Domy Pomocy Społecznej	7	162343,45	9	187947,00	8	227464,72
10	Stypendia szkolne	100	83000,00	91	72600,00	80	76980,00
11	Zasiłki szkolne	3	1860,00	4	2480,00	8	4960,00
12	Dodatki mieszkaniowe	24	50727,41	18	32426,45	13	26183,75
13	Dodatki energetyczne	2	33,66	3	326,67	2	204,52
14	Zasiłki rodzinne	530	1085792,66	368	967250,33	429	812080,28

	wraz z dodatkami						
15	**Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka**	48	48000,00	48	48000,00	50	50000,00
16	**Świadczenie rodzicielskie**	19	124568,60	14	88369,60	16	104599,90
17	**Zasiłek pielęgnacyjny**	75	154989,00	92	162500,00	90	182254,82
18	**Świadczenie pielęgnacyjne**	22	381160,00	22	377225,00	23	413479,20
19	**Jednorazowe świadczenie"za życiem"**	1	4000,00	0	0	0	0
20	**Zasiłek dla opiekuna**	4	21320,00	3	19320,00	3	8642,20
21	**Specjalny zasiłek opiekuńczy**	3	14946,00	3	11536,00	1	664,30
22	**Fundusz alimentacyjny**	19	99400,00	21	90650,00	10	67050
23	**Świadczenie wychowawcze 500+**	777	4435,257,60	719	4064969,00	987	4870282
24	**Świadczenie Dobry Start 300+**	0	0	724	217,200	717	215100

Tabela 5 dotycząca osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poza realizacją świadczeń finansowych zajmuje się również pracą socjalną na rzecz osób potrzebujących. GOPS w Piątku w 2019 rokuw zakresie pracy socjalnej udzielił pomocy 85 rodzinom.

2.2.3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w GminiePiątek. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej

Analiza problemów osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje na różnorodność potrzeb społecznych mieszkańców GminyPiątek dotyczących kwestii ubóstwa, braku zatrudnienia, problemów zdrowotnych (niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba), bezradność opiekuńczo-wychowawcza czy alkoholizm, które są silnie związane z poziomem życia mieszkańców. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w GminiePiątek są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, alkoholizm oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Bezrobocie	74	62	42
Ubóstwo	57	49	38
Długotrwała lub ciężka choroba	62	46	33
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	44	36	21
Niepełnosprawność	33	35	32
Alkoholizm	12	14	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	11	7
Zdarzenia losowe	**2**	**2**	**0**
Bezdomność	**3**	**4**	**4**

Tabela 6Przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez GOPS w Gminie Piątek w latach 2017-2019 (liczba rodzin).

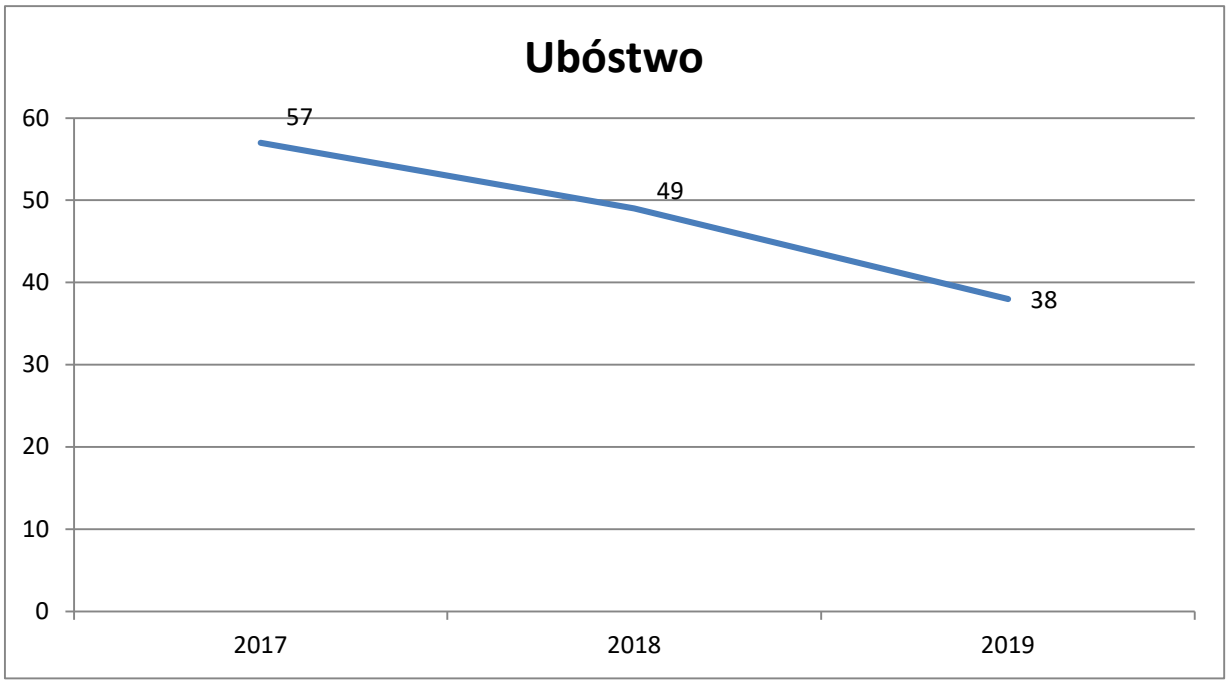
Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają niezmienne. Warto jednak zaznaczyć, że w ciągu ostatnich trzech lat zmniejszyła się liczba rodzin oraz osób korzystających z pomocy społecznej.

2.2.4. Ubóstwo

Ubóstwo jest stanem warunków bytowych, które uniemożliwiają zaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny oraz jej funkcji życiowych. Bardzo trudno jednak dokonać szczegółowego podziału na przyczyny i konsekwencje ubóstwa, ponieważ są one ze sobą dość spójne i wzajemnie na siebie wpływają. Można tutaj zaliczyć takie czynniki jak:dezintegracja rodziny, zepchnięcie na margines społeczny, brak równości w zakresie

dostępu dzieci i młodzieży do różnych dóbr, np. edukacji (tzw. nierówny start), rozwój przestępczości oraz niepełnosprawność czy dysfunkcje społeczne.

W takiej sytuacji, gdy działalność organów państwowych nie jest prowadzona w sposób prawidłowy i odpowiedzialny, dochodzi do sytuacji, w której dane osoby nie dążą do poprawy swojej sytuacji materialnej. Może to wywoływać również bierność i życiową niezaradność całych grup społecznych. Jest to konsekwencją przyjmowania zasiłków i świadczeń. Do grupy ryzyka w zakresie ubóstwa należą przede wszystkim rodziny niepełne i wielodzietne, osoby żyjące w tzw. kręgach patologii społecznej, osoby niepełnosprawne, będące mniejszością lub posiadające zbyt niskie kwalifikacje zawodowe. Do tych grup koniecznie należy zaliczyć również migrantów i osoby starsze.

Wykres 2Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Piątek z powodu ubóstwa w latach 2017-2019

Dane GOPS w Piątku wskazują, że w okresie ostatnich trzech lat obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających w Gminie z pomocy socjalnej z powodu ubóstwa. W 2017 roku z pomocy socjalnej z powodu ubóstwa korzystały 57 rodziny z terenu Gminy. W 2018 roku była to liczba 49 rodzin, natomiast w 2019 – 38 rodzin.

Skala problemu ubóstwa w GminiePiątek ulega stopniowemu zmniejszeniu, niemniej jednak jest to nadal jeden z najważniejszych i najczęstszych powodów udzielania świadczeń socjalnych w Gminie.

2.2.5. Niepełnosprawność

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych znajduje się definicja osoby niepełnosprawnej. Na jej podstawie można stwierdzić, że jest to taka jednostka, której stan psychiczny, fizyczny i umysłowy trwale lub okresowo znacznie utrudnia, ogranicza lub wręcz uniemożliwia prawidłową realizację i wywiązywanie się z ról społecznych. W szczególności jest to związane z gotowością do wykonywania pracy zawodowej. Osobą niepełnosprawną jest również ta osoba, która otrzymała orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do wykonywania pracy. Również dzieci mogą posiadać orzeczenie do niepełnosprawności, jeśli nie ukończyły jeszcze 16 roku życia.

Wykres 3Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Piątek z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

W 2017 roku wśród ubiegających się o pomoc z powodu niepełnosprawności były 33 rodziny, w 2018 roku - 35 rodzin, a w 2019 roku - 32 rodziny.

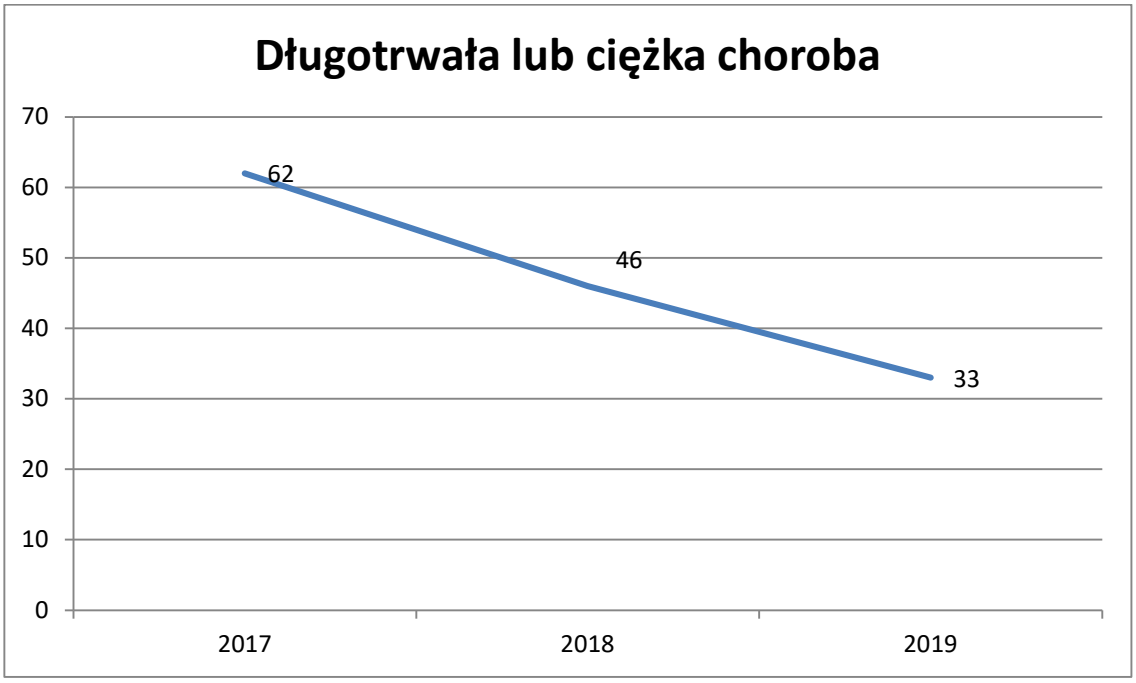
Niepełnosprawnej osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy zgodnie z orzeczeniem ZUS lub legitymującej się orzeczeniem o znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności przysługuje zasiłek stały. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od dochodów rodziny lub osoby samotnie gospodarującej i przysługuje w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby/rodziny, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł i niższa niż 30 zł.

2.2.6. Długotrwała lub ciężka choroba

Długotrwała choroba dotyczy tych osób, które borykają się z ciężkim schorzeniem i przez długi czas pozostają pod opieką lekarza-specjalisty. Ich choroba najczęściej jest nieuleczalna. Istnieje tylko i wyłącznie możliwość zminimalizowania jej objawów, żeby poprawić ich funkcjonowanie.

W nomenklaturze można spotkać się również z pojęciem ciężkiej choroby. Mowa o niej w sytuacji, kiedy zagraża ona życiu człowieka.

Wysokość otrzymywanej pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby jest w znacznym stopniu zależna od tego, jak bardzo dane schorzenie utrudnia życie wnioskodawcom. Pracownicy socjalni zobowiązani są uwzględnić takie wydatki jak koszty związane z zakupem leków, wyjazdami do specjalistów lub utrudnienia, które się pojawiają w związku ze znalezieniem pracy.

Wykres 4Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Piątek z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019

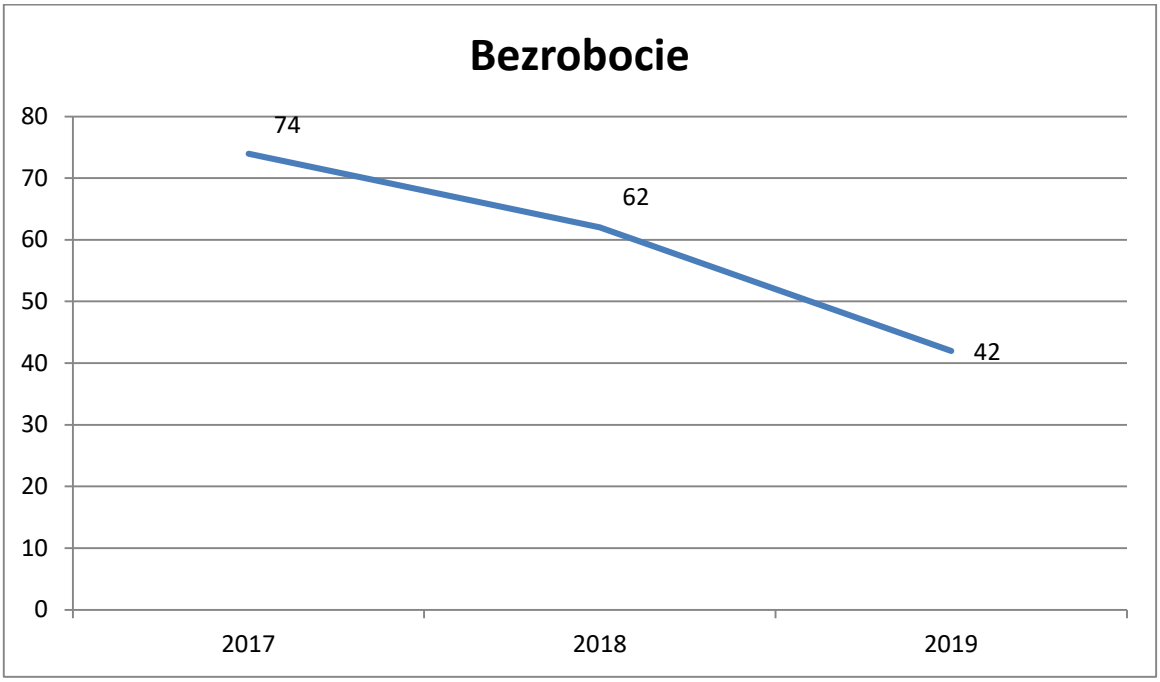
W 2017 roku w GminiePiątek wśród ubiegających się o pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby były 62 rodziny. W 2018 roku liczba ta zmniejszyła się o 16 rodzin i wynosiła 46 rodzin. Natomiast w 2019 liczba ta kształtowała się na poziomie 33 rodzin.

2.2.7. Bezrobocie

Kolejnym problemem, który pojawia się w GminiePiątek jest bezrobocie. Jest to taki stan, w którym osoby będące w wieku produkcyjnym są zdolne do wykonywania pracy, jednak pomimo jej poszukiwań nie są w stanie znaleźć zatrudnienia. Można więc uznać, że bezrobocie jest efektem braku równowagi pomiędzy podażą na pracę, a jej popytem. Mają na

nie wpływ czynniki płacowe i pozapłacowe. Te pierwsze związane sąz wykorzystywaniem mechanizmu regulacji rozmiaru bezrobocia a płacą realną. Te drugie natomiast wynikają z ograniczeń popytu na pracę i są spowodowane m.in. postępem technologicznym, małym zaangażowaniem instytucji przeciwdziałających bezrobociu, zbyt małą ilością środków finansowych oraz restrukturyzacją gospodarki. Bezrobocie może być spowodowane również czynnikami zwiększającymi podaż na pracę. Zalicza się tu niski poziom życia, wzrost demograficzny oraz polityka społeczno-gospodarcza prowadzona przez państwo.

Warto zauważyć, że bezrobocie niesie za sobą wiele negatywnych konsekwencji, zarówno dla osoby pozostającej bez pracy (pogorszenie jej sytuacji materialnej oraz niekorzystny wpływ na jej kapitał społeczny), jak i dla gospodarki kraju. Bezrobocie prowadzi do utraty produkcji, państwo zostaje obciążone finansowo, ponieważ następuje wzrost wydatków na świadczenia socjalne, a także słabnie kapitał ludzki.

Wykres 5Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Piątek z powodu bezrobocia w latach 2017-2019.

Dane GOPS w GminiePiątek wskazują, że w latach 2017-2019 obserwuje się systematyczny, dość znaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia. W 2017 roku udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia 74 rodzinom w Gminie. W 2018 roku były to już 62 rodziny, natomiast w 2019 roku – 42 rodziny.

W gminie Piątek na 1000 mieszkańców pracuje 87osób. 50,1% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 49,9% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Piątek wynosiło w 2019 roku 4,9% (4,8% wśród kobiet i 4,9% wśród mężczyzn). W

2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Piątek wynosiło 4 104,85 PLN, co odpowiada 84,90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Piątek 147 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 114 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -33. 54,9% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Piątek pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 16,3% w przemyślei budownictwie, a 9,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

2.2.8. Uzależnienia

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to *psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki) charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy w celu doświadczania jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących odstawieniu substancji.*

O alkoholizmie mówi się wówczas, gdy dana osoba ma problem z nadużywaniem napojów alkoholowych, które negatywnie wypływają na jej zdrowie oraz przyczyniają się do pojawienia się problemów społecznych i wpływają na pojawienie się dysfunkcji społecznych. Alkoholizm jest silnie skorelowany z występowaniem przestępczości, wypadkami drogowymi oraz tymi, które mają miejsce w zakładzie pracy. Nadużywanie alkoholu przez jednego z rodziców wpływa negatywnie na kształtowanie się więzi rodzinnych i zaburzy pełnienie ról rodzicielskich. Może również skutkować pojawieniem się przemocy domowej w rodzinie.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii należy do zadań własnych Gminy. W Gminie Piątek działania te realizowane są poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (opracowany corocznie).

Głównym celem Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających ze spożywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Jako cele operacyjne programu wyznaczono:

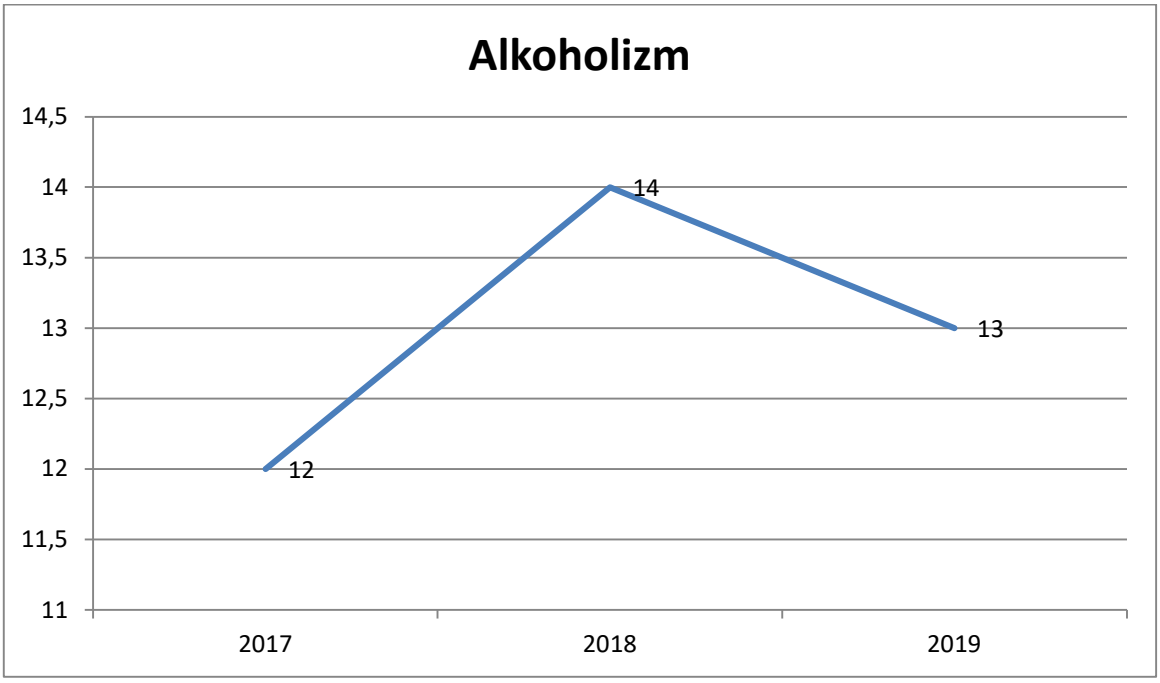
1. Systematyczne rozpatrywanie specyfiki problemów związanych ze spożyciem alkoholu na terenie gminy Piątek oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie ich rozwiązywania.

2. Zmniejszenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz prowadzenie działań zapobiegawczych w celu zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych.
3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymii innymi zachowaniami ryzykownymi.
4. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu.
5. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami na terenie gminy Piątek.
6. Kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.
7. Zwiększenie zasobów do radzenia sobie z problemami wynikającymi z uzależnień.

Skuteczna realizacja Programu opiera się na współpracy takich instytucji jak:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piątku;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku;
3. Poradnia Leczenia Uzależnień w Łęczycy;
4. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
5. Posterunek Policji w Piątku;
6. Zespół Interdyscyplinarny;
7. Kuratorzy sądowi;
8. Placówki służby zdrowia;
9. Placówki oświatowe;
10. Sąd Rejonowy w Łęczycy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjuje działania w zakresie profilaktykii rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Wykres 6Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Piątek z powodu alkoholizmu w latach 2017-2019

W Gminie Piątek działa Punkt Konsultacyjny, który oferuje wiele form pomocy dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin, a także rodzin. Zakres działań Punktu obejmuje:

1) motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
2) udzielanie wsparcia psychologicznego,
3) udzielanie indywidualnej terapii krótkoterminowej,
4) pracę nad nawrotami do picia,
5) poradnictwo osobom z problemami emocjonalnymi oraz psychicznymi (np. depresją).

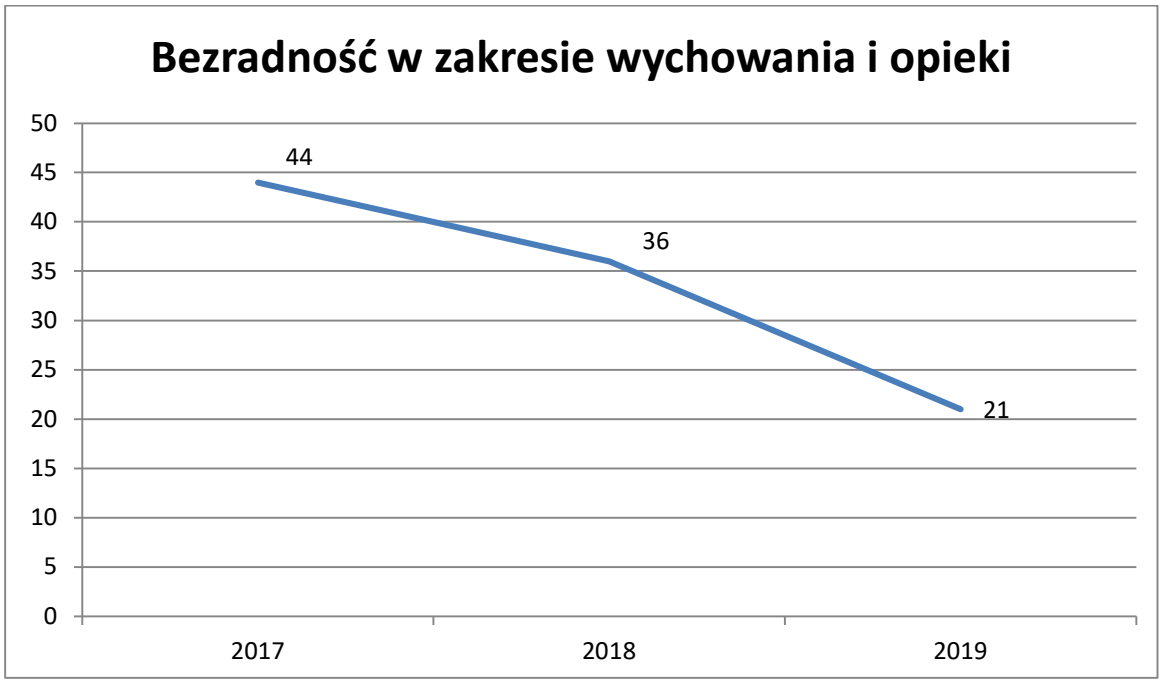
W Punkcie pełnione są dyżury przez psychologa i terapeutę uzależnień.

2.2.9. Bezradność opiekuńczo- wychowawcza

Rodzina jest tą instytucją, która ma za zadanie zapewnić dziecku opiekę i zadbać o jego wychowanie tak, żeby przygotować je do życia w społeczeństwie. Jest to również pierwsza grupa społeczna, w której młody człowiek funkcjonuje. Relacje, które się w nim kształtują wpływają na późniejsze nawiązywanie kontaktów przez dziecko z innymi ludźmi. W rodzinie każda jednostka uczy się bowiem, jakie normy i zasady obowiązują w różnych grupach społecznych i zdobywa pierwsze doświadczenia z zakresu współżycia społecznego. W literaturze bardzo często można spotkać sięz pojęciem środowiska rodzinnego. Należy mieć świadomość, że na jego charakter mają wpływ takie czynniki jak struktura rodziny, atmosfera, jaka panuje w domu oraz podejście rodziców do wychowania dzieci i wartości, jakie w jego trakcie są przekazywane, warunki zarówno materialne, jak i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców oraz struktura środowiska, w którym dana rodzina funkcjonuje.

Pełnienie roli rodziców jest bardzo trudnym zadaniem, wymagającym dużego zaangażowanie. Jednak nawet mimo tego, nie zawsze te zadania są realizowane w sposób prawidłowy. W odniesieniu do działań podejmowanych w domu, u rodziców może pojawić się uczucie bezradności. Wynika ono często z problemów związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Rodziny mają bowiem problem z zapewnieniem żywności, odzieży czy właściwych warunków do życia i mieszkania. Nie jest to jednak związane z brakiem środków finansowych po to, aby zabezpieczyć potrzeby rodziny. Nie zawsze bowiem niezaspokojenie to musi występować w parze z nieprawidłowościami związanymiz pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w odniesieniu do prowadzania gospodarstwa domowego, należy mówić w sytuacji, gdy rodzina posiada odpowiednie środki finansowe, jednak wykorzystują je w nieodpowiedni sposób. Tacy rodzice nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb członków rodziny.

W sytuacji, kiedy rodzina nie jest w stanie wypełniać w prawidłowy sposób swoich funkcji pojawia się wiele negatywnych konsekwencji. Należy do nich zaliczyć zaniedbywanie nauki przez dzieci, trudności z realizowaniem obowiązku szkolnego, demoralizacja oraz niskie poczucie własnej wartości. W tej sytuacji często konieczne staje się udzielenie rodzinie specjalistycznego wsparcia. W momencie, kiedy będzie go brakowało, a rodzina będzie dalej przeżywała trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i w ich wychowaniu, może zaistnieć konieczności umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Wykres 7Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Piątek z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w latach 2017-2019.

W 2017 roku bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w GminiePiątek zgłaszały 44 rodziny, w 2018 roku liczba ta spadła do 36 rodzin, a w 2019 do 21 rodzin.

Jak wynika z danych uzyskanych z GOPS w ostatnich dwóch latach problem zaczął nieznacznie zmniejszać się.

Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece w pieczy zastępczej.

2.2.10. Przemoc w rodzinie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *przemocw rodzinie (zwana takżepotocznie przemocą domową), to jednorazowe albo cyklicznie powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowatyw tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Autorzy badań nad przemocą wyróżniają jej kilka rodzajów. Można wyróżnić przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz związaną z zaniedbywaniem. W tym ostatnim chodzi przede wszystkim o naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich.

W związku z tym, działania państwa i prowadzonej przez nie polityki prorodzinnej mają za zadanie tworzyć warunki do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny. Poza tym, narzędzia, które się proponuje samorządom mają na celu zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, w tym również stosowaniem przemocy domowej. Dlatego też, zgodniez ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie uchwalony został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w GminiePiątek na lata 2017-2020 rok. Program jest przeznaczony dla mieszkańców Gminy, w szczególności rodzin i osób dotkniętych problemem przemocy oraz do pracowników instytucji zobligowanych do przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenie skali tego

zjawiska w GminiePiątek, a także ochrona ofiar przemocy w rodzinie. Jako cele strategiczne wyznaczono:

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie, kompleksowej pomocy,
3.Prowadzenie działań proedukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zmianę postaw mieszkańców wobec przemocy,
4. Zapewnianie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Realizatorem Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w GminiePiątek jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Zasobami instytucjonalnymi gminy są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- KPP w Łęczycy – Posterunek Policji w Piątku,
- Punkt Konsultacyjny,
- placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia,
- świetlica socjoterapeutyczna.

Podmiotami i osobami współpracującymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy,
- Punkt Interwencji Kryzysowej,
- Sąd Rejonowy w Łęczycy,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy,
- Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy zatrudnieni w placówkach oświatowych,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęczycy.

Na terenie GminyPiątek przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z nadużywaniem alkoholu oraz niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny. Przypadki przemocy najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiary przemocy najczęściej boją się,a często również wstydzą się mówić, o tym co je spotyka. Trudno jest im w tych sprawach zeznawaćw sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Z powodu nieprawidłowości związanych z wypełnieniem ról

rodzicielskich, zaniedbań opiekuńczych spowodowanych m.in. nadużywaniem alkoholu od 2013 roku rodziny wspierane są przez asystenta.

W 2019 roku asystentem rodziny objęto 6 rodzin.

W przypadku podejrzenia, że w rodzinie występuje przemoc zakładana zostaje tzw. "Niebieska Karta".

Instytucja zakładająca Niebieską Kartę	2017	2018	2019
Sporządzono ogółem wniosków, w tym przez :	13	7	19
○ **Policja**	9	5	11
○ **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**	4	2	6
○ **Oświatę**	0	0	2
○ **Policję**	0	0	0
○ **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**	0	0	0

Wykres 8Wnioski sporządzone w związku z procedurą "Niebieskiej Karty" w latach 2017-2019

Do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2018 roku wpłynęło 13 kwestionariuszy „Niebieska Karta A”, w 2016 – 6 kwestionariuszy NK, a w 2017 roku – 10 kwestionariuszy NK.

	2017	2018	2019
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	**13**	**14**	**14**
○ **Kobiety**	0	0	10
○ **Mężczyźni**	0	0	2
○ **Dzieci**	0	0	2
Liczba sprawców przemocy domowej	**13**	**14**	**12**
○ **kobiety**	1	2	1
○ **mężczyźni**	12	12	11

○ **dzieci**	0	0	0

Wykres 9Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej oraz sprawców przemocy domowej w latach 2017-2019.

Powyższe dane wskazują, że w GminiePiątek występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Warto podkreślić, że sprawy dotyczące przemocy w rodzinie są sprawami trudnymi, dotykającymi zamknięte środowiska rodzinne, skąd informacje rzadko przedostają się na zewnątrz. W bardzo wielu przypadkach poszkodowani nie zgłaszają incydentów przemocy domowej, nie chcą współpracować z Policją, a także z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, w celu ukarania sprawcy przestępstwa, który jest przecież jednocześnie członkiem ich rodziny. Stąd dane dotyczące faktycznych ofiar i sprawców przemocy domowej mogą być niedoszacowane.

2.2.11. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej, każda osoba samotna, które wymaga pomocy ze strony innych, z powodu m.in. takich czynników jak wiek czy choroby, a jest jej pozbawiona, ma otrzymać pomoc w formie usług o charakterze opiekuńczym lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Warto pamiętać, również o tym, że takie usługi mogą również zostać przyznanie osobie, która wymaga pomocy innych, a rodzina nie ma możliwości jej takiej pomocy zapewnić.

Do usług opiekuńczych należy zaliczyć:

- wsparcie w kwestii zaspokajania codziennych potrzeb życiowych,
- wykonywanie czynności higienicznych, zleconych przez lekarza,
- umożliwianie danej osobie nawiązywania kontaktów z otoczeniem.

Jeśli zaś chodzi o specjalistyczne usługi opiekuńcze to działania, które dostosowane są do potrzeb osób, ściśle związanych z rodzajem schorzenia czy niepełnosprawności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się przyznawaniem usług opiekuńczych, ustalaniem ich zakresu, terminu i miejsca świadczeń. Zadaniem Rady Miejskiej jest ustalanie, w drodze uchwały, wszystkich szczegółowych warunków przyznawania świadczeń.

Należy również mieć na uwadze potrzeby osób, które ze względu na wiek, choroby lub towarzyszące im niepełnosprawności, nie wymagają całkowitej, tylko częściowej opieki i pomocy w kwestii zaspokojenia ich potrzeb życiowych. Tym osobom mogą zostać przyznane usługi, które są świadczone w ośrodkach wsparcia (mowa o nich w art. 51 ustawy). Są to miejsca będące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, które zalicza się do miejsc dziennego pobytu. Dodatkowo, ośrodkami wsparcia są takie placówki jak:

- dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- dzienny dom pomocy społecznej,

- dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- schronisko,
- dom dla bezdomnych,
- klub samopomocy.

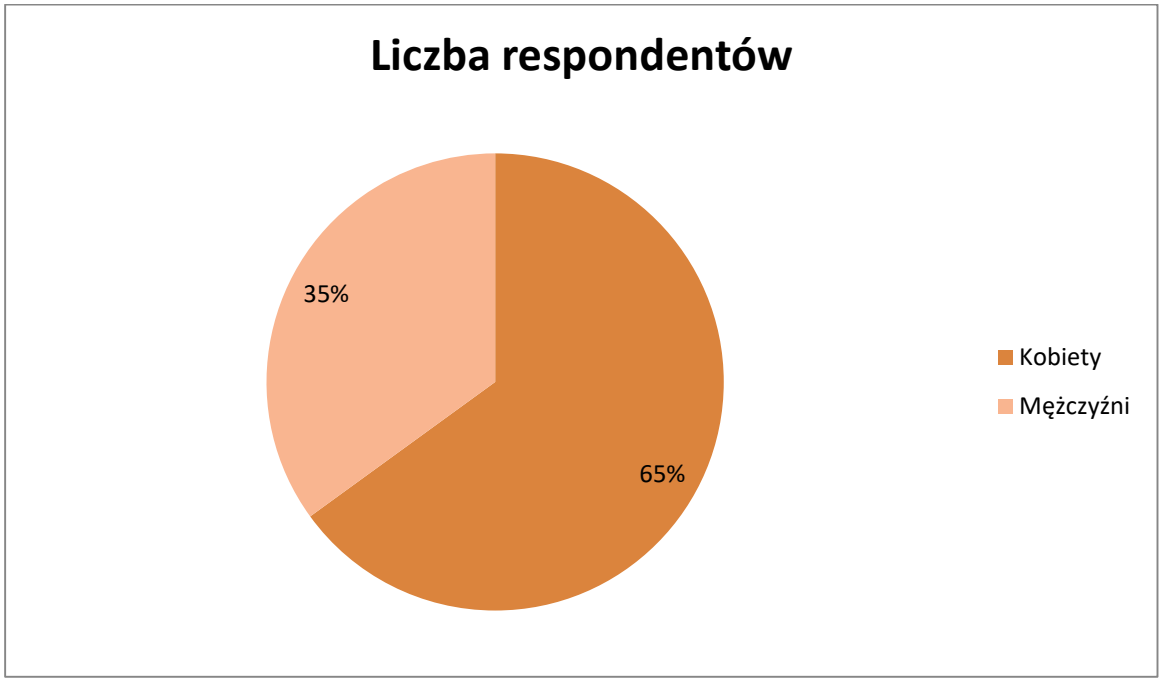
2.2.12 Praca socjalna

Pracownicy GOPS wykonują pracę socjalną. Polega ona przede wszystkim na tym, aby jak najefektywniej wspierać osoby i rodziny, które wymagają pomocy w tym, aby osiągnąć jak najpełniejszą aktywność społeczną i życiową. Pomagają także w przygotowywaniu pozwów do sądu, zwłaszcza w sytuacji starania się o alimenty, rozwód czy separację. Dodatkowo, udzielają wsparcia w zakresie wypełniania różnego rodzaju wniosków, również tych o ustalenie niepełnosprawności i jej stopnia. Prowadzą liczne rozmowy mające na celu udzielanie wsparcia i przekazywanie istotnych informacji, dotyczących zwłaszcza takich kwestii jak to, gdzie można uzyskać pomoc, której nie jest w stanie udzielić Ośrodek. Pomagają również swoim podopiecznym w tym, aby mogli oni uzyskać prawo do emerytury lub renty. Ich zadaniem jest podejmowanie działań związanych z aktywizacją zawodowąi przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Widać więc bardzo wyraźnie, że zakres ich obowiązków jest bardzo szeroki i podejmują oni wszechstronne działania mające na celu udzielenie wsparcia jak największej grupie osób.

2.3. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców GminyPiątek

Jednym z głównych założeń niniejszej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych GminyPiątek na lata 2021 - 2024*jest przedstawienie problemów występujących w społeczności lokalnej GminyPiątek oraz wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Zdiagnozowanie problemów społecznych było możliwe poprzez przeprowadzenie badań wśród mieszkańców Gminy.

Badania zostały przeprowadzone w czterech grupach społecznych; dorosłych mieszkańców Gminy, uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz sprzedawców. Każda grupa wniosła inny punkt widzenia, co pozwoliło lepiej poznać i zagłębić dane tematy. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych w celu szerszego spojrzenia na istniejące problemy. Do tego celu wykorzystano metodę PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety) oraz badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI), które było realizowane wśród uczniów. Na badanie, każdorazowo uzyskiwano zgodę placówki i zapewnianoo całkowitej anonimowości.

Wykres 10Liczba respondentów biorących udział w badaniu.

W badaniu wzięło udział 100 osób dorosłych zamieszkujących gminę Piątek, w tym 35 mężczyzn oraz 65 kobiet.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym m.in.:

- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;
- zagadnienia związane z prowadzeniem działań profilaktycznych.

2.3.1 Problemy społeczne występujące na terenie GminyPiątek

W pierwszej części badania mieszkańcom została przedstawiona lista siedmiu problemów społecznych. Zostali oni poproszeni o ocenę istotności tych problemów w GminiePiątek. Przyjętąw tych badaniach miarą istotności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo istotny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców Gminy.

Problem	*Bardzo istotny*	*Raczej istotny*	*Raczej nieistotny*	*Zdecydowanie nieistotny*
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	66%	28%	6%	0%
Zanieczyszczenie wody	2%	31%	63%	4%
Zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie)	26%	47%	27%	0%
Bezrobocie	68%	23%	9%	0%
Bieda, ubóstwo	21%	32%	46%	1%
Bezdomność	4%	23%	73%	1%
Wzrost przestępczości	7%	25%	67%	1%
Kryzys rodziny	22%	26%	51%	1%
Kryzys norm moralnych	13%	30%	56%	1%

Tabela 7Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców

Jako znaczące problemy społeczne w opinii mieszkańców można uznać: zanieczyszczenie powietrza – łącznie 94% , na drugim miejscu jest to bezrobocie – 91%, a na trzecim zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie) – 73%.

2.3.2. Problem uzależnień na terenie GminyPiątek

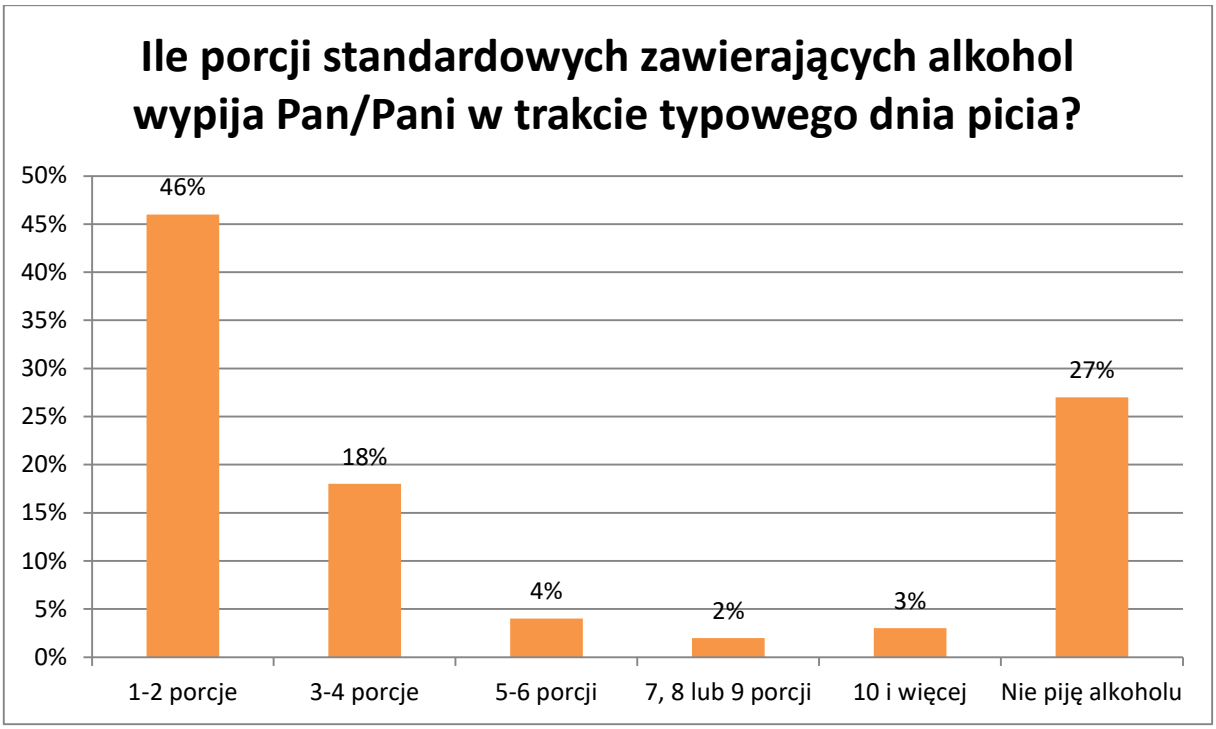
W przeprowadzonej ankiecie zbadano m. in. postawy i przekonania dorosłych mieszkańców GminyPiątek na temat alkoholu.

Pierwsze pytania było związane z tym, jak często badane osoby piją alkohol. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w roku (34%), 27% - kilka razy w miesiącu, a 6% raz w tygodniu, 3% deklaruje picie alkoholu kilka razy w tygodniu a 2% prawie codziennie. Otrzymane wyniki można podsumować stwierdzeniem, że zdecydowana większość badanych mieszkańców spożywa alkohol okazjonalnie.

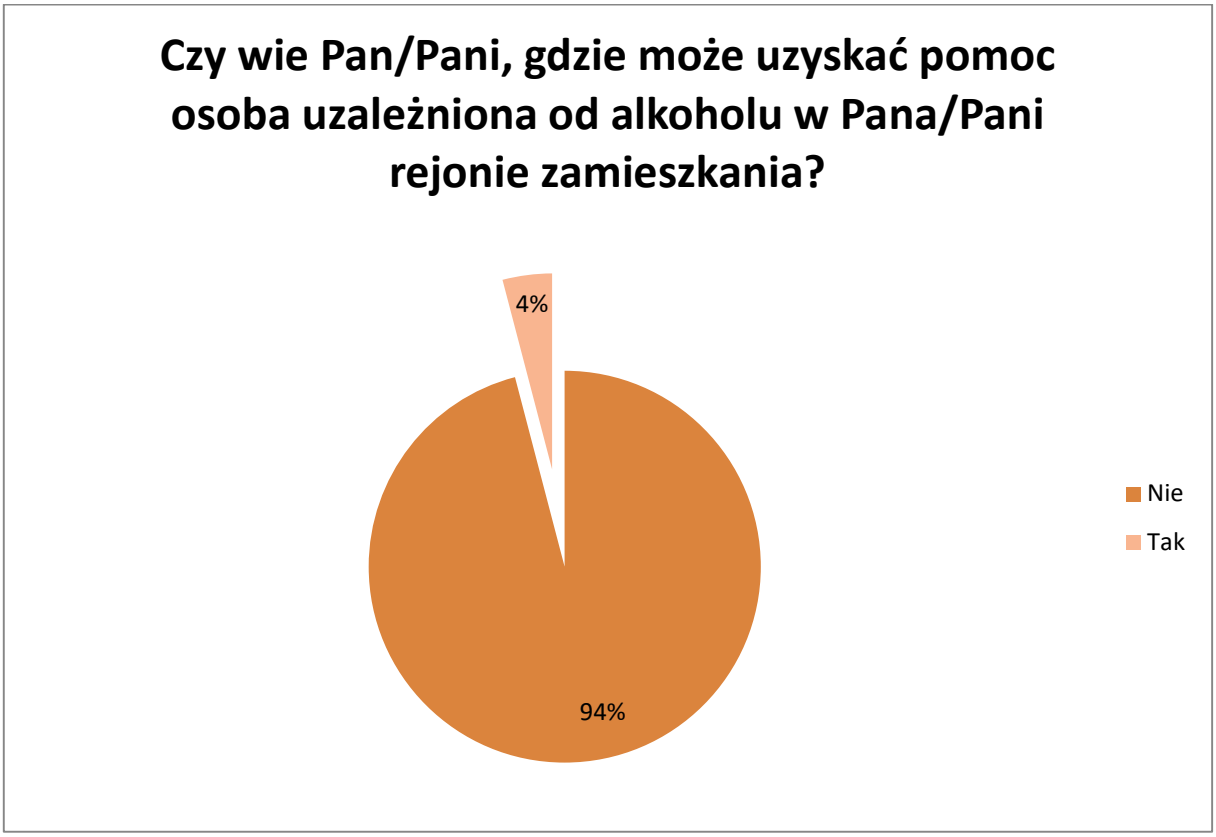

Wykres 11Częstotliwość picia alkoholu.

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki). Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcje (46%) i 3-4 porcje (18%). Łącznie 9% badanych wypija więcej niż 4 porcji alkoholu, 27% badanych to osoby niepijące. W związku z powyższym, należy uznać, że mieszkańcy gminy Piątek odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka. Społeczność często spożywa napoje alkoholowe okazjonalnie i są to niewielkie ilości. Niepokojące jest jednak to, że aż 94% badanych nie wie, gdzie może znaleźć pomoc osoba uzależniona od alkoholu. Pozostali badani, jako miejsca wsparcia wymieniają Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wykres 12Ilość spożywanych porcji alkoholu.

Wykres 13 Wiedza na temat tego, gdzie może otrzymać wsparcie osoba uzależniona od alkoholu.

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych" napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Zdecydowana większość **mieszkańców udzieliła poprawnej odpowiedzi - 90%**[3]**,** błędne przekonanie jest jednak rozpowszechnione wśród 10% dorosłej społeczności gminy Piątek, którzy uważają, że alkohol zawarty w np. piwie jest mniej szkodliwy od alkoholu zawartego w wódce.

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu.**Łącznie 81% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że „dostęp**

do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany". Jednocześnie **43% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające lub raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym,73% badanych uważa, że osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach.**

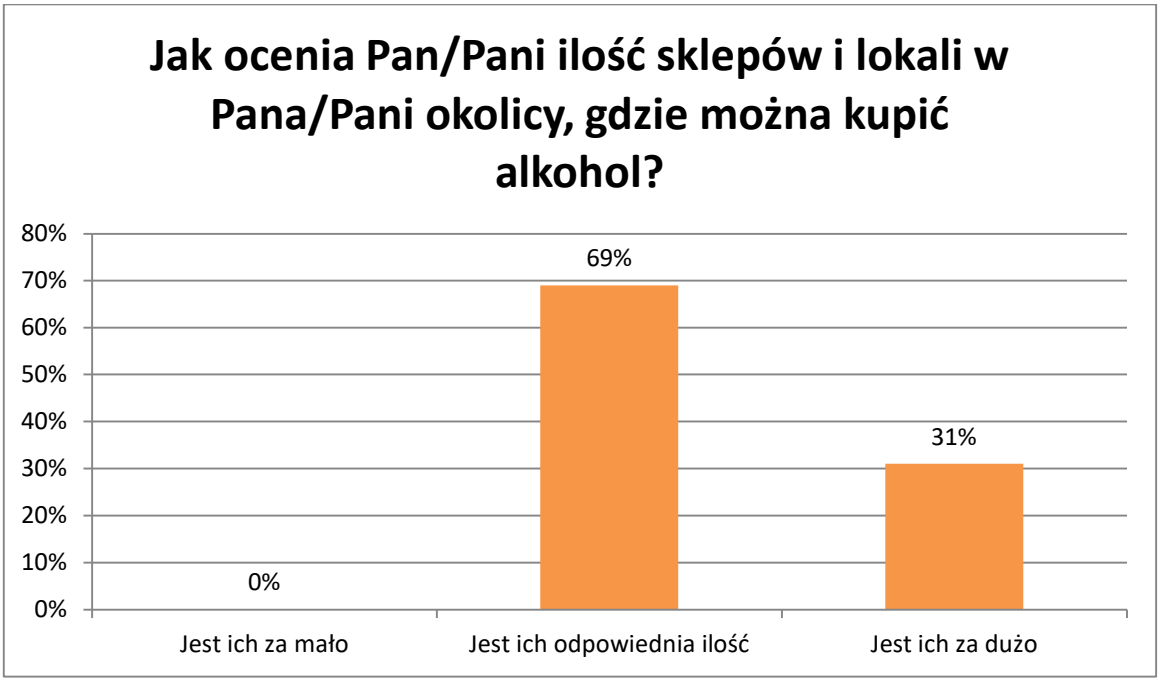
[3]Oznacza to wskazanie odpowiedzi *raczej nie zgadzam się* i *zdecydowanie nie zgadzam się*.

Respondenci uważają, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie niewielkich ilości alkoholu (100%) oraz, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych (93%). Także 98% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.Można uznać, że **wysoki odsetek badanych mieszkańców przyjmuje konstruktywne postawy wobec alkoholu i nie ulega stereotypom.**

Twierdzenie	*Zdecydowanie zgadzam się*	*Raczej zgadzam się*	*Raczej nie zgadzam się*	*Zdecydowanie nie zgadzam się*
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	5%	5%	25%	65%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	38%	43%	12%	7%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	10%	33%	45%	12%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.	14%	59%	22%	5%
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.	1%	6%	30%	63%
Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	1%	1%	10%	88%
Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.	0%	0%	5%	95%

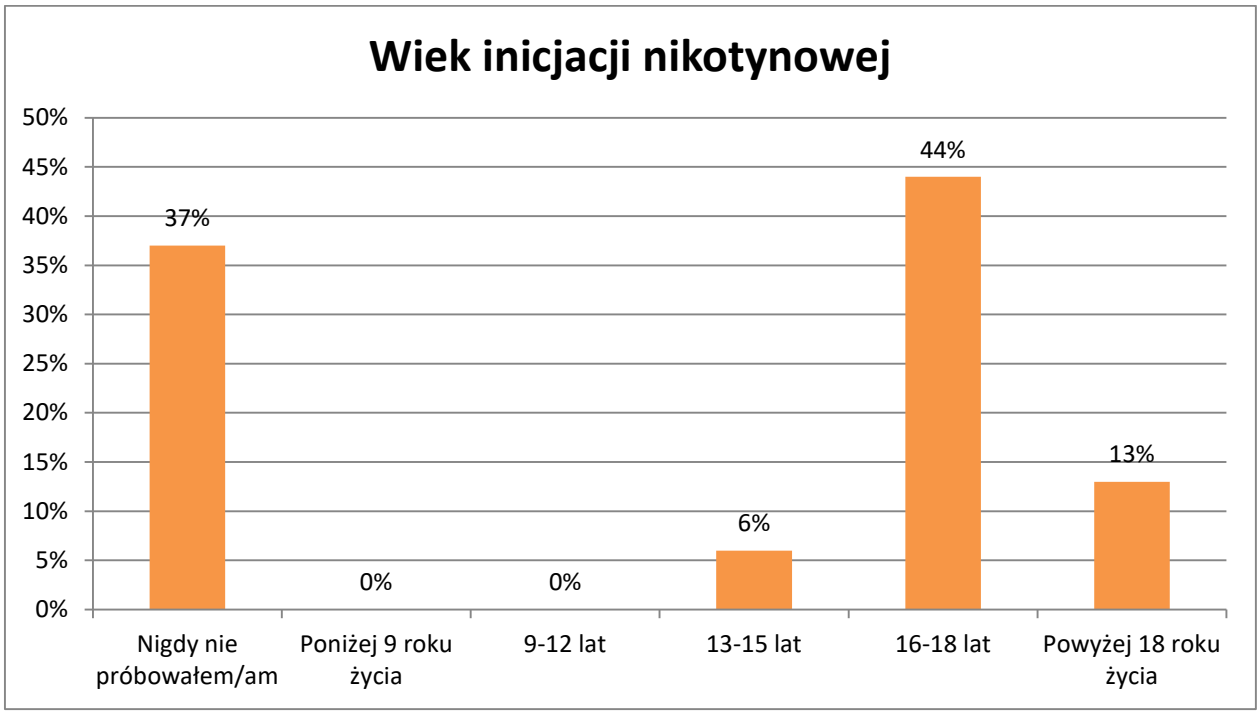
Tabela 8 Postawy mieszkańców na temat spożywania alkoholu.

Wśród mieszkańców gminy Piątek **69%** uważa, że **w okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów**, w których można kupić alkohol, jednocześnie **31% badanych twierdzi, że lokali jest za dużo.**

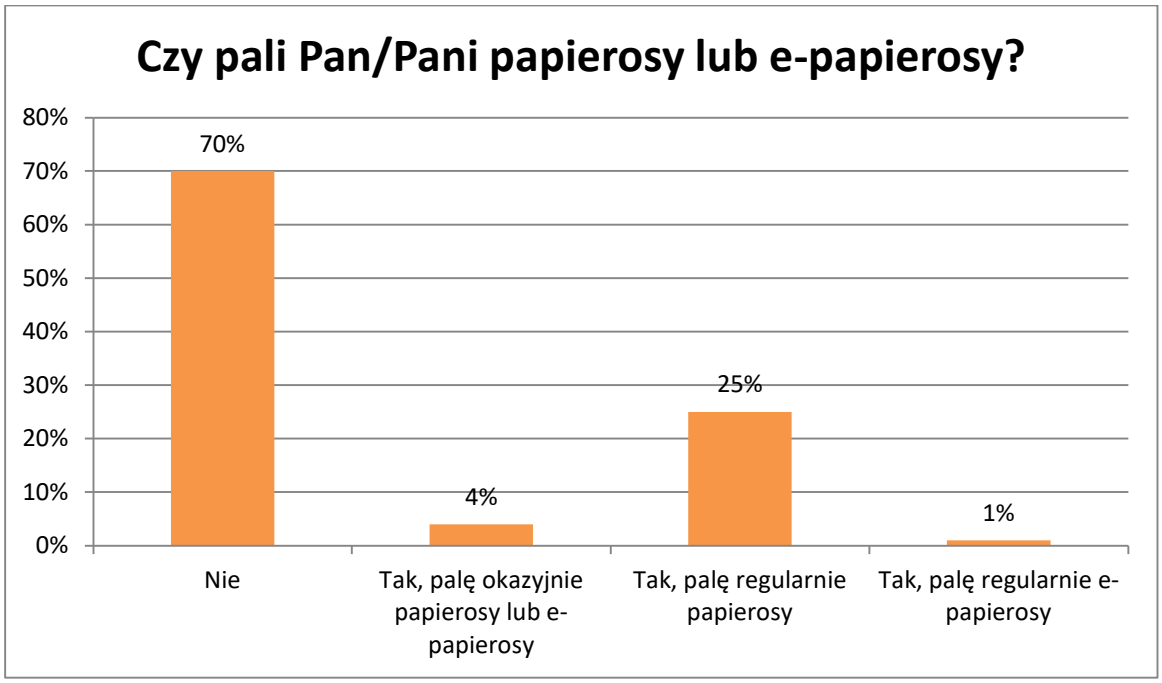
Wykres 14Poglądy mieszkańców Gminy na temat punktów sprzedaży alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji nikotynowej. **Okazuje się, że 37% badanych nigdy nie spróbowało palenia papierosów, 13% zapaliło swojego pierwszego papierosa po ukończeniu 18 roku życia, 44% wskazało na wiek pomiędzy 16 a 18 lat, a 6% poniżej 15 roku życia.**

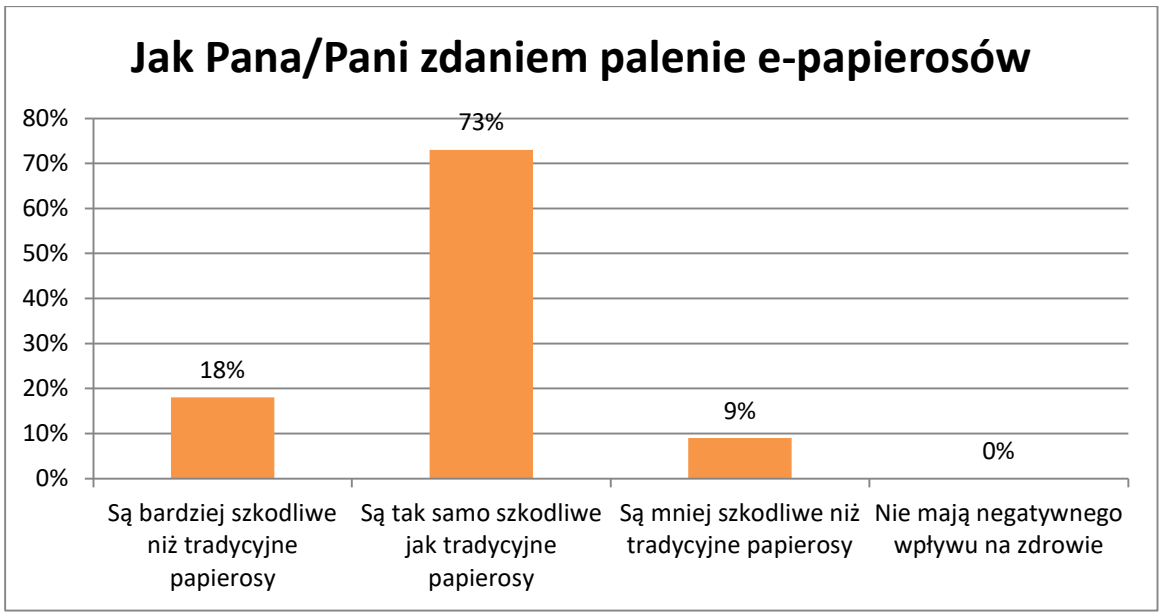
Wykres 15 Wiek inicjacji nikotynowej.

70% badanych mieszkańców wskazało, że nie znajduje się obecnie w nikotynowym nałogu. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować tendencję do zmniejszania się ilości osób palących papierosy, jednakże 25% respondentów pali regularnie tradycyjne papierosy, 1% e-papierosy, a **4% robi to okazjonalnie.**

Wykres 16 Częstotliwość palenia papierosów i e-papierosów.

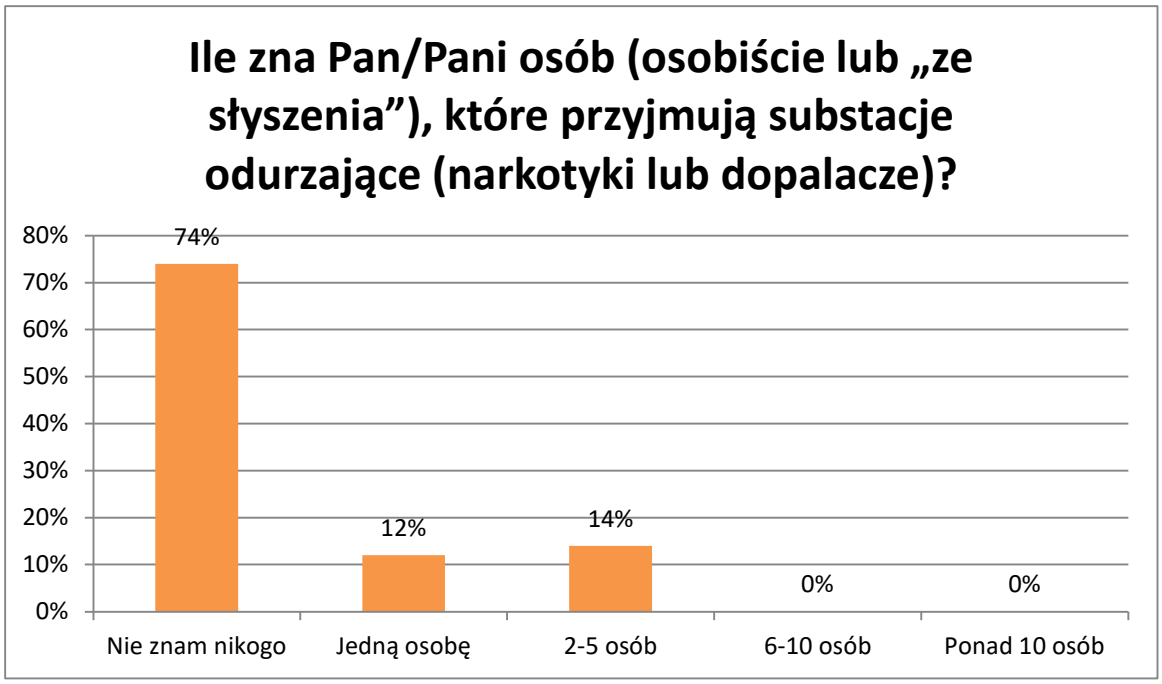
Ze względu na rosnącą popularność e-papierosów zapytaliśmy mieszkańców, co sądzą o ich szkodliwości. Producenci tych wyrobów sugerują, że stanowią one zdrowsze odpowiedniki klasycznych papierosów. Istotnie nie zawierają one substancji smolistych, jednak nadal dostarczają one nikotyny – substancji o działaniu psychoaktywnym, skutkującej wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi.

Wykres 17 Poglądy na temat palenia papierosów i e-papierosów.

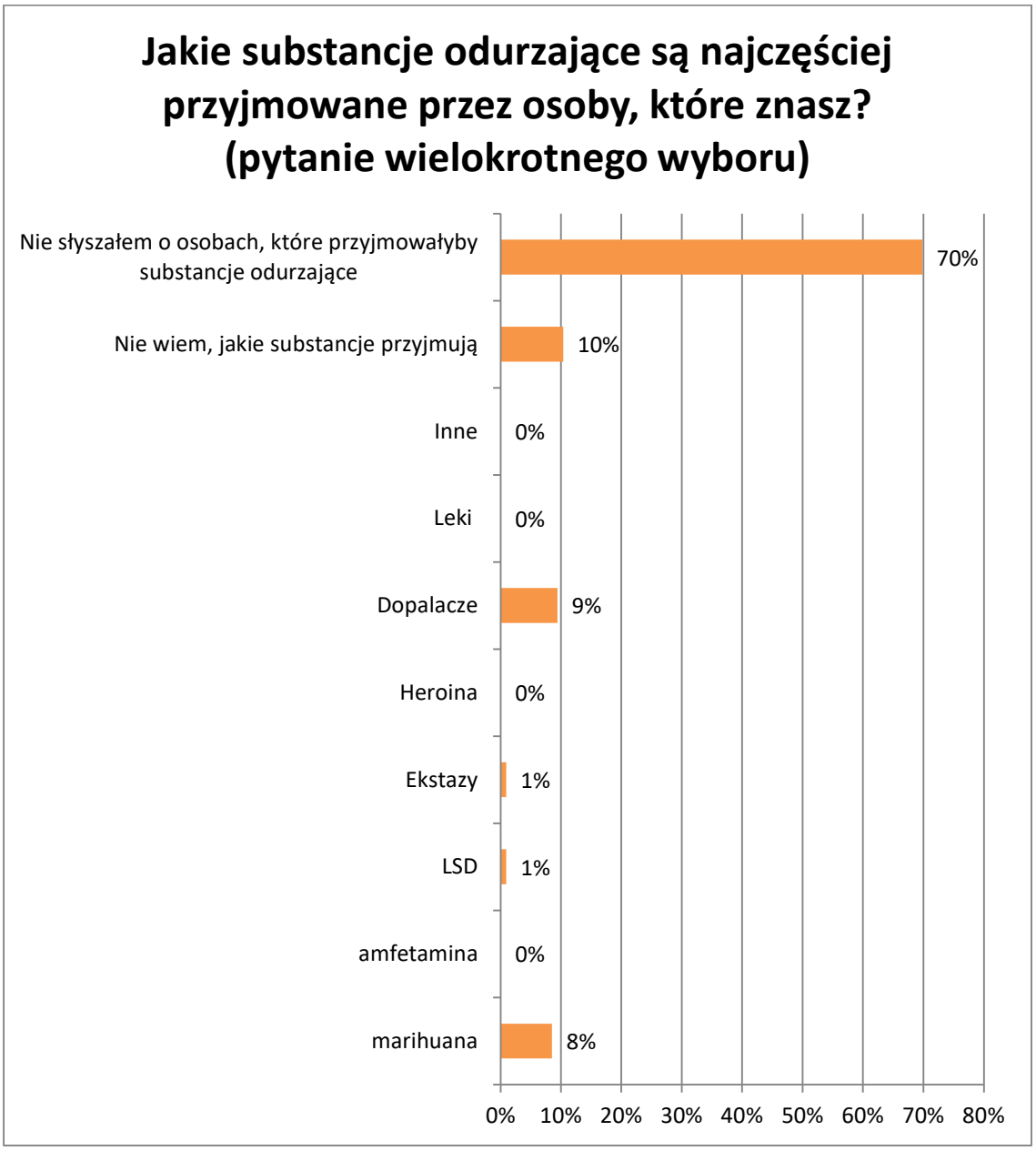
Zdecydowana większość (73%) respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe jak klasyczne papierosy, 18% jest zdania, że są bardziej szkodliwe, a 9% z nich stwierdza, że są mniej szkodliwe niż tradycyjne papierosy.

Kolejną kwestią, którą poruszono były substancje psychoaktywne. Badanie rozpoczęto od pytania niezagrażającego, tj. niebudzącego oporu oraz motywującego do wyrażenia swojego rzeczywistego stanowiska. Dotyczy ono osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki. **74% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające, natomiast 26% zna przynajmniej jedną osobę przyjmującą narkotyki lub dopalacze.**

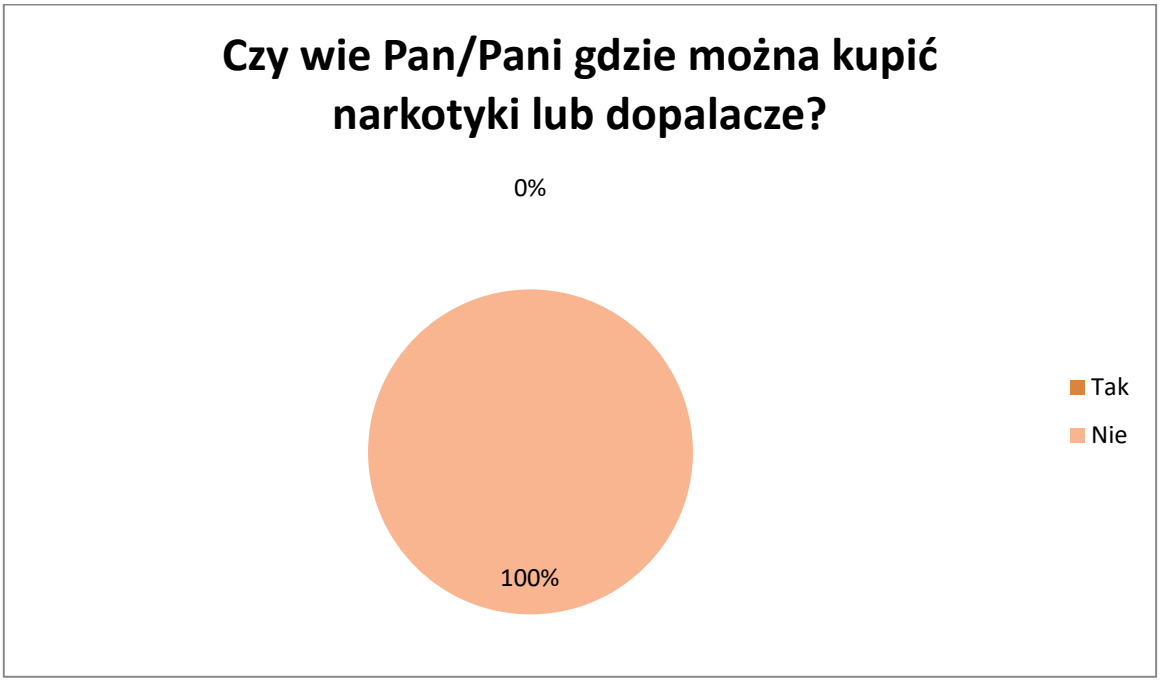
Wykres 18 Znajomość osób, które przyjmują substancje odurzające.

Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana – 8% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje oraz dopalacze – 9%. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż w społeczeństwie istnieje szeroko rozpowszechnione przekonanie o nikłej szkodliwości marihuany (najczęściej przyjmuje się ją poprzez palenie suszu). 10% ankietowanych stwierdziło, że nie wiedzą jakie substancje przyjmują te osoby,1% wskazuje ekstazy oraz LSD, 70% badanych nie słyszało o osobach, które przyjmowałyby substancje odurzające.

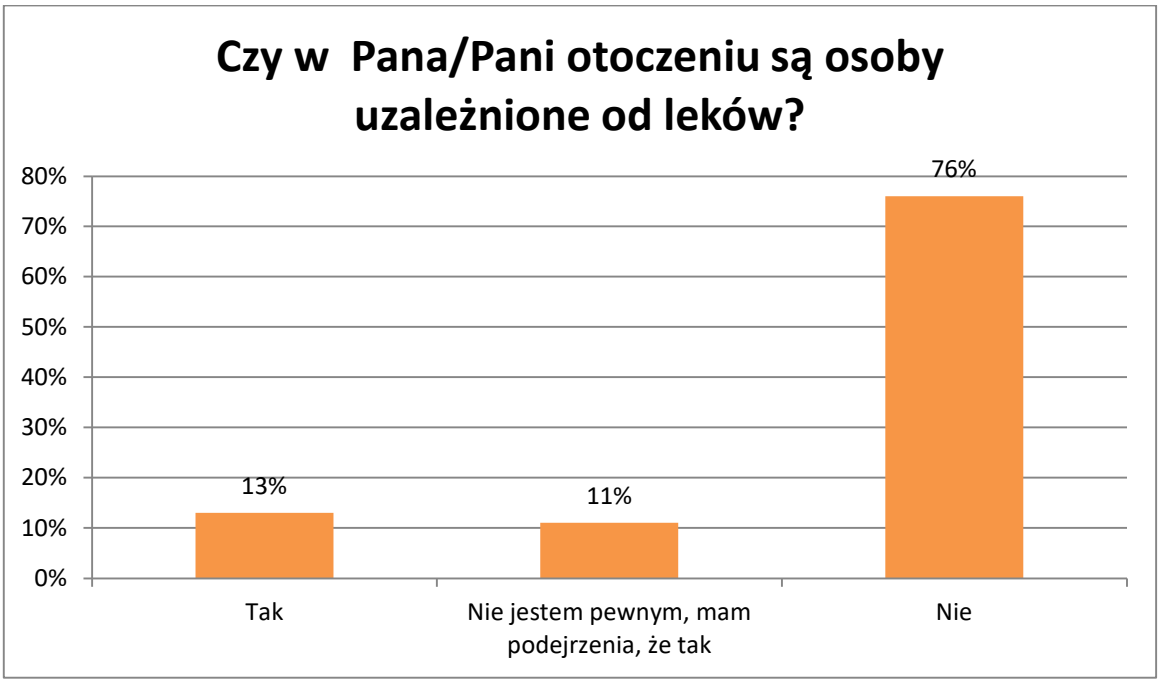
Wykres 19 Rodzaje przyjmowanych substancji odurzających.

100% respondentów deklaruje, że nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

Wykres 20 Wiedza na temat miejsca, w którym można kupić narkotyki i dopalacze.

76% badanych mieszkańców twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób uzależnionych od leków, 11% ma takie podejrzenia, a 13% zna osoby mające ten problem.

Wykres 21Znajomość osób uzależnionych od leków.

\

W dalszej kolejności sprawdzano wiedzę ankietowanych na temat wychowania dzieci. Respondenci otrzymali propozycje czterech stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie.

Stwierdzenie „**Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa**" spotkało się z odrzuceniem 82% respondentów.

Jednocześnie **54% badanych zdecydowanie lub raczej tak zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem**.

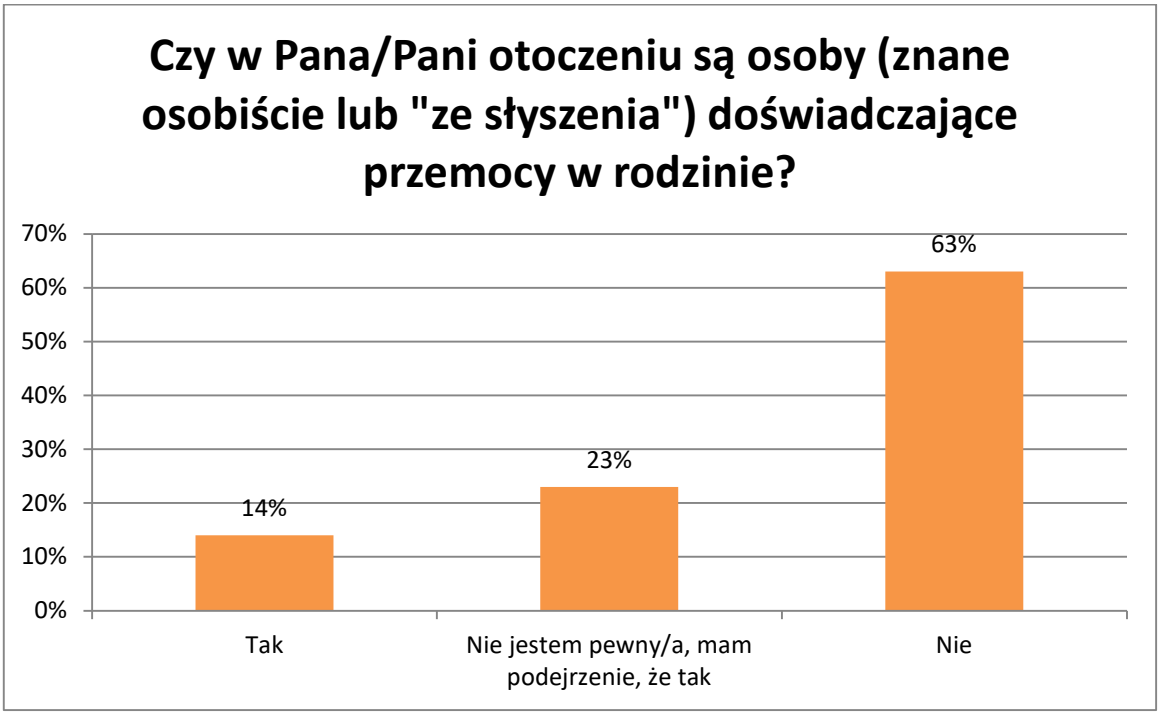
Kolejne twierdzenie: **„Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek"** spotkało się z negacją 55% respondentów. Dodatkowo, **84% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości.**

Poniższe wartości pozwalają sądzić, że zdecydowana większość badanych nie przejawia postaw wychowawczych, które właściwe są dla tradycyjnego wychowania związanego z przemocą.

Twierdzenie	*Zdecydowanie zgadzam się*	*Raczej zgadzam się*	*Raczej nie zgadzam się*	*Zdecydowanie nie zgadzam się*
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.	2%	16%	44%	38%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	8%	37%	30%	25%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	33%	21%	38%	28%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	1%	15%	60%	24%

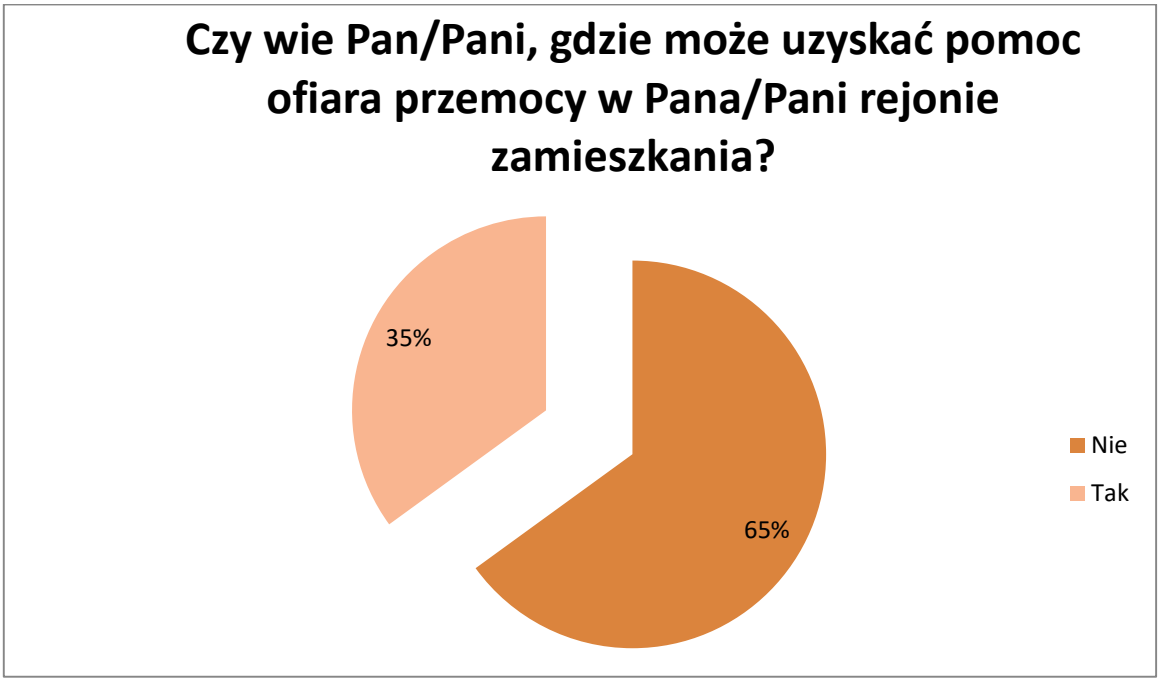
Tabela 9 Twierdzenia na temat wychowania dzieci.

Kolejną kwestią wymagająca analizy było doświadczanie przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Piątek**. Wyniki badań są niepokojące, ponieważ 14% respondentów deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 23% ma podejrzenia o takich doświadczeniach.**

Wykres 22 Znajomość osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Wśród badanych mieszkańców 35% wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Ankietowani wskazują policję, GOPS, telefon zaufania, Urząd Miasta.

Wykres 23 Stan wiedzy na temat tego, gdzie może uzyskać pomoc ofiara przemocy w rodzinie.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity. Powyższe wyniki wskazują o wysokiej

świadomości mieszkańców gminy Piątek na temat specyfiki przemocy. Łącznie **73% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol**. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

Z przekonaniem, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „dobrych domach" nie zgadza się **75% ankietowanych mieszkańców gminy Piątek,** również 76% respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

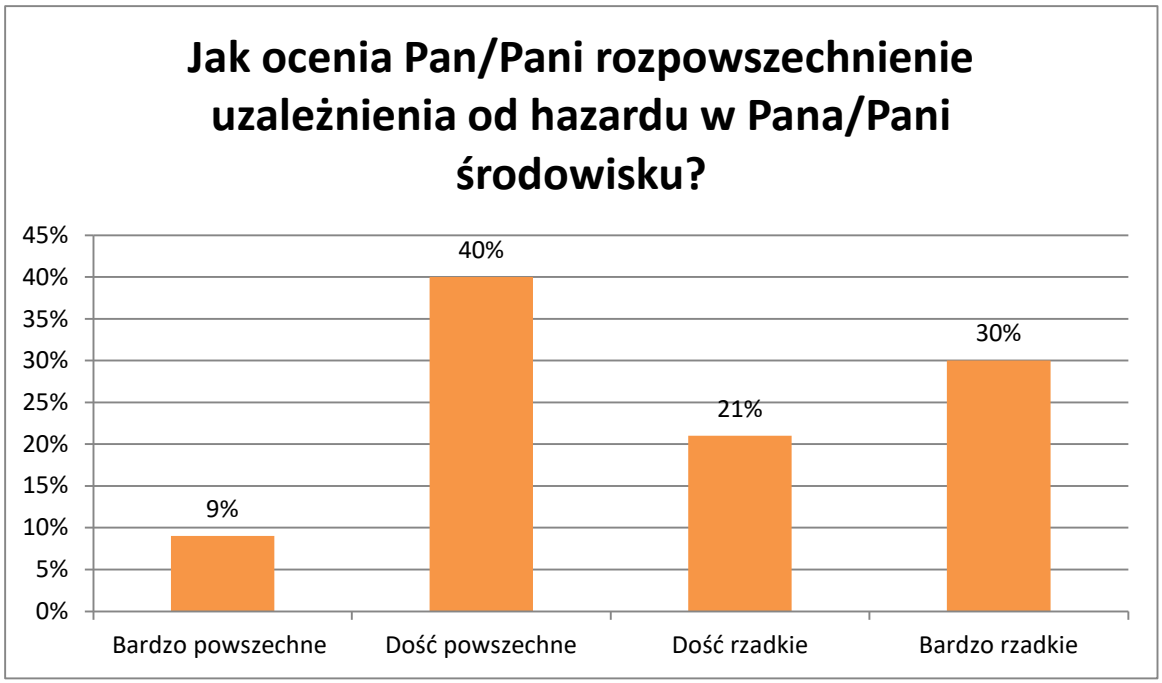
Ankietowani nie zgadzają się również ze stwierdzeniami:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać" – 98%;
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary" – 92%;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych" – 99%.

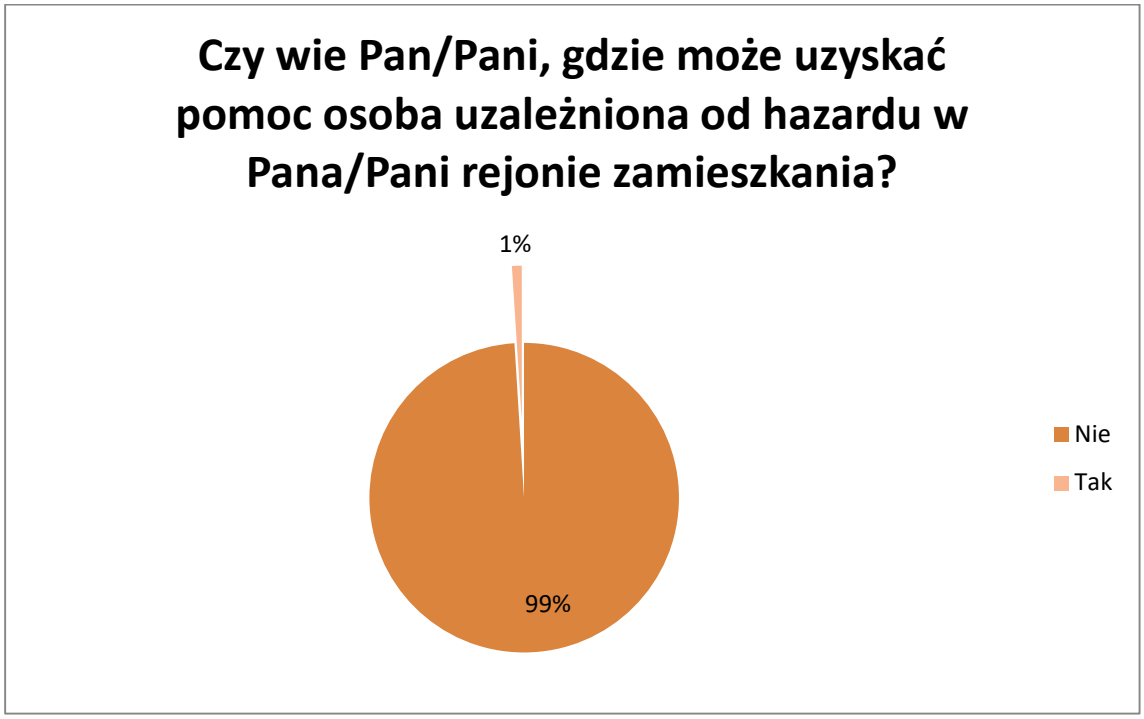
Twierdzenie	*Zdecydowanie prawdziwe*	*Raczej prawdziwe*	*Raczej nieprawdziwe*	*Zdecydowanie nieprawdziwe*
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	56%	17%	7%	20%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	13%	12%	14%	61%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	36%	40%	15%	9%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1%	1%	23%	75%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	2%	6%	12%	80%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	1%	0%	7%	92%

Tabela 10 Przekonania dotyczące przemocy w rodzinie.

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Zapytaliśmy mieszkańców gminy Piątek o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki. Wyniki wskazują, że niewielka część mieszkańców gminy Piątek korzysta z gier losowych. **W subiektywnej ocenie przebadanych mieszkańców zjawisko uzależnienia od hazardu jest bardzo i dość rzadkie – łącznie 51% jednakże 49% określa je jako bardzo i dość powszechne, 99% respondentów nie wie, gdzie mogą zgłosić się osoby uzależnione od hazardu.**

Wykres 24 Rozpowszechnienie uzależnienia od hazardu w gminie.

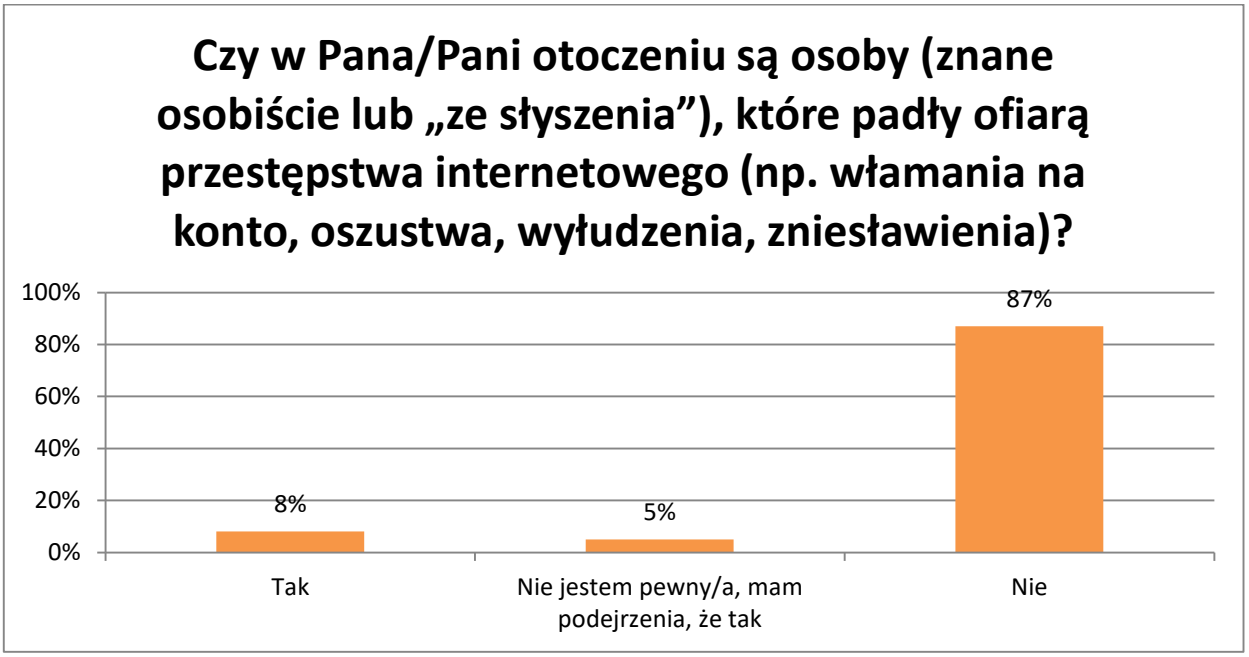
Wykres 25 Wiedza na temat miejsca, gdzie można uzyskać pomoc osoba uzależniona od hazardu.

Cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu

Kolejnym zagadnieniem badanym w ramach ankiety jest cyberprzemoc. *Zjawisko cyberprzemocy najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. (...) Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem Sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem Sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS*[4].

Badania wykazały, że cyberprzemoc w lokalnej społeczności raczej nie stanowi problemu. Mianowicie, 87% ankietowanych stwierdza, że nie zna żadnej osoby jej doświadczająca. Nie należy jednak bagatelizować problemu, ponieważ 8% zna osoby będące ofiarą cyberprzemocy, a 5% podejrzewa, że takie osoby znajdują się w ich otoczeniu.

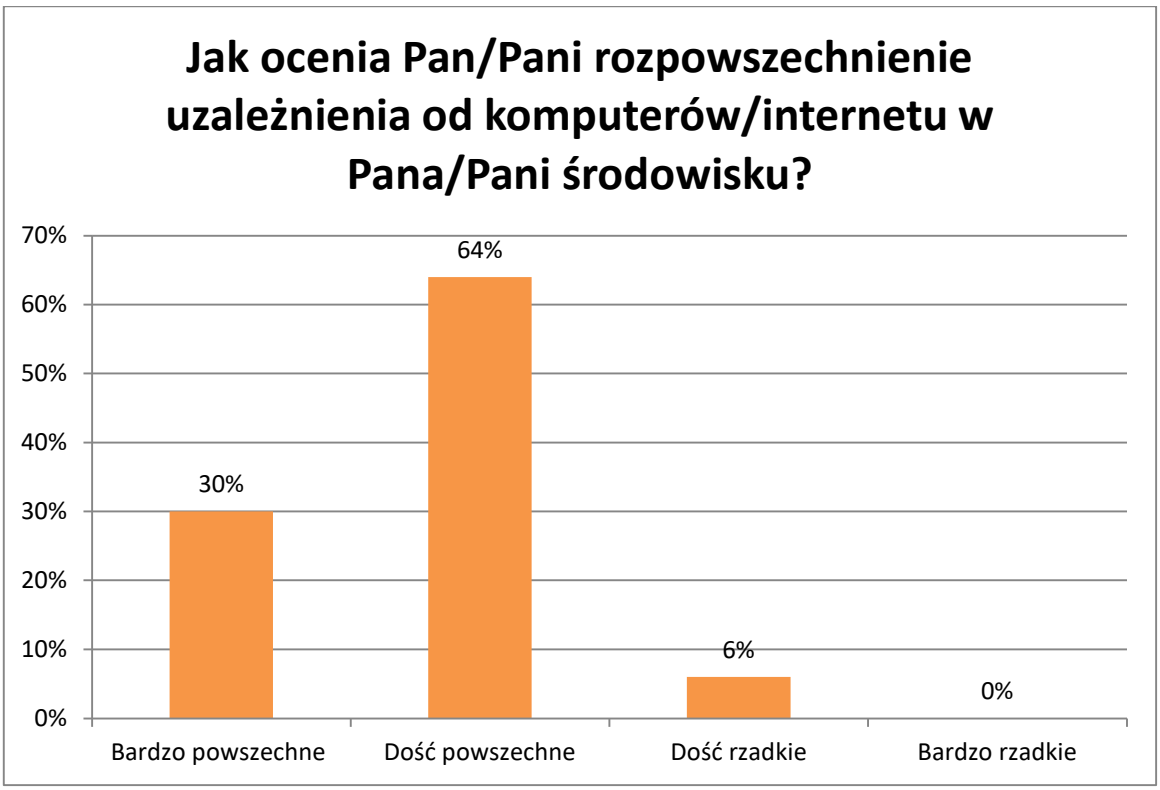
[4]Wojtasik, Ł. *Cyberprzemoc - charakterystyka zjawiska.*

Wykres 26 Znajomość osób doświadczających przestępstwa internetowego

Dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w środowisku lokalnym są bardziej niepokojące.

Łącznie 94% uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym, a 6% ocenia je jako dość rzadkie zjawisko.

Wykres 27 Rozpowszechnienie uzależnienia od Internetu.

2.3.3. Problemy dzieci i młodzieży w Gminie Piątek

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy wszystkie pytania zostaną wypełnione.

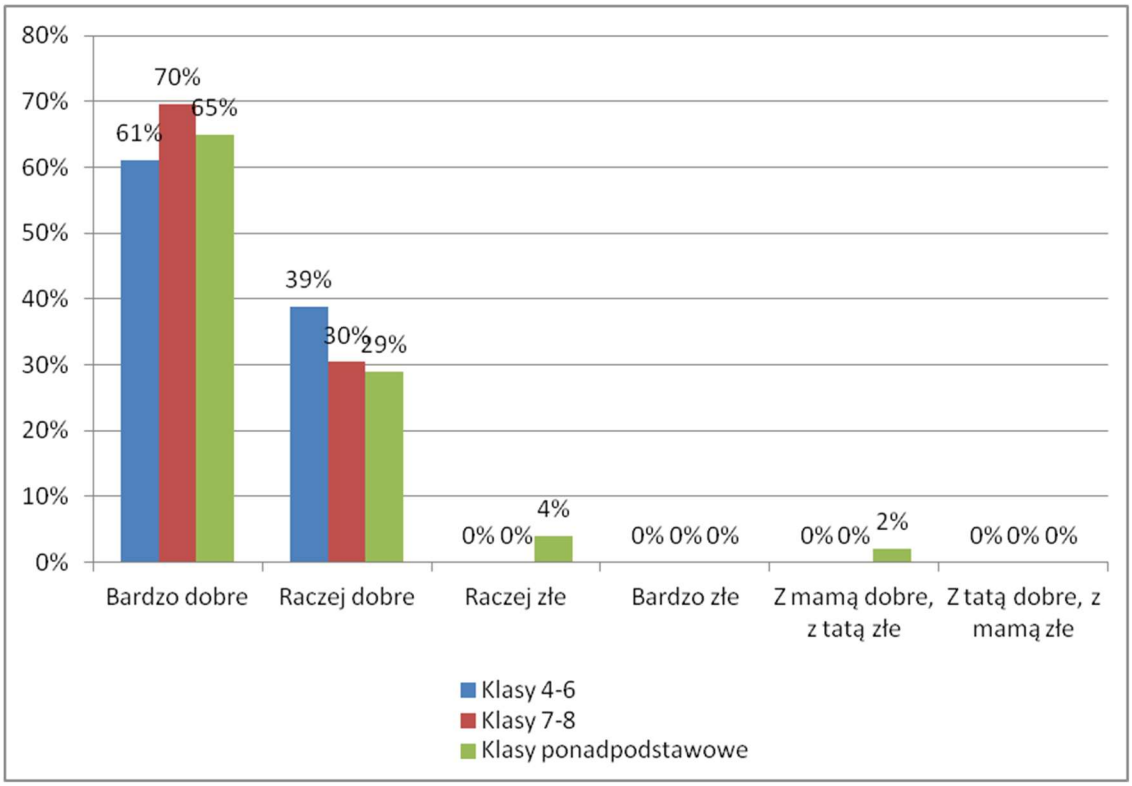
Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy) oraz przemocy.

W badaniu wzięło udział 144 uczniów Szkoły Podstawowej oraz Szkoły Ponadpodstawowejw GminiePiątek. Ankietowani odpowiedzieli na kilka ogólnych pytań związanych z uczęszczaniem do szkoły. Uzyskane odpowiedzi pozwalają na przedstawienie szkolnego środowiska w kontekście kwestii, które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na częstość występowania niepożądanych zjawisk i zachowań wśród dzieci oraz młodzieży.

Liczebność grup badanych	
Szkoły podstawowe (4-6)	18
Szkoły podstawowe (7-8)	26
Szkoły ponadpodstawowe	100
ŁĄCZNIE	**144**

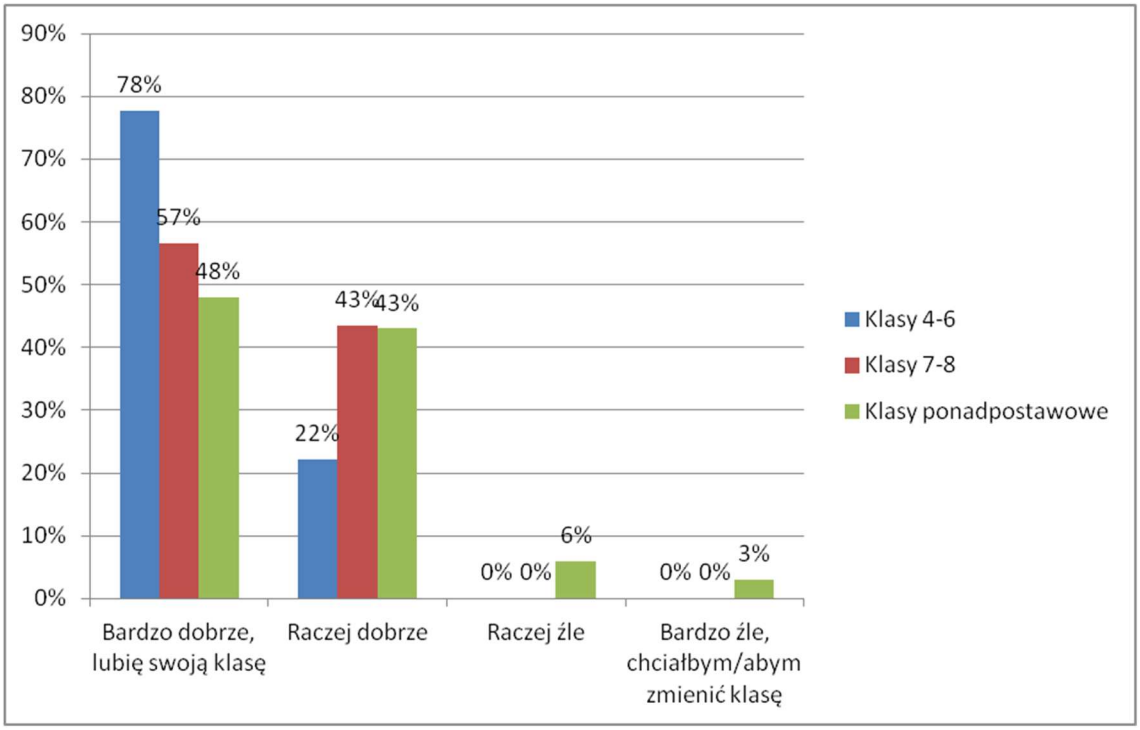
Wykres 28Liczebność badanej grupy.

W ankiecie pojawiały się pytania mające na celu sprawdzenie, jakie relacja mają z trzema grupami osób: z nauczycielami, rodzicami/opiekunami oraz kolegami i koleżankami. Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowić mogą dla nich oparcie i źródło wiedzy. **Uczniowie gminy Piątek deklarują bardzo dobre lub raczej dobre relacje z opiekunami (SP 4-6 – 100%; SP 7-8 – 100%; PONADSP – 94%).** Dobre relacje z rodzicami uczniów to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic – nauczyciel w przeciwdziałaniu uzależnieniom m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia.

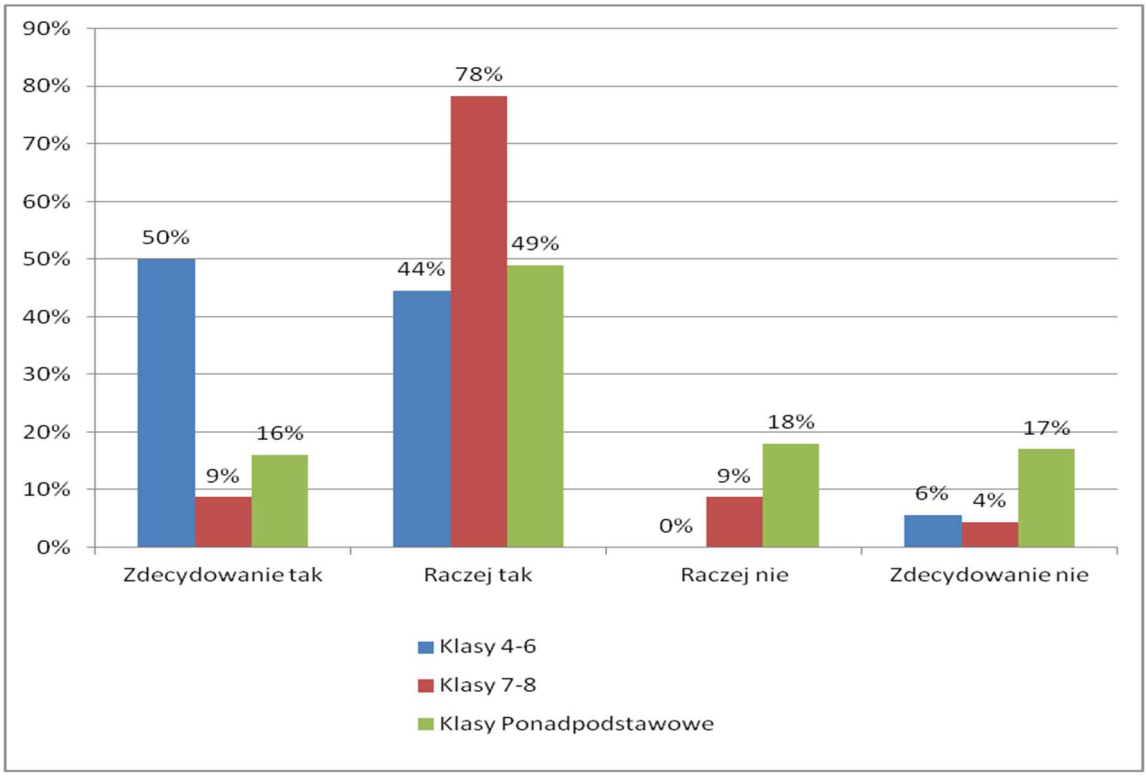
Wykres 29Ocena relacji z rodzicami lub opiekunami.

W pierwszej kolejności uczniowie zostali zapytani o to, jak czują się w swojej klasie. Wyniki są zadowalające, ponieważ zdecydowana większość lubi swoją klasę i raczej czuje się w niej dobrze: uczniowie klas 4-6 - łącznie 100% . Takiego samego zdania jest 100% uczniów klas 7-8 oraz 91% najstarszej młodzieży. Jednakże 3% klas ponadpodstawowych przeciwnie określa swoje odczucia – do tego stopnia, że chciałoby zmienić klasę.

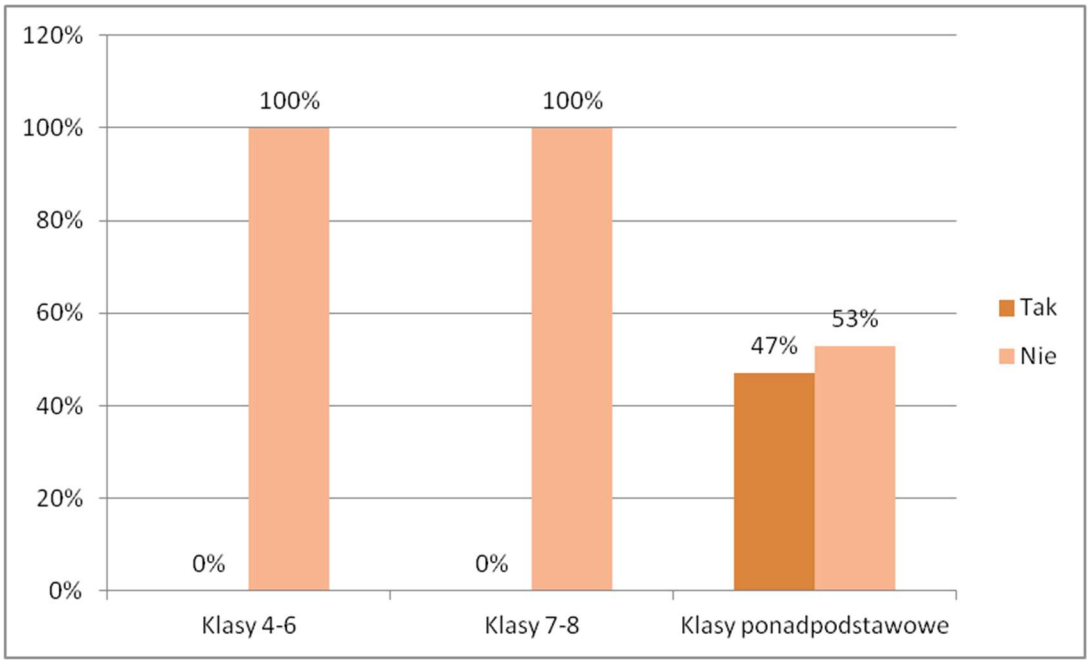
Wykres 30Ocena relacji uczniów szkół z rówieśnikami.

Następnie zadaliśmy uczniom podobne pytanie, z tym, że tym razem grupą dorosłych, co do których uczniowie mieli się ustosunkować w kontekście odczuwanego poziomu zaufania, byli nauczyciele. Wraz z wiekiem uczniów dość mocno ono spada. Mimo to, dzieci i młodzież gminy Piątek bardzo chętnie i często po poradę czy pomoc zgłosiliby się do nauczyciela niż do rodzica**. Łącznie odpowiednio 94% uczniów klas 4-6 szkół podstawowych obdarzyłoby zaufaniem pedagogów oraz 87% uczniów klas 7-8 i 65% młodzieży szkół ponadpodstawowych.**

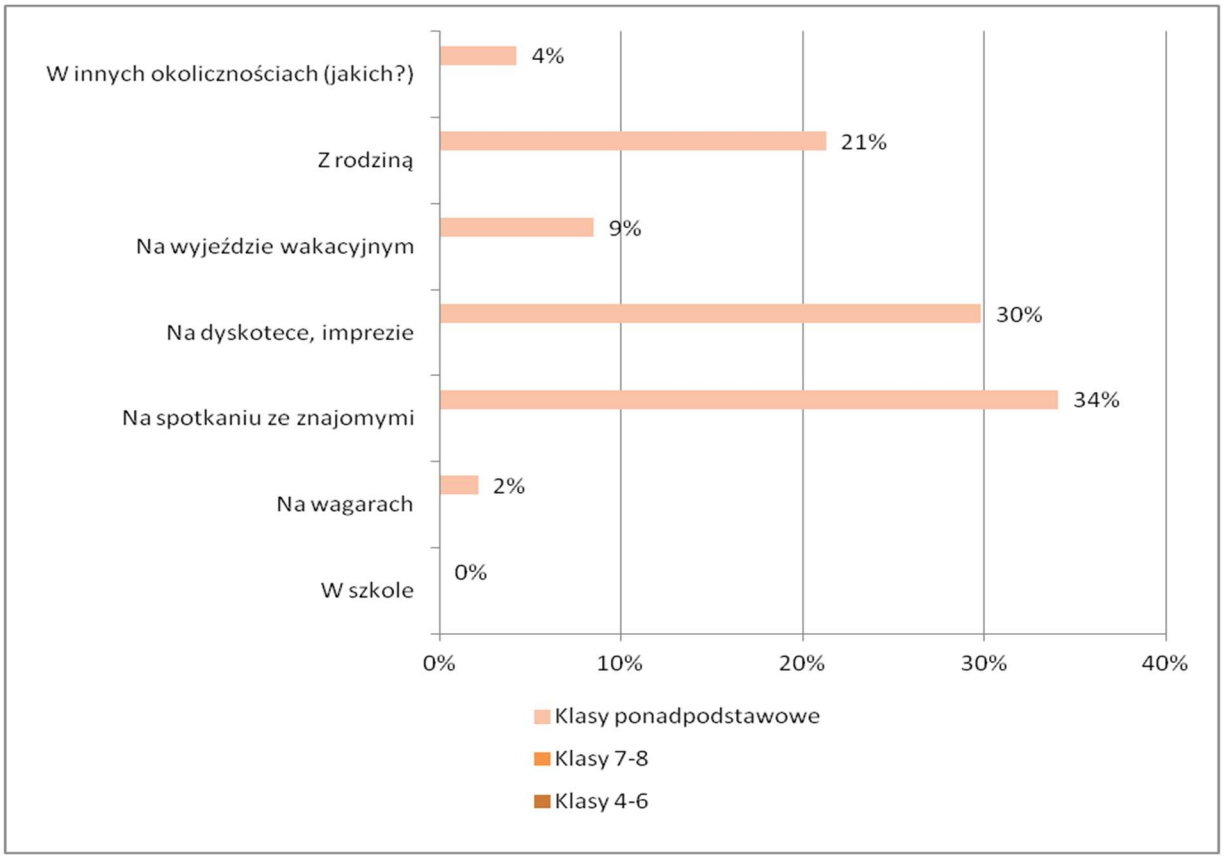
Wykres 31Czy gdyby wydarzyło się coś niepokojącego (np. ktoś Ci groził, prześladował Cię, namawiał do zrobienia czegoś złego), to czy zaufałbyś któremuś z nauczycieli i powiedział mu o swoim problemie?

W dalszej kolejności postanowiono zapytać uczniów, w jakim wieku po raz pierwszy spróbowali alkoholu. Okazało się, że inicjację alkoholową ma za sobą: **47% najstarszej młodzieży. Uczniowie klas 4-6 i 7-8 deklarują, że nie próbowali jeszcze alkoholu.**

Wykres 32Czy kiedykolwiek próbowałeś alkoholu?

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej, którą wskazywali uczniowie są **spotkania ze znajomymi (PONADSP – 34%) oraz imprezę, dyskotekę (PONADSP – 30%) oraz spotkania z rodziną (PONADSP – 21%).** Uczniowie podawali również wyjazd wakacyjny (9%) oraz wagary (2%) jako okoliczności inicjacji alkoholowej.

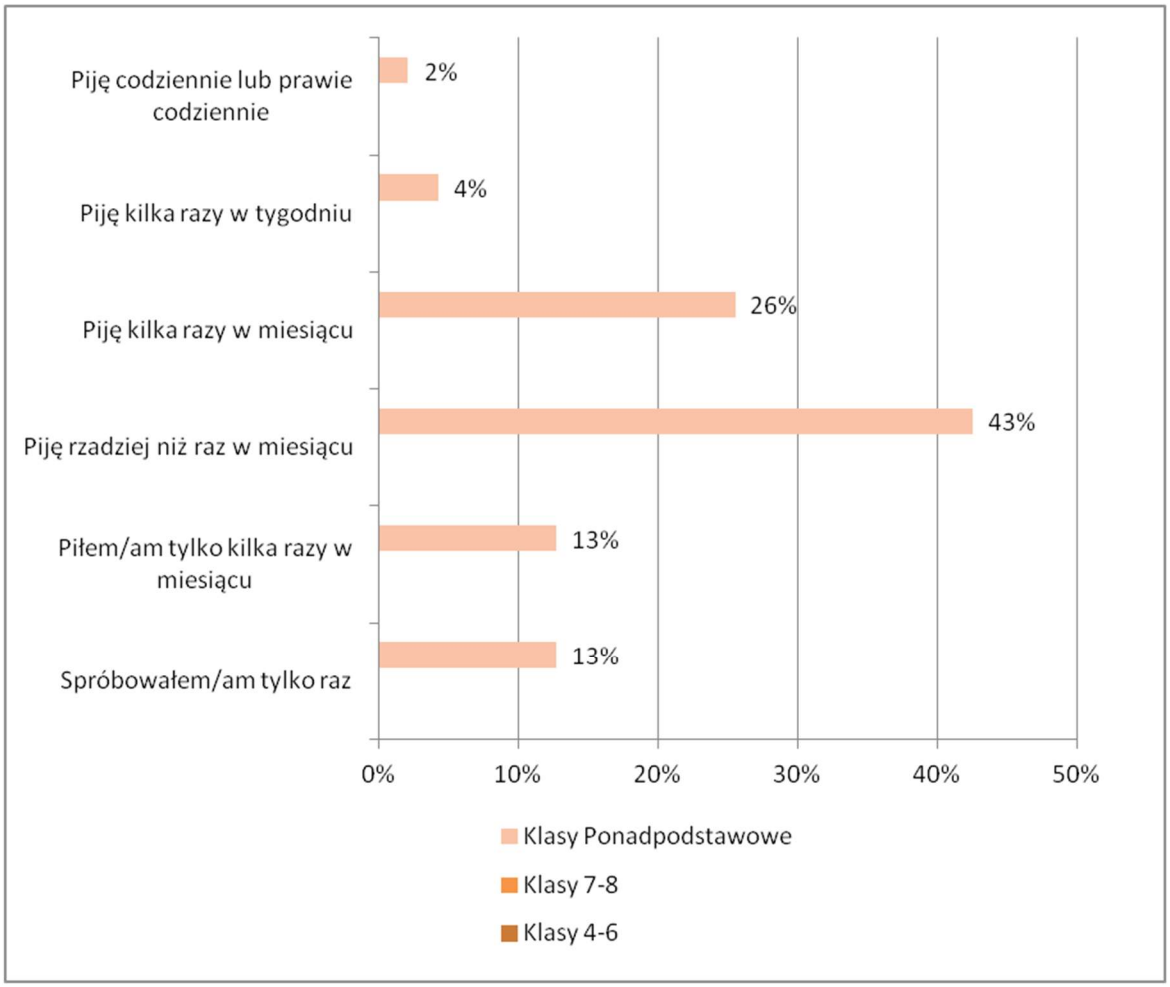

Wykres 33Okoliczności inicjacji alkoholowej.

Wynik wśród nichwydaje się potwierdzać prawidłowość związaną z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania. Dla młodzieży najważniejszą społeczną grupą odniesienia są rówieśnicy. To utrzymanie pozycji w grupie znajomych jest jedną z najsilniejszych motywacji, aby sięgnąć po alkohol. Prawidłowość tę można wykorzystać w dobrym celu. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników.

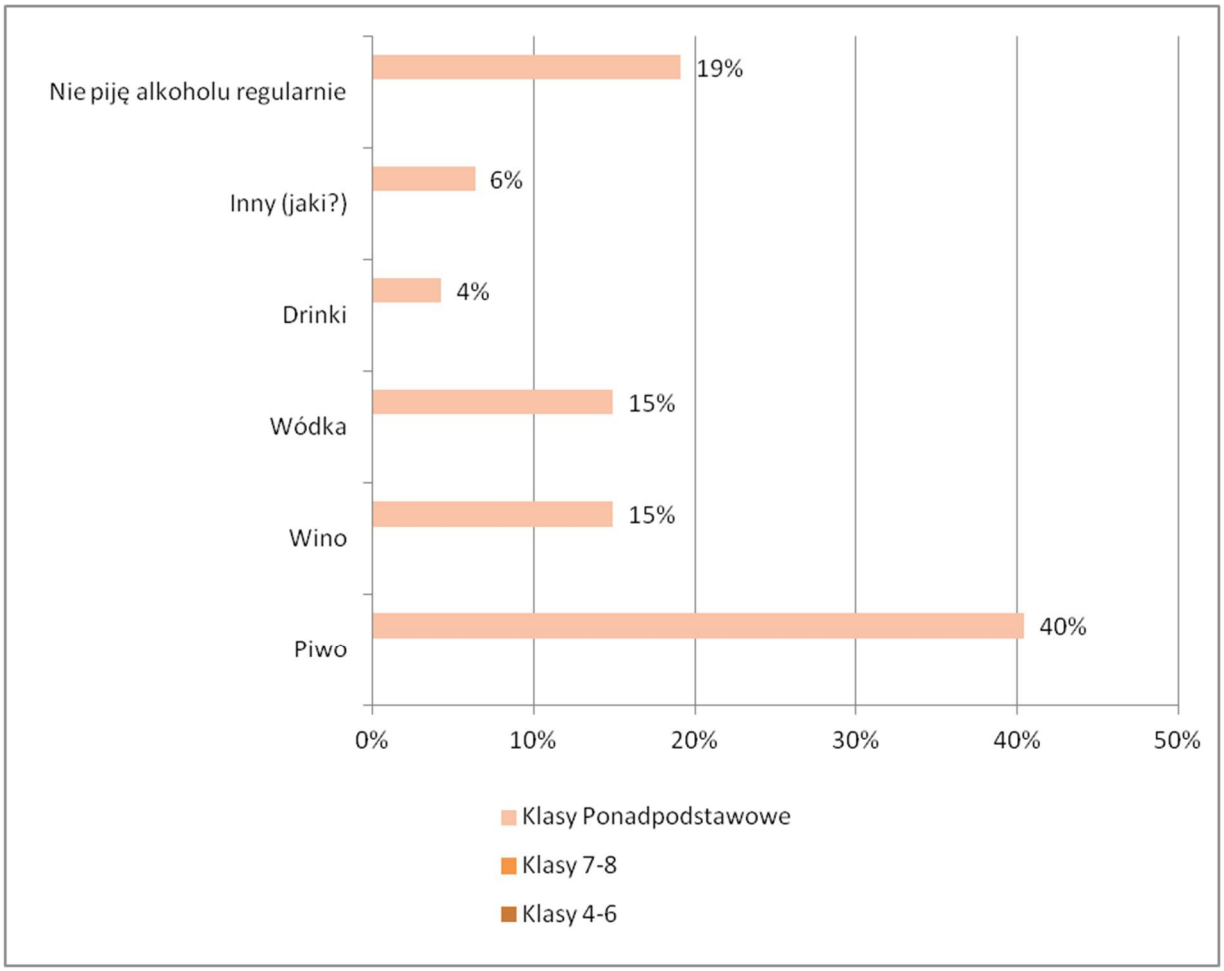
Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Oprócz okoliczności inicjacji ważne było także to, jak często młodzi ludzie sięgają po alkohol. **43% uczniów starszych stwierdza, że pije rzadziej niż raz w miesiącu a 26% zgłasza, że pije kilka razy w miesiącu, 13% spróbowało alkoholu tylko raz. Również 13% zgłasza, że piło alkohol kilka razy w miesiącu. Niepokojące jest to, że 4% uczniów pije alkohol kilka razy w tygodniu, a 2% codziennie lub prawie codziennie.**

Wykres 34Jak często pijesz alkohol?

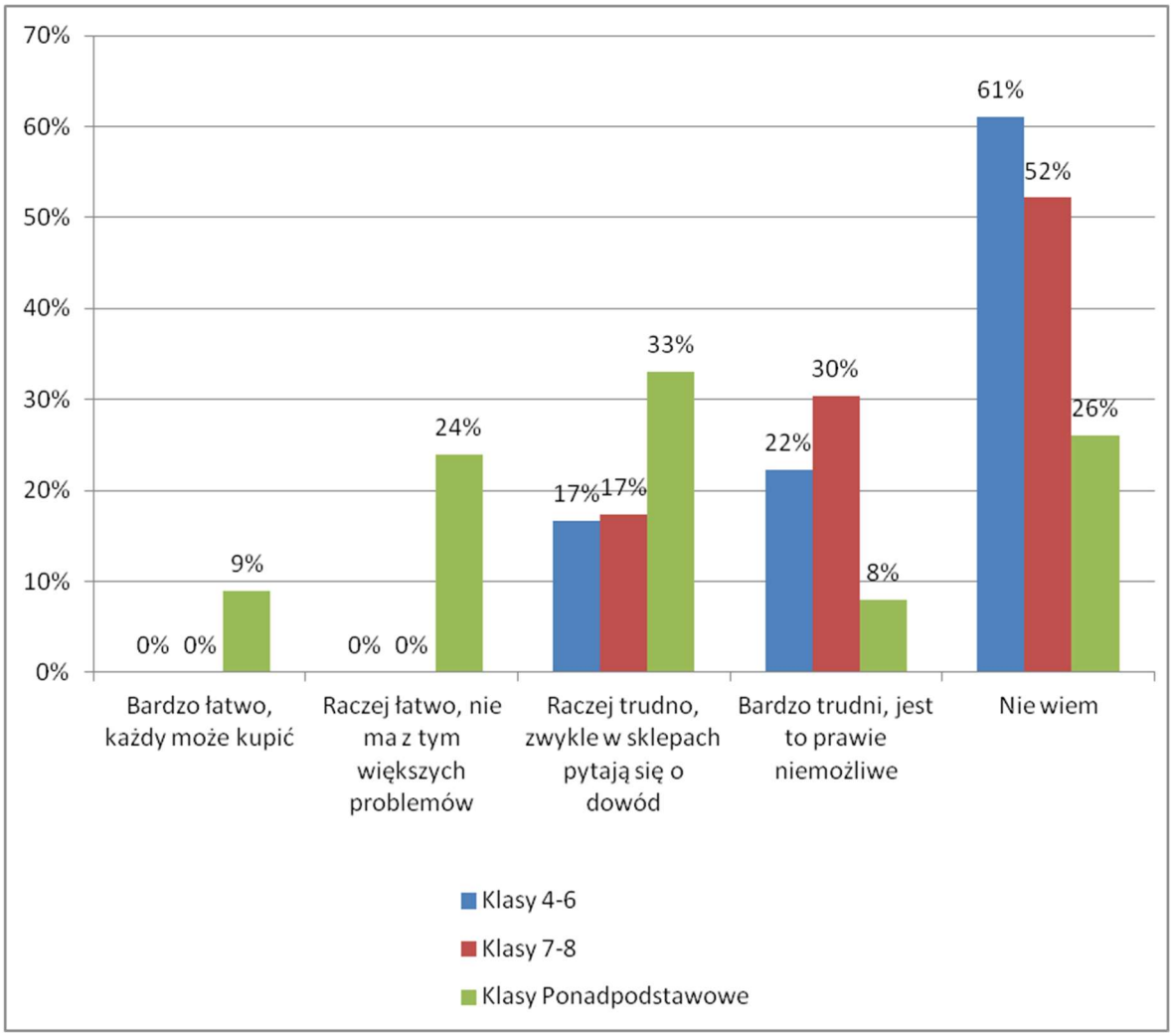
W następnej kolejności zapytaliśmy uczniów o rodzaj wypijanego alkoholu. Uczniowie generalnie **najczęściej sięgają po piwo** (PONADSP – 40%). Jednak wskazują oni również wino i wódkę (15%) oraz drinki (4%). Pozytywne jest to, że aż 19% uczniów deklaruje, że nie pije regularnie alkoholu.

Wykres 35Rodzaj spożywanego alkoholu.

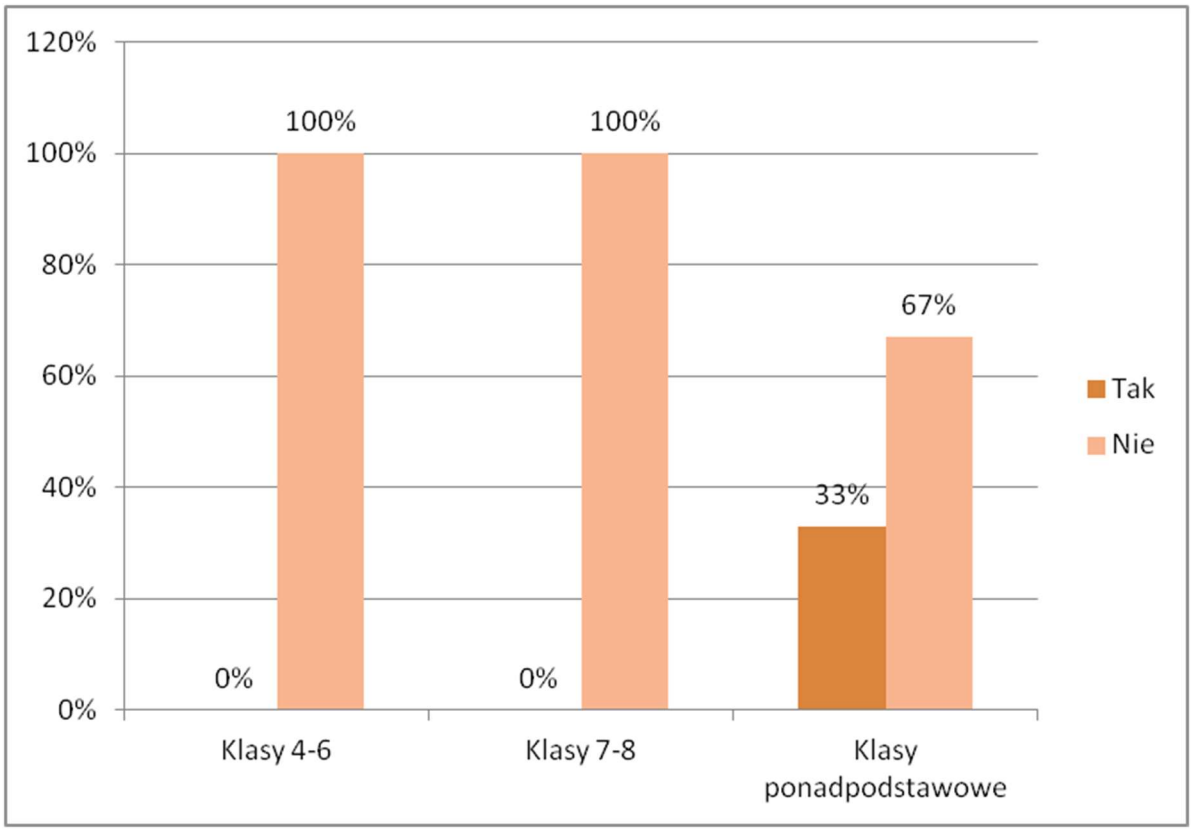
Kolejnym ważnym pytaniem, na które odpowiadali uczniowie było to dotyczące subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. **Pokazane poniżej wyniki sugerują, że 61% uczniów klas 4-6 SP, 52% uczniów klas 7-8 SP oraz 26% PONADSP nie wie, czy da się kupić alkohol, gdy nie ma się ukończonych 18 r.ż. Może to sugerować, że ta część uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu.**

Niepokojące jest, że 33% najstarszej młodzieży wskazuje, że jest to bardzo łatwe i raczej łatwe, co oznacza, że mogą oni lub ich rówieśnicy być klientami w punktach ze sprzedażą alkoholu. Według części uczniów zakup alkoholu jest raczej trudny lub bardzo trudny, co może sugerować, że ci uczniowie próbowali kupić alkohol, ale im się to nie udało (SP 4-6 – 39%; SP 7-8 -47%; PONADSP – 41%).

Wykres 36Czy łatwo jest kupić alkohol, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat?

W dalszej części podjęto próbę oszacowania skali problemu narkotykowego wśród dziecii młodzieży w GminiePiątek. Zapytano uczniów w gminie Piątek, czy kiedykolwiek próbowali papierosa, oraz w jakich okolicznościach. **Inicjację nikotynową ma za sobą 33% młodzieży z klas ponadpodstawowych. Uczniowie z klas 4-6 oraz 7-8 deklarują, że nigdy nie próbowali papierosów.**

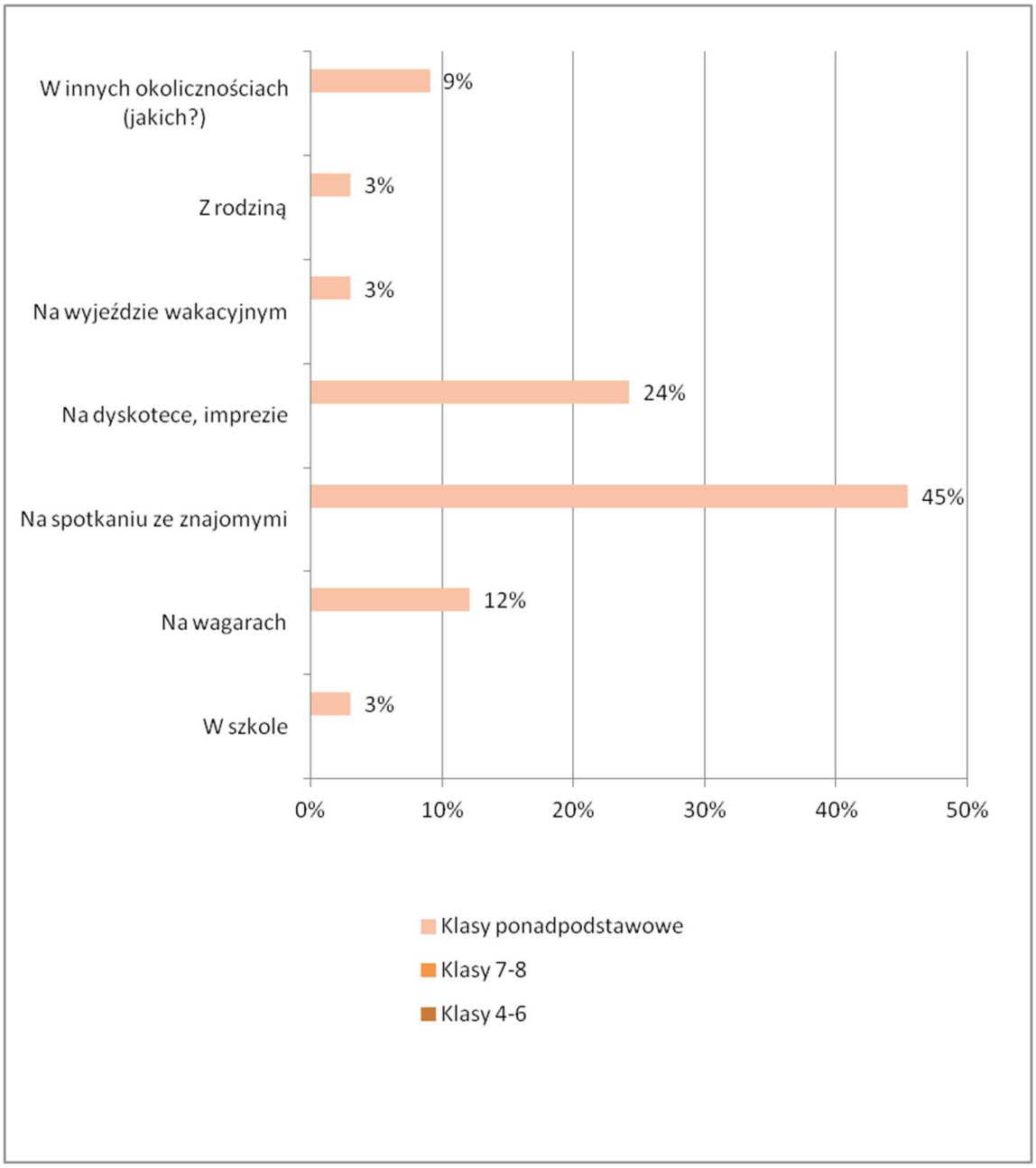

Wykres 37Czy kiedykolwiek próbowałeś papierosa?

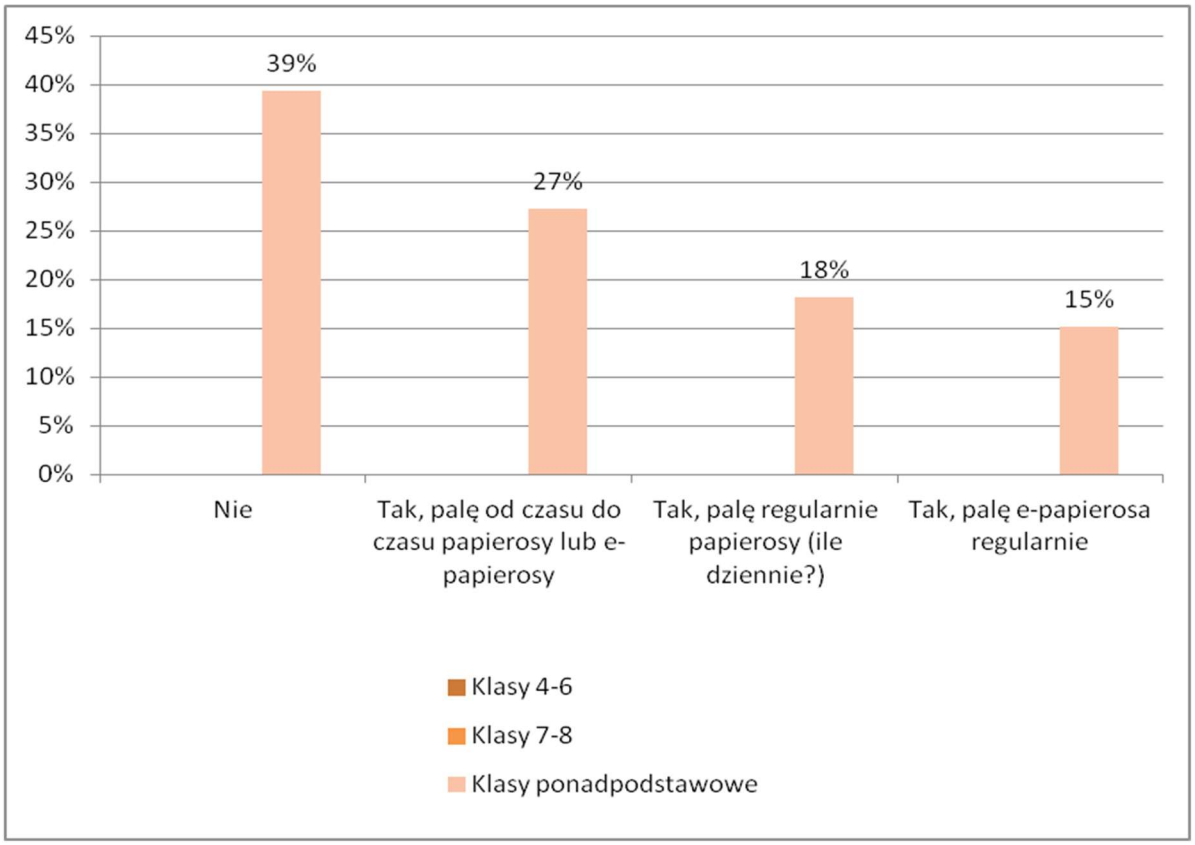
Najczęściej wskazywaną przez uczniów okolicznością zapalenia pierwszego papierosa było spotkanie ze znajomymi(PONADSP – 45%). Uczniowie ci wskazywali również takie miejsca jak:

- imprezę i dyskotekę (24%);
- wagary (12%);
- wyjazd wakacyjny (3%);
- spotkanie z rodziną (3%).

Niepokojące jest to, że 3% uczniów deklaruje, że przeszło inicjację nikotynową w szkole. **Wśród najstarszej młodzieży zauważalna część przyznaje, że pali okazyjnie (27%) jak również regularnie tradycyjne papierosy (18%) oraz e-papierosy (15%).**

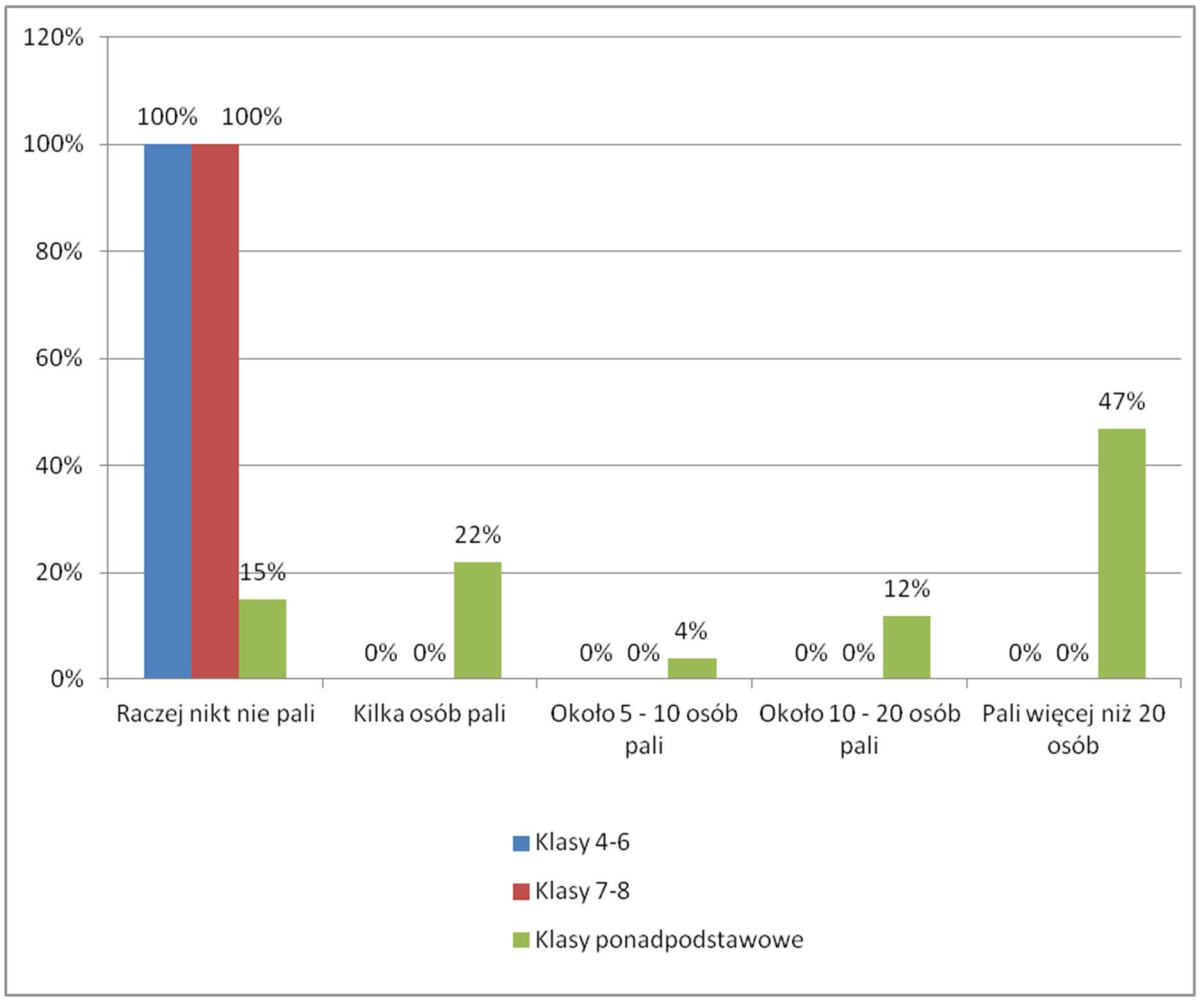

Wykres 38Okoliczności inicjacji nikotynowej.

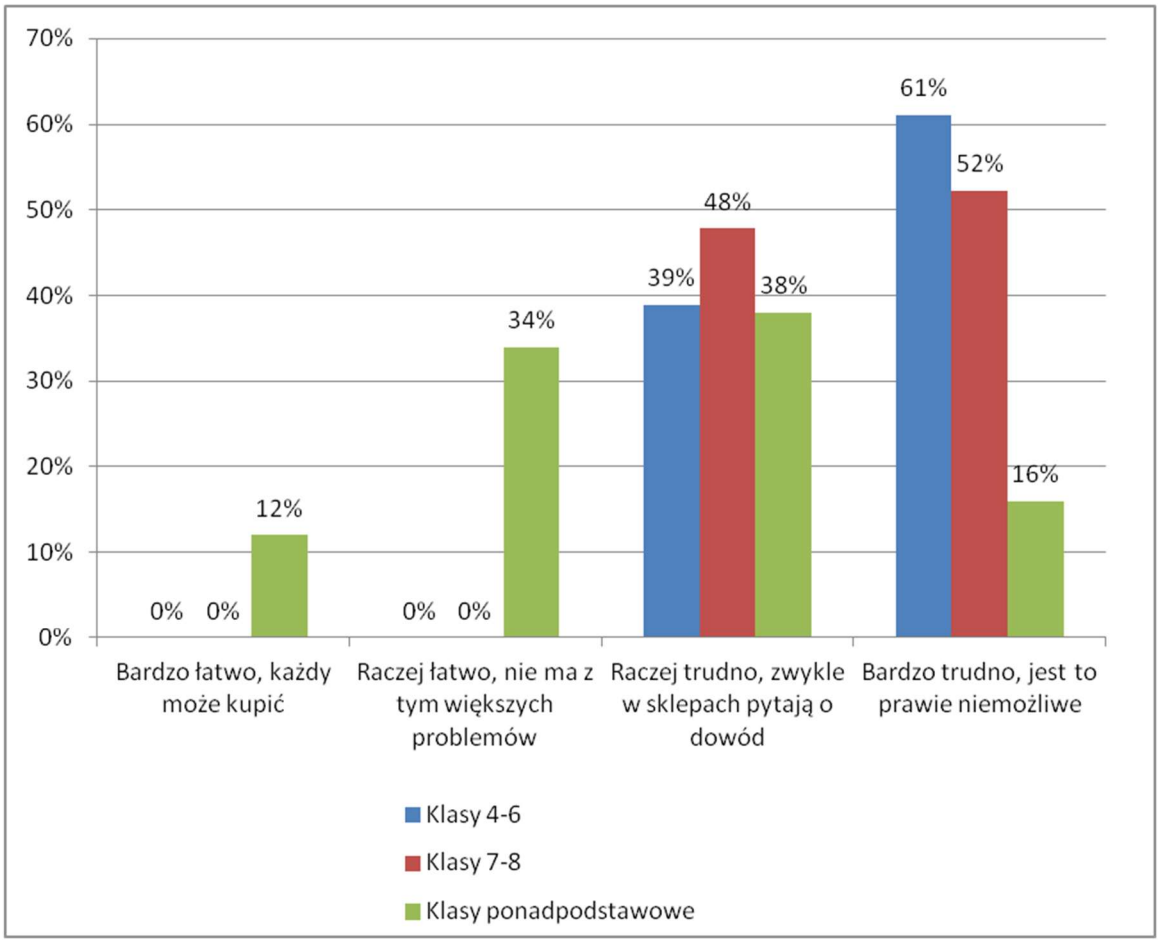
Wykres 39Czy obecnie palisz papierosy?

Uczniowie klas 4-6 i 7-8 deklarują, że w ich otoczeniu raczej nikt nie pali (100%). Tendencja ta zmienia się u uczniów starszych, ze szkół ponadpodstawowych. Aż 47% z badanych zgłasza, że pali więcej niż 20 osób. 22% stwierdza, że pali kilka osób, a 12% wskazuje liczby pomiędzy 10 a 20. 15% badanych twierdzi, że nikt u nich w klasie nie pali.

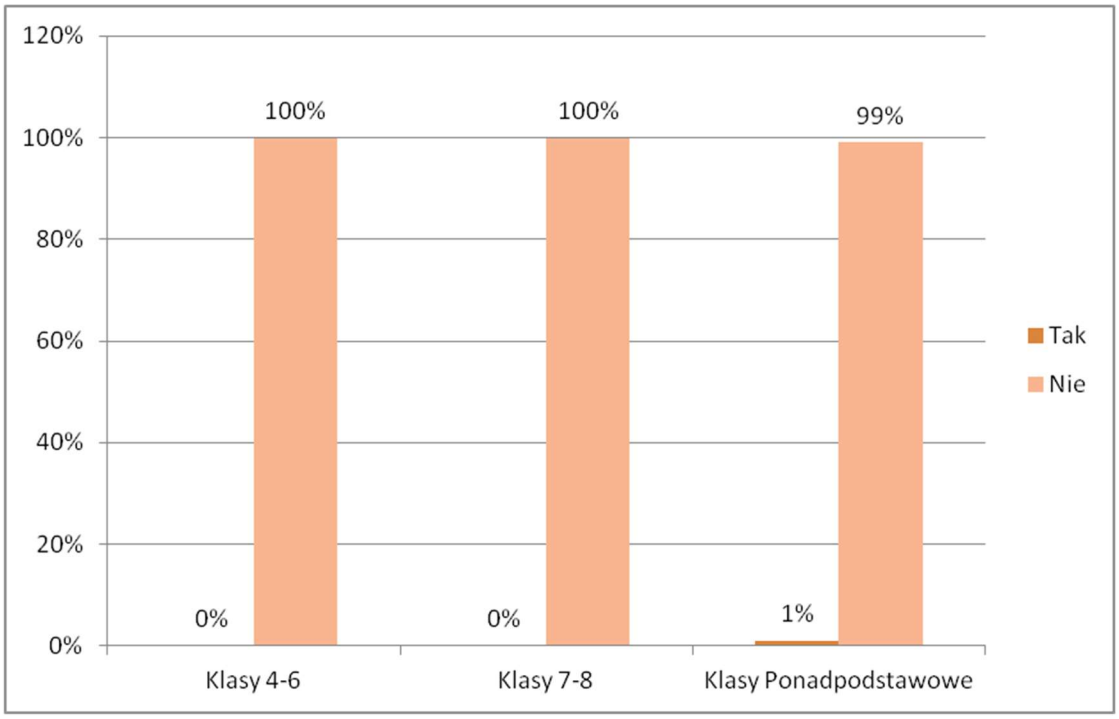
Wykres 40Ile osób z Twojej szkoły pali papierosy?

W kolejnym pytaniu uczniowie udzielali odpowiedzi na temat subiektywnej oceny łatwości, z jaką można dokonać zakupu papierosów. **Uczniowie szkół podstawowych w większości twierdzili, że jest trudne lub bardzo trudne (SP 4-6: 100%, SP 7-8: 100%). Podobne zdania jest 54% uczniów szkół ponadpodstawowych, co może sugerować, że zarówno oni jak i ich koledzy próbowali tego zakupu, ale im się nie udało. Natomiast 46% uczniów PONADSP stwierdziło, że jest bardzo i raczej łatwe.**

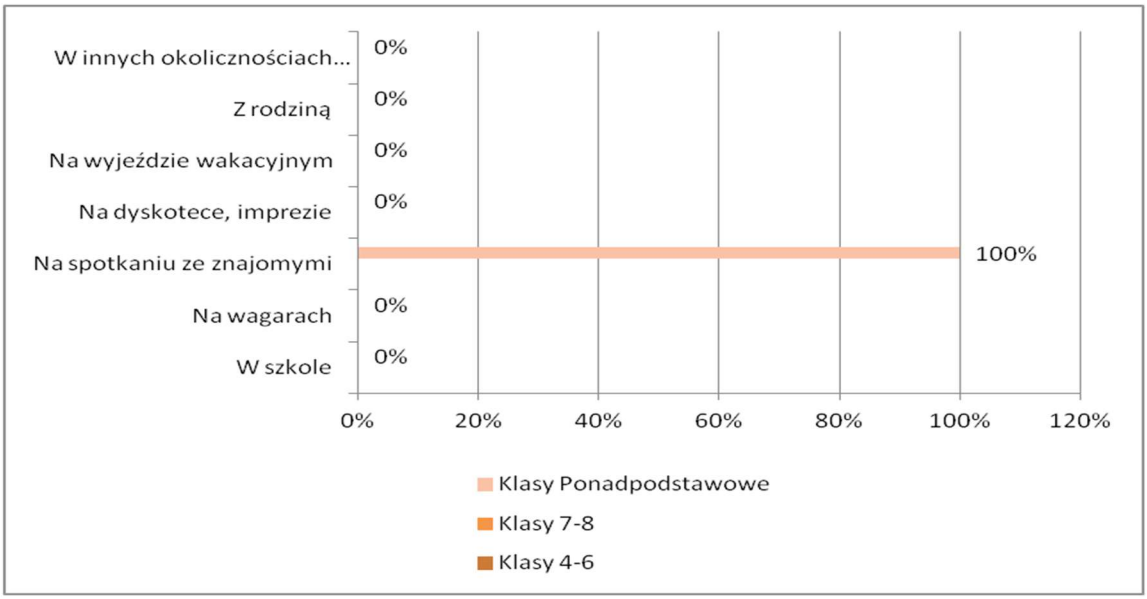
Wykres 41Czy łatwo jest kupić papierosy, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat?

Kolejna kwestią, na którą zwróconą uwagę w ankiecie było zażywanie substancji psychoaktywnych – narkotyków i dopalaczy. Wyniki badań wskazują, że zaledwie **1% najstarszej młodzieży miało kontakt z substancjami psychoaktywnymi**, tj. narkotykami i dopalaczami.

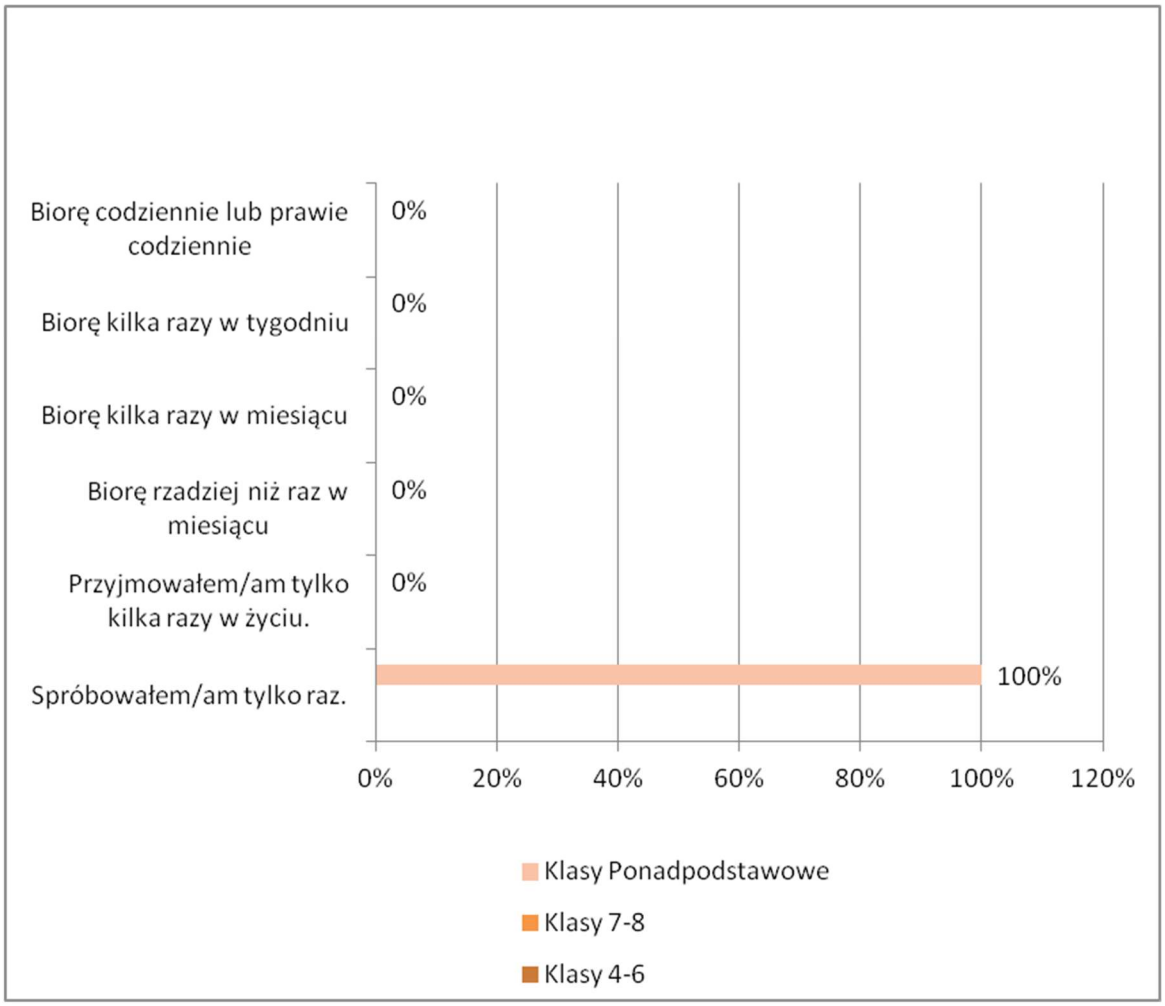
Wykres 42Czy kiedykolwiek próbowałeś/aś narkotyków lub dopalaczy?

Kolejnym pytaniem zadanym uczniom było: *„W jakich okolicznościach pierwszy raz spróbowałeś/aś narkotyków lub dopalaczy?”* Uczniowie, którzy mieli kontakt z substancjami psychoaktywnymi, wskazywali, że do inicjacji doszło na spotkaniu ze znajomymi.

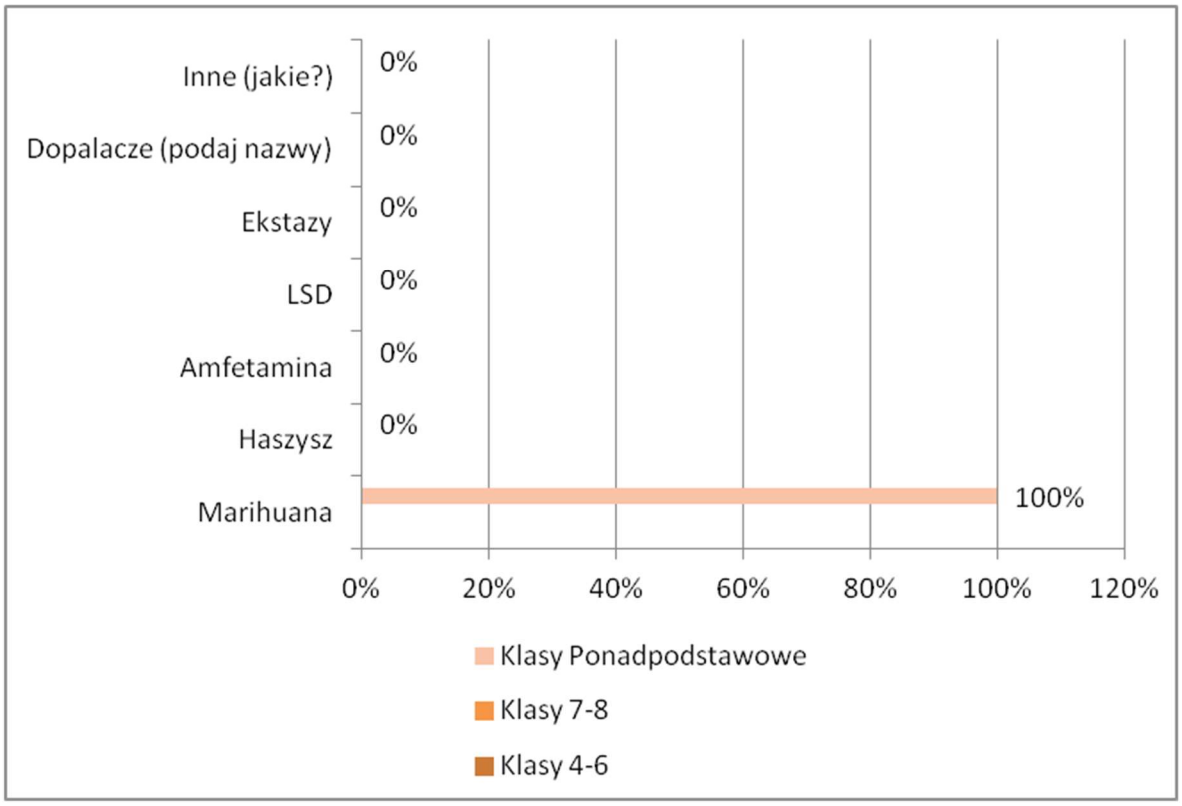
Wykres 43Okoliczności inicjacji narkotykowej.

Na pytanie: „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” uczniowie, którzy mieli za sobą inicjację narkotykową, stwierdzili, że była to jednorazowa sytuacja.

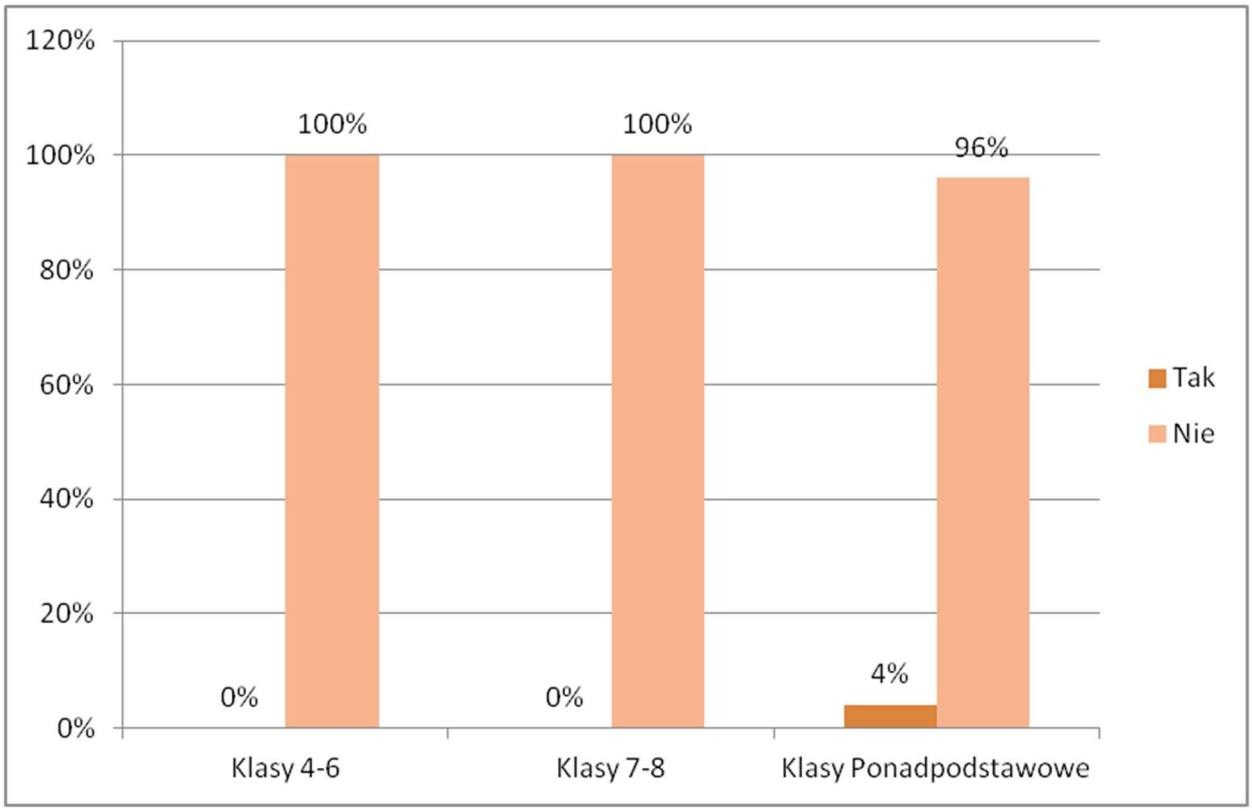
Wykres 44Jak często przyjmujesz/bierzesz narkotyki lub dopalacze?

Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami to **marihuana.**

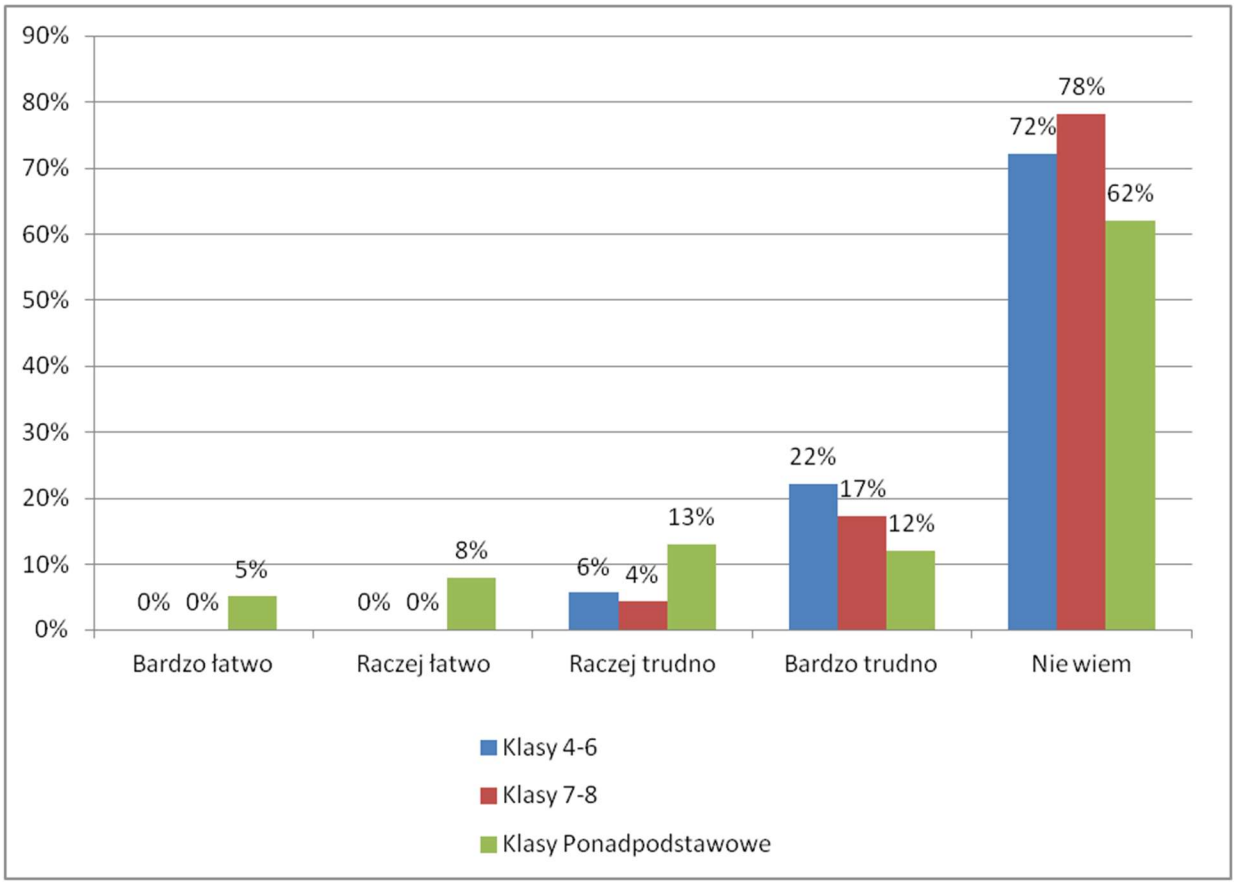
Wykres 45Rodzaj przyjmowanych substancji (pytanie wielokrotnego wyboru).

Poniższe wykresy przedstawiają wiedzę na temat źródeł pozyskiwania narkotyków oraz subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy. **Zdecydowana większość uczniów nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze (SP 4-6 - 100%; SP 7-8 – 100%; PONADSP – 96%). Jednakże, aż 4% uczniów klas PONADSP deklaruje, że posiada wiedzę gdzie można kupić te substancje.**

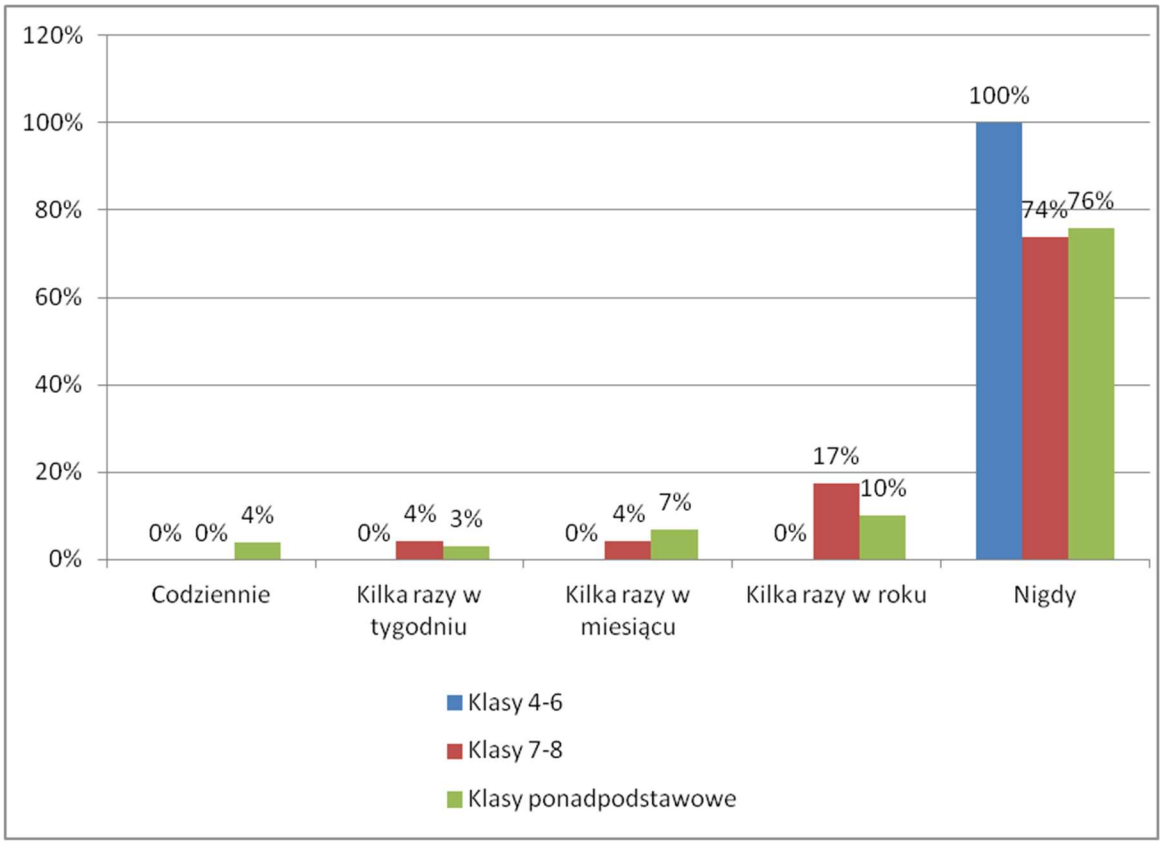
Wykres 46Czy wiesz, gdzie lub u kogo można kupić narkotyki lub dopalacze?

W subiektywnym pytaniu czy łatwo jest kupić narkotyki lub dopalacze w Twoim otoczeniu, 77% SP 4-6, 78% SP 7-8 i 62% PONADSP nie zna odpowiedzi na to pytanie. **Jednak zauważalny jest odsetek najstarszej młodzieży, która sugeruje, że jest to bardzo i raczej łatwe w ich otoczeniu (łącznie: PONADSP – 13%). Dodatkowo, kilka osób stwierdziło, że jest to trudne lub bardzo trudne (łącznie: SP 4-6: 28%; SP 7-8: 21%; PONADSP: 25%).**

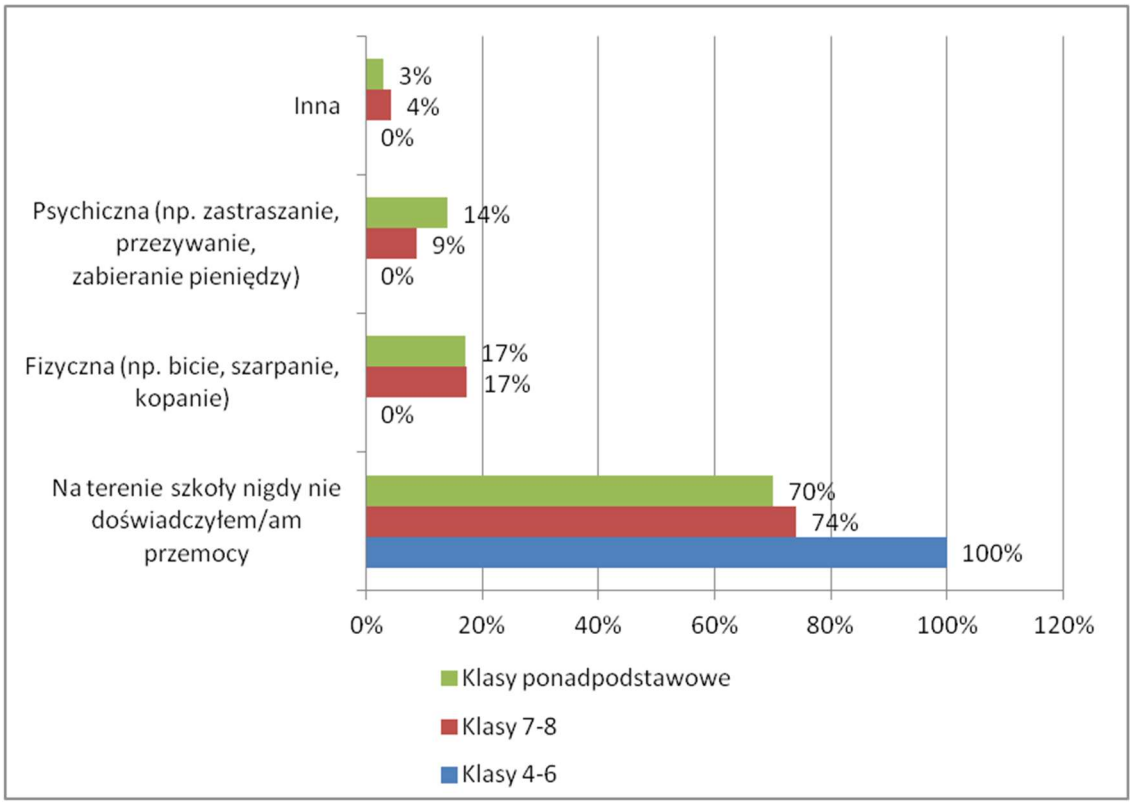
Wykres 47Czy łatwo jest kupić narkotyki w Twoim środowisku?

Kolejnym problemem poruszanym w badaniu dzieci i młodzieży był problem przemocy. Sprawdzono w związku z tym, jaka jest wiedza uczniów na temat zjawiska przemocy. W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy ze strony inny uczniów. Zdecydowana większość najstarszej młodzieży nie doświadcza przemocy zarówno psychicznej, jak i fizycznej. Uczniowie szkół podstawowych odpowiadali, że są ofiarami przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony innych uczniów najczęściej kilka razy w roku (7-8 - 17%; PONADSP – 10%).

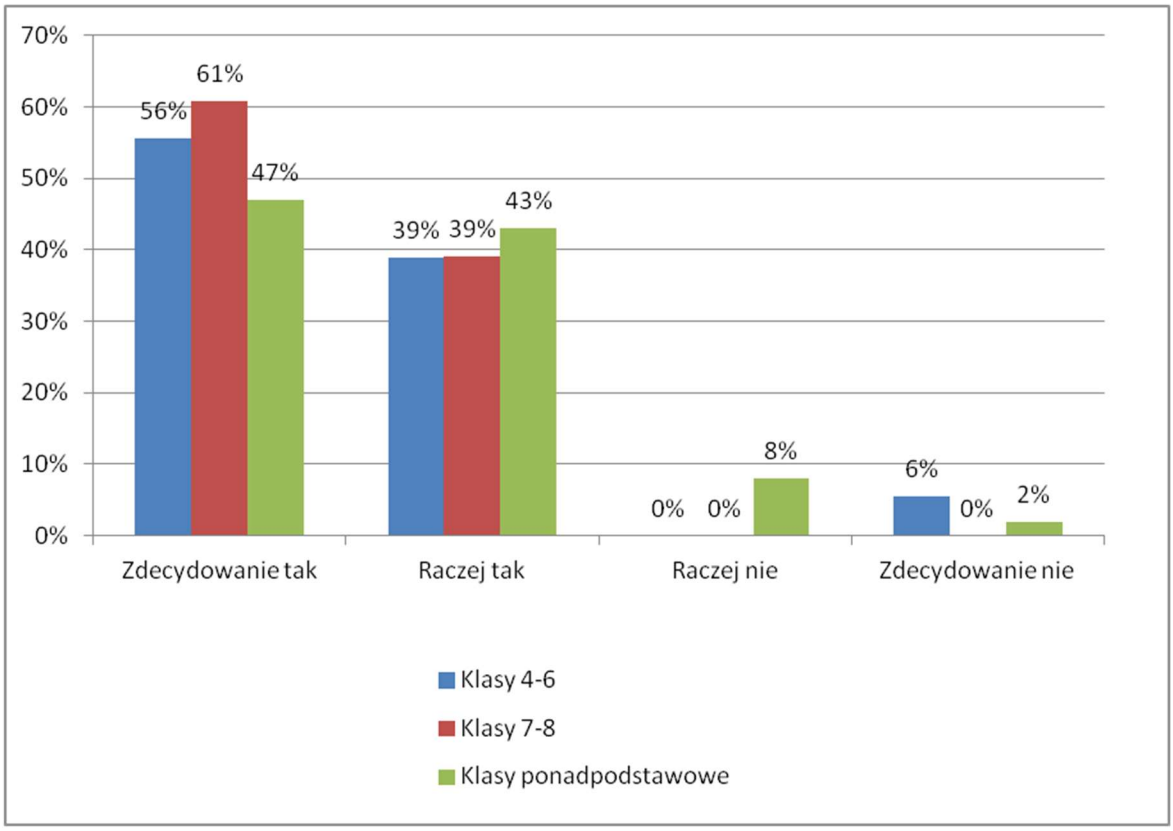
Wykres 48Są dwa rodzaje przemocy – przemoc fizyczna (np. bicie, popychanie) lub przemoc psychiczna (np. przezywanie, straszenie, wyśmiewanie). Jak często doświadczasz przemocy w szkole – jak często zdarza Ci się w szkole, że ktoś Cię np. kopnie, przezwie, uderzy.

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów, aby określili rodzaj przemocy, jakiej doświadczyli w szkole. Na przemoc psychiczną wskazało 9% uczniów klas 7-8 oraz 14% uczniów szkół ponadpodstawowych. Natomiast na przemoc fizyczną wskazało 17% uczniów klas 7-8 oraz 17% uczniów szkół ponadpodstawowych. Zdecydowana większość uczniów nie doświadczyła w szkole żadnych form przemocy.

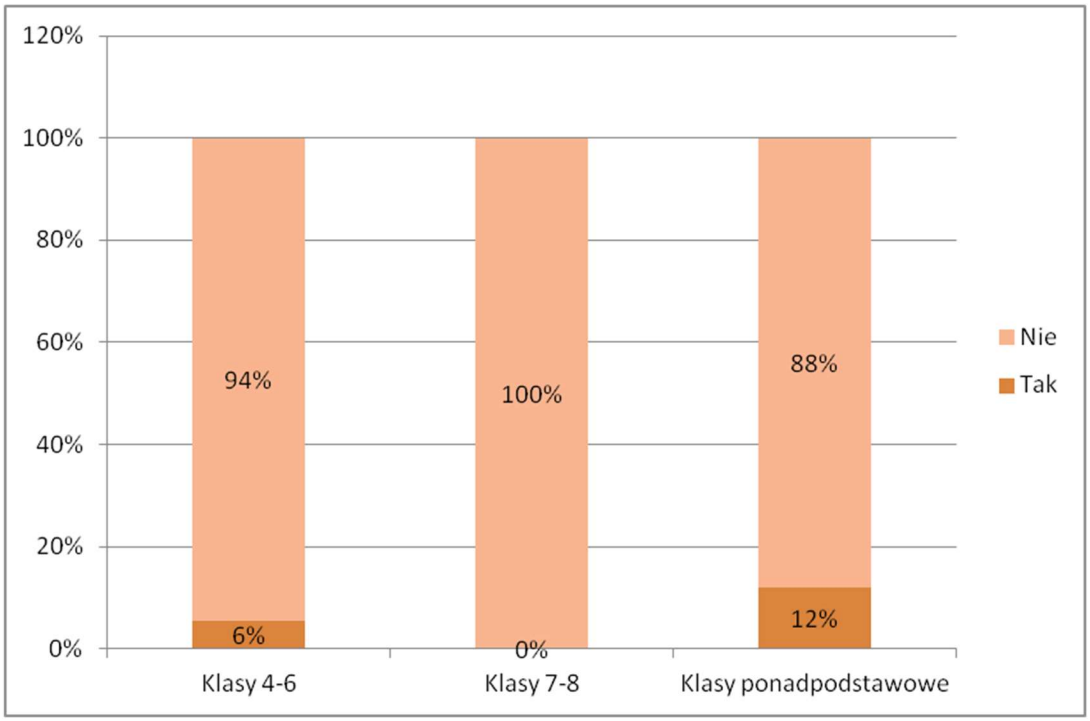
Wykres 49Jeśli doświadczyłeś/aś przemocy w szkole, to jakiego rodzaju to była przemoc?

W następnym pytaniu nawiązaliśmy do poczucia bezpieczeństwa w szkole. **Większość uczniów czuje się w szkole zdecydowanie lub raczej bezpiecznie (łącznie: SP 4-6 - 94%; SP 7-8 - 100%; PONADSP – 90%), jednakże należy zwrócić uwagę, że są uczniowie, którzy nie czują się w szkole bezpiecznie (łącznie: SP 4-6 - 6%; PONADSP – 10%).**

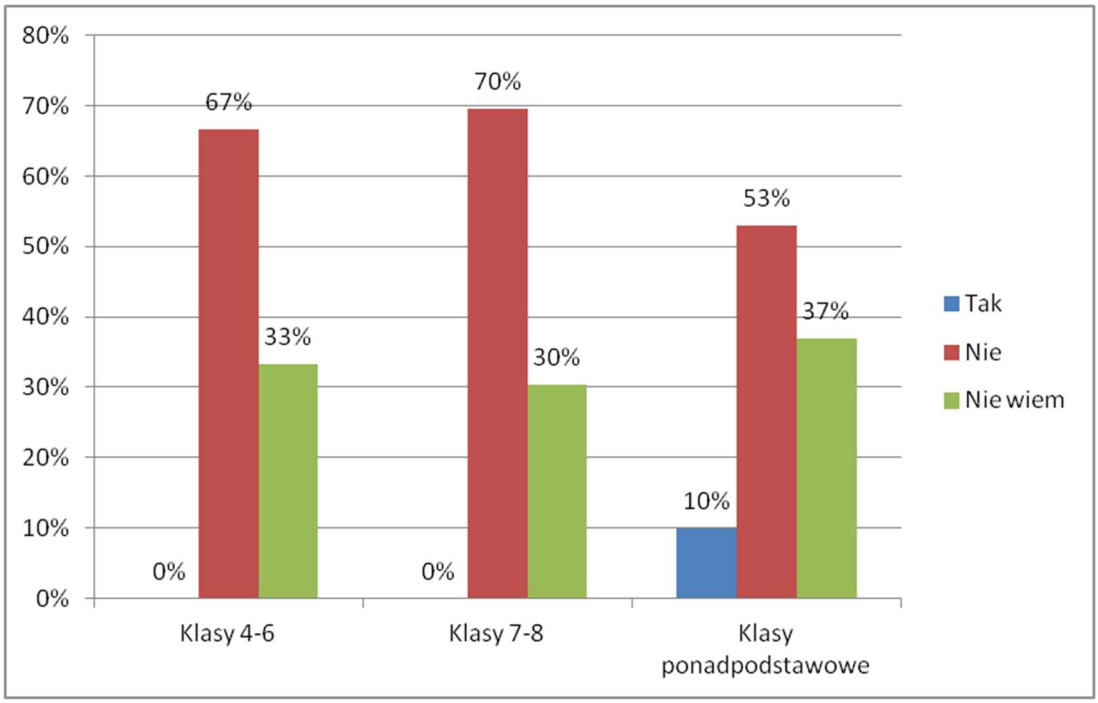
Wykres 50Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają. **6% najmłodszych uczniów przyznaje, że na terenie szkoły są uczniowie których się obawiają.Takiego samego zdania jest 12% najstarszej młodzieży.**

Wykres 51Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że **w szkołach raczej nie występuje zwyczaj „chrztu" młodszych uczniów, aczkolwiek nie jest on rozpowszechniony. Niektórzy uczniowie jednak nie mają wiedzy na temat tego zjawiska (SP 4-7: 33%, SP 7-8: 30%, PONADSP: 37%). 10% uczniów najstarszych klas stwierdza, że ten zwyczaj jest obecny w szkole.**

Wykres 52 Czy w szkole jest zwyczaj prześladowania najmłodszych uczniów.

2.3.4. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych sprzedawców napojów alkoholowych w Gminie Piątek

W GminiePiątekustalono następujące limity punktów sprzedaży alkoholu.

- Limit punktów sprzedaży wraz z lokalami gastronomicznymi: **45**
- Limit podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:**30**

Jednocześnie, należy podkreślić, że w Gminie Piątek w latach 2016-2018 funkcjonowała następująca liczna punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% :

	2016	**2017**	**2018**
Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	18	19	17
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	1	1	4

Kolejną badaną grupą byli sprzedawcy napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Gminy Piątek. Badanie zostało przeprowadzone wśród 14 sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy. Grupę badaną stanowiło 12 kobiet i 2 mężczyzn. 8 respondentów to pracownicy punktów, natomiast 6 osób to właściciele. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 45,7 lata.

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemnych sytuacji zainicjowanych przez osoby spożywające alkohol.

Jednym z zagadnień poruszonych w kwestionariuszu ankiety dla sprzedawców alkoholu było określanie, czy alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim.

Jedno z pytań dotyczyło subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia - **łącznie 100% badanych sprzedawców uważa, że młodzi ludzie mają problem z zakupieniem alkoholu na terenie gminy.**

Łącznie 79% sprzedawców napojów alkoholowych w gminie Piątek **uważa, że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia**.

Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Piątek deklarują, że nie spotkali się z sytuacją **próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia – 43%. Natomiast 29% procent badanych deklaruje, że zdarza się to kilka razy w roku, 21% kilka razy w dziennie, a 7% kilka razy w miesiącu.** Wobec tego, należy uznać, że próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie nie zdarzają się bardzo często**.**

2.4. Podsumowanie części diagnostycznej

2.4.1. Podsumowanie badań ankietowych

Po przeprowadzeniu badań ankietowych w Gminie Piątek można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców Gminy.

a) Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali **zanieczyszczenie powietrza, bezrobocie oraz zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie).**

b) Problem nadużywania alkoholu w Gminie również jest postrzegany jako dość istotny problem. Patrząc jednak na wyniki badań ankietowych można stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Piątek nie piją zbyt często. Przy jednorazowej okazji do picia spożywają raczej niewielkich ilości alkoholu. Wiedza na temat szkodliwości spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców na relatywnie wysokim poziomie. Warto jednak zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach jego spożywania. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

c) Wśród badanych mieszkańców Gminy Piątek nie występuje problem zażywania narkotyków i dopalaczy. Badani mieszkańcy deklarują, że nie zażywają narkotyków. Stwierdzają oni jednak, że znają osoby, które przyjmują narkotyki i dopalacze. Niestety, wśród mieszkańców Gminy Piątek nie ma wiedzy na temat tego, gdzie może otrzymać wsparcie osoba uzależniona od środków psychoaktywnych. 24% mieszkańców zna również osoby lub podejrzewa, że w jego otoczeniu są osoby uzależnione od leków. Warto również w tym obszarze wdrożyć działania profilaktyczne.

d) Istotnym problemem środowiskowym jest również przemoc w rodzinie. Prawie 40% badanych zna kogoś lub podejrzewa, że w jego otoczeniu dochodzi do aktów przemocyw rodzinie. Najczęściej badani łączą stosowanie przemocy z piciem alkoholu. Ich zdaniem nie

istnieją żadne okoliczności łagodzące takie zachowanie. Nie akceptują również stosowania kar jako metody wychowawczej.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży

a) Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w GminiePiątek jest dość istotnym problemem. Okazuje się, że inicjację alkoholową ma za sobą 47% najstarszej młodzieży. Uczniowie klas 4-6 i 7-8 deklarują, że nie próbowali jeszcze alkoholu. Najczęstszą okolicznością inicjacji alkoholowej, którą wskazywali uczniowie są spotkania ze znajomymi oraz imprezę, dyskotekę oraz spotkania z rodziną. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

b) Badania wykazały również, że uczniowie nie mają problemu z narkotykami. Głównymi motywami sięgania po narkotyki były motywy społeczne – relacje ze znajomymi. Pozytywne jest to, że młodzi ludzie nie bardzo wiedzą, gdzie można zdobyć narkotyki i dopalacze w ich miejscowości lub twierdzą, że byłoby to bardzo trudne. Mają oni również rzetelną wiedzę na temat skutków spożywania narkotyków i dopalaczy oraz uważają, że ich zażywanie jest szkodliwe dla zdrowia. Należy więc zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

d) Zauważalnym problemem wśród młodych mieszkańców Gminy są przypadki agresjii przemocy (zarówno fizycznej, jak i psychicznej), z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku rówieśniczym. Uczniowie szkół podstawowych odpowiadali, że są ofiarami przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony innych uczniów najczęściej kilka razy w roku (7-8 - 17%; PONADSP – 10%).Na doświadczenie przemocy psychicznej wskazało 9% uczniów klas 7-8 oraz 14% uczniów szkół ponadpodstawowych. Natomiast na przemoc fizyczną wskazało 17% uczniów klas 7-8 oraz 17% uczniów szkół ponadpodstawowych. Na szczęście, zdecydowana większość uczniów nie doświadczyła w szkole żadnych form przemocy. Otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach

powinny skłonić do zapoczątkowania lub rozwijania w szkole działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

h) Na uwagę zasługuje fakt, że uczniowie wskazywali, że traktują nauczycieli z zaufaniem. W związku z tym, godne polecenia byłoby zorganizowanie spotkań dla wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmacniania relacji zaufania i budowania zasobów chroniących. Pożądane byłoby zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.

3. Sprzedawcy napojów alkoholowych

Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednak w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu GminyPiątek, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Część badanych uczniów oceniła, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może więc obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping, a także dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

2.4.2. Analiza SWOT

To jedna z najbardziej popularnych i rozpowszechnionych metod analitycznych. Jej nazwa wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów: *Strengths- Mocne (silne) strony;Weakneeses- Słabe strony;Opportunities- Szanse*; *Threats- Zagrożenia.*

Analiza SWOT przeważnie wykorzystywana jest do oceny wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych. Diagnoza i ocena szans oraz zagrożeń, wynikających z otoczenia, oraz potencjału wewnętrznego, stanowi zbiór informacji, na podstawie, których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań.

Analizę SWOT dla GminyPiątek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• położenie geograficzne • bliskość duch ośrodków miejskich w okolicy • wysoki poziom edukacji • dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w Gminie, • współpraca instytucji oświatowych oraz kulturalnych z instytucjami samorządu gminnego • regularna organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych • szeroka działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej • wykwalifikowana kadra ośrodka pomocy społecznej i profesjonalne przygotowanie do pracy z osobami	• dojrzała struktura ludności na terenie gminy • brak placówek wsparcia dziennego, • korzystanie z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, • problem niepełnosprawności oraz konieczność zapewnienia opieki osobom starszym • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających całodobowej opieki i zapewnienia im świadczeń opiekuńczych • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w Gminie,

wymagającymi wsparcia,

- dobra infrastruktura szkolna
- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w Gminie wraz z dostępnością specjalistów zajmujących się poradnictwem
- stopniowy spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej
- zapewnienie posiłków dzieciom z terenu Gminy
- odpowiedzialna postawa sprzedawców napojów alkoholowych wobec sprzedaży alkoholu i tytoniu nieletnim
- niska popularność narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży
- pozytywne relacje dzieci z rodzicami, korzystna atmosfera wychowawcza i przyjazne środowisko domowe
- dostępność wsparcia Policji
- dobra współpraca z lekarzem rodzinnym, pielęgniarkami środowiskowymi
- warunki do realizacji pozaszkolnych zajęć sportowo-ruchowych
- duża liczba organizacji pozarządowych;
- zmniejszająca się stopa bezrobocia;

zwłaszcza obejmującej ochronę zdrowia psychicznego;

- problem picia alkoholu wśród dzieci i młodzieży oraz obniżający się wiek inicjacji alkoholowej
- niska aktywność społeczna mieszkańców

SZANSE	ZAGROŻENIA
• wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych • możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych • wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej • działalność mieszkańców w stowarzyszeniach • rozwój oferty sportowej i kulturalnej dla mieszkańców • promocja Gminy, działania wspierające wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, motywujące do podjęcia pracy • rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi • organizowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, podejmowanie wspólnych inicjatyw i działań	• duża ilość osób zatrudniona w sektorze rolniczym • migracja zarobkowa młodych i wykształconych osób do większych miast i za granicę • starzenie się społeczeństwa • wykluczenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych • rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające ze starzenia się społeczeństwa i wzrostu liczby osób niepełnosprawnych i wymagających opieki • brak wystarczających zasobów na lokale socjalne • zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy • niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień • ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji

RODZIAŁ III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIEPIĄTEK NA LATA 2021-2024

3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w GminiePiątek jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawa sytuacji mieszkańców. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki Gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców GminyPiątek pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w Gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2021 – 2024, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

Na podstawie dostępnych danych sformułowano prognozę rozwoju sytuacji społecznej w GminiePiątek. W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

1. **Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych**

Prognozuje się:

- ✓ niska jakość życia osób z niepełnosprawnością, niepełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, niewystarczającą integrację społeczną osób z niepełnosprawnością;
- ✓ utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- ✓ utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób przewlekle chorych oraz ich rodzin;
- ✓ wzrost izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych iniepełnosprawnych;
- ✓ promowanie pomocy sąsiedzkiej i idei wolontariatu;
- ✓ promowanie funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych.

2. **Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie**

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej w stosunku do rodzin z dysfunkcjami;
- ✓ potrzebę wsparcia rodzin przez asystenta rodziny;
- ✓ utrzymywanie się występowania zjawiska przemocy w rodzinie i potrzeba jego minimalizacji;
- ✓ potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie występowania zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania;

- ✓ utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
- ✓ brak integracji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, bezrobocia, uzależnień i przemocy;
- ✓ potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia i rozwoju;
- ✓ promowanie rodzin wspierających;
- ✓ wzmacnianie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny.

3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem i uzależnieniami

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy oraz osobom z wyuczoną bezradnością;
- ✓ utrzymywanie się potrzeby udzielania pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ wzrost potrzeby zapewnienia pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- ✓ konieczność podniesienia poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

4. **Rozwój społeczeństwa obywatelskiego Gminy**

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się niskiej aktywności społecznej mieszkańców Gminy,
- ✓ utrzymywanie się niskiego poziomu integracji społecznej mieszkańców Gminy

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań, a zatem strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym Gminy.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie GminyPiątek, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społecznego w Gminie oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych.

Wdrożenie strategii ma na celu:

- ✓ poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych w Gminie,
- ✓ wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- ✓ zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- ✓ zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w Gminie,

- ✓ integrację i aktywizację społeczną mieszkańców Gminy.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3.2. Realizacja strategii

3.2.1. Cele i kierunki działań

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w GminiePiątek w na lata 2021 - 2024*opierać będzie na realizacji czterech celów strategicznych:

1. CEL STRATEGICZNY:**Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych.**

I CEL OPERACYJNY: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, starszychi samotnych;
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinomi opiekunom;
- Współpraca i zintegrowanie działań różnych instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- Tworzenie i organizacja środowiskowych form wsparcia i integracji;
- Stwarzanie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w działalności sportowej i kulturalnej Gminy;
- Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym przy współpracy z innymi instytucjami.

Realizatorzy- Urząd Miejski w Piątku, GOPS. GOK, służba zdrowia

Źródła finansowania: Budżet Gminy, PFRON, środki unijne

Wskaźniki: liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, liczba osób biorących udziałw wydarzeniach sportowych i kulturalnych, liczba spotkań z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz niepełnosprawnych, liczba udzielonych świadczeń zpomocy.

II CEL OPERACYJNY: Budowa i rozwój systemu wsparcia dla osób starszych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zapewnienie usług opiekuńczych odpowiednich do potrzeb ilości i jakości;
- Kierowanie osób starszych potrzebujących opieki do domów pomocy społecznej;
- Udzielanie wsparcia osobom spełniającym kryteria ustawowe do pobytu w mieszkaniach chronionych;
- Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych ;
- Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową
- Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów;
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i ich rodzinom;
- Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.

Realizatorzy – Urząd Miejski, GOPS, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, GOK, Biblioteka.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, środki pozyskane z budżetu wojewódzkiego, środki unijne.

Wskaźniki:Liczba udzielonych świadczeń, liczba osób objętych pracą socjalną, liczba osób skierowanych do DPS, liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, ilość zrealizowanych działań.

Czas realizacji:2021-2024.

2. CEL STRATEGICZNY:**Rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.**

I CEL OPERACYJNY – Stworzenie skutecznego system wparcia i opieki nad rodziną i dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi asystenturą rodzinną oraz prowadzeniem pracy socjalnej;
- Udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych;
- Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołem oraz z organizacjami społecznymi;
- Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną-wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów,

pikników rodzinnych, spektakli, wycieczek i innych działań mających na celu integrację rodzin;

- Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami;
- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej;
- Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze lub specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę);
- Kontynuowanie, wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.

Realizatorzy – Urząd Miejski w Piątku, placówki oświatowe, GOPS, GOK,GKRPA
PCPR

Źródła finansowania: Budżet Gminy, dotacje budżetu państwa, środki z ochrony zdrowia.

Wskaźniki: Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,liczba programów profilaktycznych,liczba dzieci biorących udział w wydarzeniach kulturalnych, wypoczynku, liczba i rodzaj udzielonych świadczeń.

Czas realizacji:2021-2024.

II CEL OPERACYJNY - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w GminiePiątek;
- Rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej;
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego;
- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie Gminy mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: GOPS,GKRPA,szkoły,PCPR, służba zdrowia, Punkt Konsultacyjny,Policja

Źródła finansowania: Budżet Gminy, środki z budżetu wojewódzkiego, środki z ochrony zdrowia.

Wskaźniki: Liczba osób i rodzin objętych wsparciem, liczba osób biorących udział w kampaniach, liczba przekazanych ulotek,plakatów.

Czas realizacji:2021-2024.

3. CEL STRATEGICZNY:**Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym**

I CEL OPERACYJNY: Zapobieganie zjawisku długotrwałego bezrobocia, eliminowanie jego negatywnych skutków i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Bieżące monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Rozpowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;
- Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem;
- Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.

Realizatorzy:GOPS,PUP, Urząd Miejski.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, budżet wojewódzki, środki pozyskane z funduszy PUP

Wskaźniki: Liczba osób objętychpracą socjalną,liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej, liczba skierowanych na staż, prace publiczne i interwencyjne, liczba przekazanych ofert.

Czas realizacji:2021-2024.

II CEL OPERACYJNY : Zapobieganie utrwalania się stanu ubóstwa

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- Opracowywanie co roku oceny zasobów pomocy społecznej;
- Wzmacnianie kompetencji w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami;
- Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich (organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych).

Realizatorzy:GOPS, PCPR, szkoły, GKRPA

Źródła finansowania: Budżet Gminy, budżet wojewódzki, środki z ochrony zdrowia.

Wskaźniki: liczba dzieci i rodzin objętych pomocą celową i dożywianiem, liczba uczestników wypoczynku.

Czas realizacji:2021-2024.

III CEL OPERACYJNY: Profilaktyka uzależnień oraz system pomocy osobom uzależnionym od alkoholu lub/i narkotyków oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Piątek

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w GminiePiątek;
- Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
- Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
- Współpraca z innymi podmiotami na rzecz prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

Realizatorzy :GOPS,szkoły, Policja, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjny, GKRPA.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, środki z ochrony zdrowia.

Wskaźniki: Liczba osób skierowanych na terapię, liczba programów profilaktycznych i liczba uczestników.

Czas realizacji:2021-2024.

4. CEL STRATEGICZNY:**Dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Gminy**

I CEL OPERACYJNY: Aktywna integracja społeczna mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów, m.in. poprzez prowadzenie konsultacji społecznych, kampanii informacyjnych;
- Podejmowanie działań mających na celu promowanie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców, m.in. poprzez organizowanie akcji informacyjnych,spotkań, zacieśnianie współpracy z placówkami oświatowymi w tym zakresie;

- Integracja rodzin i przeciwdziałanie marginalizacji osób niepełnosprawnych, starszych, ubogich, dotkniętych uzależnieniami i przemocą przez organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych

Realizatorzy: Urząd Miejski, Biblioteka,GOK,GOPS,placówki oświatowe, organizacje pożytku publicznego.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, środki pozyskane z funduszy unijnych.

Wskaźniki: Liczba zorganizowanych spotkań, akcji informacyjnych, liczba spotkań integracyjnych.

Czas realizacji:2021-2024.

3.2.2. Monitoring i ewaluacja

W celu stworzenia całościowego obrazu realizowanych działań na rzecz poprawy sytuacji w Gminie niezbędne jest tworzenie, przekazywanie i analizowanie corocznie poniższych sprawozdań:

1) Oceny zasobów pomocy społecznej
2) Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku,
3) Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowychi Przeciwdziałania Narkomanii w GminiePiątek,
4) Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ,
5) Sprawozdania ze współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W latach obowiązywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do końca marca każdego roku za rok poprzedzający każda jednostka, która współuczestniczy (jest odpowiedzialna lub jest partnerem) w realizacji celów sporządzi sprawozdania z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (dotyczących problemów społecznych) oraz osiągniętych rezultatów. Sprawozdania przekazywane będą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku, jako do jednostki koordynującej, który po analizie przygotuje i przedstawi Raport z realizacji Strategii Radzie Miejskiej. Corocznie sporządzany będzie skrócony raport z realizacji Strategii (na podstawie oceny wskaźników realizacji Strategii w ramach poszczególnych działań), a raz na 3 lata sporządzony zostanie raport rozszerzony.

Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona w ostatnim roku realizacji Strategii, a jej wyniki będą podstawą do jej aktualizacji na kolejne lata.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów?)
- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów? Czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii?)
- trafności - czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców Gminy?

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów,w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

3.2.3 Źródła finansowania

Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowaniaprzedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piątek na lata 2021-2024 będą:

- dochody własne budżetu,
- subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki funduszu krajowego (PEFRON),
- środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Realizacja założeń i celów strategicznych będzie następowała w ramach uchwalonego corocznie planu budżetowego, pozyskanych środków zewnętrznych oraz możliwości organizacyjnych Gminy Piątek .

Spis wykresów

WYKRES 1 LUDNOŚĆ GMINY PIĄTEK W ROZBICIU NA EKONOMICZNE GRUPY WIEKOWE 10
WYKRES 2 LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PIĄTEK Z POWODU UBÓSTWA W LATACH 2017-2019 19
WYKRES 3 LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PIĄTEK Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019 20
WYKRES 4 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PIĄTEK Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W LATACH 2017-2019 21
WYKRES 5 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PIĄTEK Z POWODU BEZROBOCIA W LATACH 2017-2019 22
WYKRES 6 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PIĄTEK Z POWODU ALKOHOLIZMU W LATACH 2017-2019 25
WYKRES 7 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PIĄTEK Z POWODU BEZRADNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ W LATACH 2017-2019 26
WYKRES 8 WNIOSKI SPORZĄDZONE W ZWIĄZKU Z PROCEDURĄ "NIEBIESKIEJ KARTY" W LATACH 2017-2019 29
WYKRES 9 LICZBA POKRZYWDZONYCH W WYNIKU PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ W LATACH 2017-2019 30
WYKRES 10 LICZBA RESPONDENTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU 32
WYKRES 11 CZĘSTOTLIWOŚĆ PICIA ALKOHOLU 33
WYKRES 12 ILOŚĆ SPOŻYWANYCH PORCJI ALKOHOLU 34
WYKRES 13 WIEDZA NA TEMAT TEGO, GDZIE MOŻE OTRZYMAĆ WSPARCIE OSOBA UZALEŻNIONA OD ALKOHOLU 35
WYKRES 14 POGLĄDY MIESZKAŃCÓW GMINY NA TEMAT PUNKTÓW SPRZEDAŻY ALKOHOLU 37
WYKRES 15 WIEK INICJACJI NIKOTYNOWEJ 37
WYKRES 16 CZĘSTOTLIWOŚĆ PALENIA PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW 38
WYKRES 17 POGLĄDY NA TEMAT PALENIA PAPIEROSÓW I E-PAPIEROSÓW 38
WYKRES 18 ZNAJOMOŚĆ OSÓB, KTÓRE PRZYJMUJĄ SUBSTANCJE ODURZAJĄCE 39
WYKRES 19 RODZAJE PRZYJMOWANYCH SUBSTANCJI ODURZAJĄCYCH 40
WYKRES 20 WIEDZA NA TEMAT MIEJSCA, W KTÓRYM MOŻNA KUPIĆ NARKOTYKI I DOPALACZE 41
WYKRES 21ZNAJOMOŚĆ OSÓB UZALEŻNIONYCH OD LEKÓW 41
WYKRES 22 ZNAJOMOŚĆ OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE 43
WYKRES 23 STAN WIEDZY NA TEMAT TEGO, GDZIE MOŻE UZYSKAĆ POMOC OFIARA PRZEMOCY W RODZINIE 43
WYKRES 24 ROZPOWSZECHNIENIE UZALEŻNIENIA OD HAZARDU W GMINIE 45

WYKRES 25 WIEDZA NA TEMAT MIEJSCA, GDZIE MOŻNA UZYSKAĆ POMOC OSOBA UZALEŻNIONA OD HAZARDU 46
WYKRES 26 ZNAJOMOŚĆ OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZESTĘPSTWA INTERNETOWEGO 47
WYKRES 27 ROZPOWSZECHNIENIE UZALEŻNIENIA OD INTERNETU 47
WYKRES 28 LICZEBNOŚĆ BADANEJ GRUPY 48
WYKRES 29 OCENA RELACJI Z RODZICAMI LUB OPIEKUNAMI 49
WYKRES 30 OCENA RELACJI UCZNIÓW SZKÓŁ Z RÓWIEŚNIKAMI. 49
WYKRES 31 CZY GDYBY WYDARZYŁO SIĘ COŚ NIEPOKOJĄCEGO (NP. KTOŚ CI GROZIŁ, PRZEŚLADOWAŁ CIĘ, NAMAWIAŁ DO ZROBIENIA CZEGOŚ ZŁEGO), TO CZY ZAUFAŁBYŚ KTÓREMUŚ Z NAUCZYCIELI I POWIEDZIAŁ MU O SWOIM PROBLEMIE? 50
WYKRES 32 CZY KIEDYKOLWIEK PRÓBOWAŁEŚ ALKOHOLU? 51
WYKRES 33 OKOLICZNOŚCI INICJACJI ALKOHOLOWEJ 51
WYKRES 34 JAK CZĘSTO PIJESZ ALKOHOL? 52
WYKRES 35 RODZAJ SPOŻYWANEGO ALKOHOLU 53
WYKRES 36 CZY ŁATWO JEST KUPIĆ ALKOHOL, JEŚLI NIE MA SIĘ UKOŃCZONYCH 18 LAT? 54
WYKRES 37 CZY KIEDYKOLWIEK PRÓBOWAŁEŚ PAPIEROSA? 55
WYKRES 38 OKOLICZNOŚCI INICJACJI NIKOTYNOWEJ 56
WYKRES 39 CZY OBECNIE PALISZ PAPIEROSY? 57
WYKRES 40 ILE OSÓB Z TWOJEJ SZKOŁY PALI PAPIEROSY? 58
WYKRES 41 CZY ŁATWO JEST KUPIĆ PAPIEROSY, JEŚLI NIE MA SIĘ UKOŃCZONYCH 18 LAT? 59
WYKRES 42 CZY KIEDYKOLWIEK PRÓBOWAŁEŚ/AŚ NARKOTYKÓW LUB DOPALACZY? 60
WYKRES 43 OKOLICZNOŚCI INICJACJI NARKOTYKOWEJ 60
WYKRES 44 JAK CZĘSTO PRZYJMUJESZ/BIERZESZ NARKOTYKI LUB DOPALACZE? 61
WYKRES 45 RODZAJ PRZYJMOWANYCH SUBSTANCJI (PYTANIE WIELOKROTNEGO WYBORU) 62
WYKRES 46 CZY WIESZ, GDZIE LUB U KOGO MOŻNA KUPIĆ NARKOTYKI LUB DOPALACZE? 63
WYKRES 47 CZY ŁATWO JEST KUPIĆ NARKOTYKI W TWOIM ŚRODOWISKU? 64
WYKRES 48 SĄ DWA RODZAJE PRZEMOCY – PRZEMOC FIZYCZNA (NP. BICIE, POPYCHANIE) LUB PRZEMOC PSYCHICZNA (NP. PRZEZYWANIE, STRASZENIE, WYŚMIEWANIE). JAK CZĘSTO DOŚWIADCZASZ PRZEMOCY W SZKOLE – JAK CZĘSTO ZDARZA CI SIĘ W SZKOLE, ŻE KTOŚ CIĘ NP. KOPNIE, PRZEZWIE, UDERZY 65
WYKRES 49 JEŚLI DOŚWIADCZYŁEŚ/AŚ PRZEMOCY W SZKOLE, TO JAKIEGO RODZAJU TO BYŁA PRZEMOC? 66
WYKRES 50 CZY CZUJESZ SIĘ BEZPIECZNIE W SWOJEJ SZKOLE? 67
WYKRES 51 CZY W SZKOLE SĄ UCZNIOWIE, KTÓRYCH SIĘ BOISZ? 68
WYKRES 52 CZY W SZKOLE JEST ZWYCZAJ PRZEŚLADOWANIA NAJMŁODSZYCH UCZNIÓW 69

Spis tabel

TABELA 1 POWIERZCHNIA GMIN POWIATU ŁĘCZYCKIEGO [ŹRÓDŁO: BANK DANYCH LOKALNYCH (GUS)] 7
TABELA 2 . STRUKTURA PRZYROSTU NATURALNEGO W GMINIE W 2019 R. 10
TABELA 3 ILOŚĆ DZIECI UCZĘSZCZAJĄCA DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ W PIĄTKU (ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POCHODZĄCYCH Z GMINY PIĄTEK) 11
TABELA 4 ILOŚĆ DZIECI UCZĘSZCZAJĄCA DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ W PIĄTKU (ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH POCHODZĄCYCH Z GMINY PIĄTEK) 11
TABELA 5 DOTYCZĄCA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOLECZNEJ W LATACH 2017-2019 17
TABELA 6 PRZYCZYNY PRZYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ GGOPS W GMINIE PIĄTEK W LATACH 2017-2019 (LICZBA RODZIN). 18
TABELA 7 OCENA WAŻNOŚCI LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH PRZEZ BADANYCH MIESZKAŃCÓW 33
TABELA 8 POSTAWY MIESZKAŃCÓW NA TEMAT SPOŻYWANIA ALKOHOLU 36
TABELA 9 TWIERDZENIA NA TEMAT WYCHOWANIA DZIECI 42
TABELA 10 PRZEKONANIA DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE 44
TABELA 11. ANALIZA SWOT. 75

Spis rysunków

RYSUNEK 1 POŁOŻENIE GMINY PIĄTEK 7
RYSUNEK 2 ZMIANY W POPULACJI GMINY PIĄTEK W LATACH 1995-2019 9

Słowniczek skrótów:

GOK – Gminny Ośrodek Kultury

GBP – Gminna Bibliotek Publiczna

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

NK – Niebieska Karta